

FILM . SK ^{0,50 €}

mesačník o filmovom dianí na Slovensku
2011 www.filmsk.sk

6

novinky
**Nickyho
rodina**

rozhovor
**Zuzana
Liová**

téma
**Zánik
kamenných kín**

recenzia
**Odcházení
Imaginárne lásky**

príloha

**SLOVENSKÁ KINEMATOGRAFIA
V ROKU 2010**

Nickyho rodina

V NAŠICH FILMOCH JE AJ NAŠA HISTÓRIA

KLAPKA.SK VAŠA BRÁNA DO SVETA FILMU

KNIHY | ČASOPISY | DVD | CD | PLAGÁTY

WWW.KLAPKA.SK | WWW.SFU.SK

Bratislavský filmový klub Nostalgia, jeden z najnavštevovanejších filmových klubov na Slovensku, pravdepodobne končí. Túto správu sme sa dozvedeli tesne pred uzávierkou júnového čísla Film.sk, v ktorom sa, zhodou okolností, venujeme aj neodratnému zániku kamenných kín, nielen v Bratislave, ale na celom Slovensku. Tie zväčša nahrádzajú multiplexy, ktorým kamenné kiná bez modernizácie a zodpovedajúceho technického vybavenia nemajú šancu konkurovať. Ale mali by. Multiplexom totiž nie sú konkurenciou vzhľadom na nemoderné vybavenie, ale sú alternatívou vzhľadom na dramaturgiu a program kvalitného filmového umenia, ktoré ponúkajú divákovi. Asi to naznačuje aj Milan Lasica v tohtomesačnej téme, keď sa vyznáva z ľútosťi za starými filmami, a nie za kinami. Myslím si, že nesmieme zabúdať, že nielen tie „klasické“ staré kiná majú svoj špecifický charakter, ale najmä tie filmové diela, ktoré premietajú na svojich plátnach. A ten im ostane, aj keď budú ich sedadlá pohodlné a projekcie technicky dokonalé. Navyše tento „luxus“ nebude jediným dôvodom, pre ktorý ich budú diváci navštevovať. Verím totiž, že ešte stále sú ľudia, ktorí stoja o umelecký zážitok z filmu. Ak by sa aj ten stratil, zostala by nám už naozaj len „nostalgia“...

Simona Nátová-Tušerová

NA ÚVOD

MOJE OBLÚBENÉ SLOVENSKÉ FILMY

Erik Šille

výtvarník

Počas dňa som sa snažil rozpomenúť sa na zážitky zo slovenských filmov a na to, čo mi po nich ostalo a čo ma dokázalo následne v nejakom smere ovplyvniť svojím rozprávaním príbehu alebo obrazom. V detstve som bol nadšencom Jakubiskovho filmu Pehavý Max a strašidlá z roku 1987. Obraz a atmosféra tohto filmu mi ostali uložené v pamäti dodnes. Najsilnejším zážitkom bol vždy pre mňa film Obchod na korze od Jána Kadára a Elmara Klosa. Téma tejto drámy ma dlhodobo zaujíma. Práca s výčittkami jednotlivca v spoločnosti, zvlášť v čase druhej svetovej vojny, a postoj aj nášho národa voči Židom v tom období. Silná téma a silný film. Pre mňa najsilnejší slovenský film. Ďalšou drámou je Pokoj v duši od Vlada Balka. Prijemný záber. Oslovil ma aj film Všetko čo mám rád od Martina Šulíka. Ako komédiu mám celkom rád aj film Pacho, hybský zbojník od Martina Ťapáka, aj keď jej humor je miestami pre mňa silený. Tiež Sladké radosti od Juraja Herza sú krásne... A napokon obľubujem prácu kamaráta Petra Begányiho a jeho optiku. Erotic Nation ma pobavil. Pred dvoma rokmi som videl aj krátky film od mladého Daniela Riháka Smog. Fajn. Asi toľko z mojej strany k slovenskému filmu.

36

22 20

38

OBSAH

- 3 ⇐ **PLUS / MÍNUS MESIACA** v slovenskej kinematografii
- 4 – 9 ⇐ **KALENDÁRIUM** filmových podujatí mesiaca
- 10 – 11 ⇐ **KALENDÁRIUM** alebo 19. MFF Art Film Fest
- 12 – 18 ⇐ **NOVÉ FILMY** pre premiérové kiná
- 19 ⇐ **Správy Z FILMOVÉHO DIANIA**
- 20 – 21 ⇐ **NOVINKY** alebo Nickyho rodina podľa Mateja Mináča
- 22 – 25 ⇐ **ROZHOVOR** alebo režisérka a scenáristka Zuzana Liová
- 26 – 29 ⇐ **TÉMA** mesiaca alebo Zánik kamenných kin
- 29 – 31 ⇐ **Správy Z FILMOVÉHO DIANIA** a uzávierky na granty a podporné programy
- 32 ⇐ **AKTUÁLNE** alebo Verejný odpočet SFÚ v roku 2010
- 33 ⇐ **OHLASY** alebo 24. Finále Plzeň
- 34 – 35 ⇐ **OHLASY** alebo 64. MFF Cannes
- 36 – 37 ⇐ **RECENZIA** alebo Odchádzení podľa Václava Havla
- 38 – 39 ⇐ **RECENZIA** alebo Imaginárne lásky podľa Xaviera Dolana
- 40 – 41 ⇐ **FILMOVÉ PUBLIKÁCIE**
- 42 – 43 ⇐ **DVD nosiče**
- 44 ⇐ **ČO ROBIA** alebo na čom pracujú slovenskí filmári
- 45 – 50 ⇐ **PROGRAMY**
- 50 ⇐ **JUBILEÁ**
- 51 ⇐ **REBRÍČEK TOP TEN** alebo 1. štvrtrok 2011
- 52 ⇐ **STALO SA ZA 30 DNÍ**
- 52 ⇐ **NAJPREDAVANEJŠIE PUBLIKÁCIE**
A **DVD NOSIČE V Klapka.KK**
- A – H ⇐ **PRÍLOHA** alebo Slovenská kinematografia v roku 2010

Objednávkový kupón na www.filmsk.sk.

Mariana Čengel Solčanská, režisérka: „Teším sa z Marhuľového ostrova, nového slovenského filmu v našich kinách. Mám radosť aj z toho, že sa mi konečne podarilo odovzdať rukopis môjho druhého románu Jaskyňa vydavateľstvu Ikar. Teší ma práca na pripravovanom celovečernom filme Dušičky podľa scenára Aleny Bodingerovej, ktorý budeme na jeseň „na dušičky“ nakrúcať. Ďakujem porote Igrica, že si všimla televízny film Obhliadka a ocenila ho. Aj za to, že ocenila Legendu o Lietajúcom Cypriánovi. Teraz viďm, že tých pekných vecí je, chvalabohu, predsa len dosť. Je pre mňa veľkým zadosťučinením, že pripravovaný, nesmierne náročný, celovečerný hraný film o retribučnom procese s Jozefom Tisom s pracovným názvom Prezident našiel mimoriadne silnú odozvu aj za hranicami našej vlasti, vyvolal konštruktívnu diskusiu a záujem o spoluprácu. Nemilé, i keď nie prekvapujúce na celej veci bude, keď sa komisia Audiovizuálneho fondu pred touto látkou zarazí, a pre istotu, aby nespravila niečo odvážne, projekt nepodporí.“

František Juršič, režisér a animátor: „Poziťvnych udalostí v máji bolo pre mňa nesporne viac. Ako najpozitívnejšiu vidím pokračovanie hrania v udeľovaní ceny Igric, tento rok už po 22. krát. Animovaná tvorba bodovala v všetkých frontoch. Sošku Igrica si odniesla Katka Kerekesová za svoj autorský film Kamene, prémie Vanda Raymanová za Kto je tam? a Mária Olhová za Drum'n'Bass, profesor Rudolf Urc za knižnú publikáciu o Viktorovi Kubalovi. Teším sa aj na Art Film Fest, na ktorý je avizovaná premiéra animovaného filmu Posledný autobus Martina Snopeka. V tejto súvislosti musím spomenúť podporné programy Literárneho fondu: Alfa a Alfa +, ktoré podporili scenáristickú prípravu mnohých, dnes už oceňovaných audiovizuálnych projektov. Ďalšie plus je tretie číslo odborného časopisu o animovanom filme Homo Felix s témou animovanej tvorby pre deti. FIF VŠMU oslávila svoju dvadsaťročnú existenciu, v májových dňoch vrcholili podujatia Roky, kroky, skoky ... a predsa sa točí – výstava artefaktov a fotografickej tvorby poslucháčov kamery a animovanej tvorby, ako aj premiéra dokumentu Okrúhlych dvadsať Vladimíra Balca. Miesto negatív na záver zacytujem bonmot Eliasa Canettiho z knihy Tajomné srdce hodiniek: 'Nikto nevie, čo je dobré. Každý vie, čo by bolo lepšie.' Tak pozor, aby sme z honby za tým 'lepším', neprišli o to dobré. (To by potom mohlo byť tým mínusom!)“

Peter Magát, režisér: „Máj, lásky čas, patrí predovšetkým filmovému festivalu v Cannes a ja sa po „jalovej“ sezóne teším na ďalšie zaujímavé diela z filmovej kuchyne. V Londýne som sa ako každý mladý „wannabe“ filmár snažil stretávať s menami anglického filmového neba. Najbližšie sa mi to podarilo asi s Lynne Ramsey. Pri nej som mal možnosť sledovať dlhoročný vývoj jej filmu We Need to Talk About Kevin. Minulý týždeň bol predaný do všetkých majoritných teritórií a ja mám úprimnú radosť. Aj napriek nie príliš slávnemu začiatku Audiovizuálneho fondu ma teší nárast čísla dokončených filmov, ktoré sa spájajú s menami prestížnych filmových festivalov. Za hrozivú skutočnosť pokladám nezáujem filmového diváka na Slovensku. Aj napriek distribúcii tvrdej komercie kiná zívajú prázdnotou. Minulý týždeň som sa vybral v Žiline do kina. Po ťažkom rozhodovaní som išiel na film Rýchlo a zbesilo 5 (vieste si asi predstavíš kvalitu ponúkaných diel). Bol sobotný večer a ja som sedel v celej kinosále sám ako prst. Pokiaľ nemá nikto záujem o promované tituly, kto bude chodiť na slovenské alebo umelecké filmy? Bol by som nerád, aby sme sa ocitli v situácii, keď si budú autori medzi sebou púšťať svoje filmy a klepkaf sa po pleciach s tým, aby filmu chýbalo to najdôležitejšie – divák.“

SLOVENSKÝ FILMOVÝ ÚSTAV
SLOVAK FILM INSTITUTE

Film.sk
Mesačník o filmovom dianí na Slovensku
12. ročník

Vydavateľ: Slovenský filmový ústav

Adresa redakcie: Film.sk
Slovenský filmový ústav
Grösslingová 32
811 09 Bratislava
tel.: 02/57 10 15 25
fax: 02/52 73 32 14
e-mail: filmsk@sfu.sk

Séfredaktorka:

Simona Nótová-Tušerová

Tajomníčka redakcie:

Eva Michalková

Redakčná rada: Peter Dubecký
generálny riaditeľ SFU
Alexandra Strelková
riaditeľka NKC – SFU

Marián Brázda
vedúci edičného oddelenia SFU

Miroslav Ulman

odborný referent Audiovizuálneho
informačného centra SFU

Stefan Vraštiak

tajomník KFN SSSN

Design: Marek Borovský

Grafická úprava:

Microtus – Dušan Slezák

Tlač: Dolis, spol. s r.o.

Uzávierka čísla 6/2011:

25. 5. 2011

Text neprešiel jazykovou úpravou.

Názory redakcie sa nemusia

zhodovať s názormi

prispievateľov.

Foto na titulnej strane:

Nickyho rodina – Continental Film

Film.sk vychádza

s podporou MK SR.

ISSN 1335 – 8286

Akkoľvek rozmnožovanie textu, fotografií,

grafov, vrátane údajov v elektronickej

podobe len s predchádzajúcim

pisomným súhlasom vydavateľa.

© Slovenský filmový ústav

PLUS/MÍNUS MESIACA

5. – 19. jún o 21.00 hod.

Cestovateľské letné kino

(miesto konania – Bratislava – Horáreň v Horskom parku)
Každú júnovú nedeľu po zožmenení sa pri Horárni v Horskom parku budú premietaf filmy slovenských cestovateľov z rôznych kútov sveta. Dňa 5. júna predstavia Lenka Gondová a Štefan Kardoš európsky ostrov Helgoland, o týždeň neskôr, 12. júna, sa premietne film *To najlepšie z Číny* cestovateľov Lianga Chena a Evy Rosikovej a 19. júna cyklus uzavrie cestopis *Ryžová cesta IV.* Veroniky Čiernikovej a Jozefa Labaša. Projekcie budú spojené s diskusiou s cestovateľmi. Viac na www.cestoklub.sk.

7. jún o 17.00 hod.

Stretnutie s najlepšimi z roku 2010

(miesto konania – Bratislava – Csemadok – Nám. 1. Mája)
Dňa 26. mája boli vyhlásené výsledky súťaží 22. Igric a 19. Ceny slovenskej filmovej kritiky, pričom v nasledujúci deň bolo možné vidieť aj víťazné filmy. V pásme pod názvom Stretnutie s najlepšimi roku 2010 sa predstavia autori týchto filmov – nositelia Ceny Igric 2011, a to režisérka Mariana Čengel Solčanská (*Legenda o Lietajúcom Cypríanovi*), dokumentarista Ivan Ostrochovský (*Iľja*), animátorka Katarína Kerekesová (*Kamene*) a herečka Gabriela Dolná (*Obhľadka z cyklu Filmoviedky*). Diváci budú mať príležitosť dozvedieť sa od nich, ako tvorili svoje víťazné diela a čo pre nich znamenajú. A možno prídu aj ďalší tvorcovia. Vstup na podujatie je voľný.

(švr)

8. – 11. jún

17. MF lokálnych televízií Zlatý žobrák

(miesto konania – Košice – Kasárne Kulturpark)
Zlatý žobrák je prvou a najstaršou medzinárodnou prehliadkou produkcie lokálnych televízií na Slovensku. Jadrom programu je súťažná prehliadka v kategóriách Spravodajstvo a publicistika. Dokument, Animované programy a Hraný film do 30 minút. Hlavnou cenou festivalu je ocenenie Zlatý žobrák. Popri súťaži sa na festivale uskutočnia pracovné stretnutia, workshopy, výstava, programová burza, prezentácie, panelové diskusie a fóra za účasti popredných európskych odborníkov z oblasti televíznej tvorby. Viac na www.festival.sk.

10. – 12. jún

19. CINEAMA 2011

(miesto konania – Bratislava – FTF VŠMU – Svoradova 2)
Už 19. ročník celoštátnej postupovej súťaže a prehliadky amatérskej filmovej tvorby CINEAMA 2011 prinesie možnosť na porovnanie produkcie amatérskeho filmu v jednotlivých krajoch Slovenska a oboznámenie sa s tvorbou autorov

Filmové podujatia na Slovensku

1. jún o 17.00 hod.

Trans večer v rámci Dúhového PRIDE-u

(miesto konania – Bratislava – A4 / nultý priestor)
Filmový večer Dúhového PRIDE-u je venovaný transrodovým témam a prinesie tri filmy, zamerané na proces zmeny rodu/ pohlavia, rodičovstvo trans ľudí a na to, ako tieto zmeny vnímajú ich príbuzní a blízki. Premietaf sa bude americký dokumentárny film *Transparenť* (r. J. Rosskam) o devätnástich trans-mužoch, ktorí porodili a vychovávajú svoje deti, prešli však zmenou rodu a identifikujú sa ako muži. Ďalej je pripravený poľský dokument *Trans-akcja* (r. S. Grunberg) o ceste človeka počas zmeny rodu. Vystupuje v ňom trans-žena Ania, ktorá sa vo svojej päťdesiatke, potom, ako jej syn dospel, rozhodla prejsť procesom zmeny rodu. A napokon bude uvedený americký film *No dumb questions* (r. M. Regan), citlivý a vtipný pohľad do života bežnej americkej rodiny, v ktorej sa strýko Bill mení na tetu Barbaru. Po filmoch bude nasledovať diskusia so zástupcami neziskovej organizácie TransFúzia o situácii trans ľudí na Slovensku a vo svete. Viac na www.a4.sk.

3. jún o 20.00 hod.

Zahrievací predvečer s Filmovým festivalom inakosti

(miesto konania – Bratislava – A4 / nultý priestor)
Filmový festival inakosti uvedie výnimočný dokument *Za Čias Harveyho Milka* (r. R. Epstein), ktorý získal ocenenie americkej akadémie za najlepší dokumentárny film roku 1984. Film vyskladaný zo svedectiev Milkových spolupracovníkov a unikátnych archívnych audiovizuálnych materiálov je živým portrétom doby a miesta (sanfranciská štvrť Castro v 70. rokoch), ale aj spečatením odkazu charizmatického aktivistu a politického vizionára Harveyho Milka. Ide o jeden z prvých dlhometrážnych filmov, ktorý približuje život (a boj za rovnoprávnosť) homosexuálov v Amerike, jeden z prvých gay filmov, ktorý získal najvýznamnejšie filmové ocenenie v USA. Viac na www.a4.sk.

3. – 5. jún

Programovací seminár zástupcov filmových klubov

(miesto konania – Krpáčovo – hotel Polianka)
Tradičný seminár zástupcov filmových klubov bude informovať o činnosti Asociácie slovenských filmových klubov, o uplynulom distribučnom roku a prinesie projekcie pripravovaných filmových novínok do nadchádzajúcej klubovej sezóny: *Trí* (r. T. Tykwer), *Dobré srdce* (r. D. Kári), *Turínsky kôň* (r. B. Tarr), *Strýko Búnmiť* (r. A. Weerasethakul), *Útorok po Vianociach* (r. R. Muntean) a ďalšie. Lektorské úvody k filmom zabezpečia filmoví teoretici Martin Ciel a Peter Michalovič. Viac na www.asfk.sk.

JÚN 2011

rôzneho tematického i žánrového zamerania a technického spracovania. Súťažnú časť tvoria snímky, ktoré postúpili do celoštátneho stupňa súťaže a prehliadky po výbere z jej nižších stupňov. Súťažia štyri skupiny tvorcov: A – autori nad 25 rokov, B – autori do 18 rokov, C – autori do 25 rokov a D – poslucháči filmových škôl. V rámci nesúťažnej projekcie sa autori a ostatní účastníci budú môcť zoznámiť s tvorbou filmových amatérov z Čiech a zo zahraničia. Okrem projekcií je pripravený tiež rozborový seminár a pre záujemcov konzultácie. Viac na www.nocka.sk.

14. jún o 17.00 hod.

Víťazné filmy Envirofilmu 2011

(miesto konania – Bratislava – *A4 / nultý priestor*)
Tohtoročný festival Envirofilm sa uskutočnil v Banskej Bystrici, Banskej Štiavnici, Zvolene, Krupine a v Kremnici, do súťaže sa prihlásilo spolu 156 filmov z 33 krajín sveta. Slovenský filmový zväz a Kruh priateľov českej kultúry Bratislava pripravili večer víťazných filmov Envirofilmu 2011, kolekcia tvoria zahraničné aj slovenské čerstvo ocenené snímky. Na podujatie je vstup voľný.

(švr)

14. jún o 18.00 hod.

Premietanie filmu *Lady Zee* z cyklu EuroFilmClub

(miesto konania – Bratislava – *Kino Mladost*)
Film Georgija Djuľgerova z roku 2005 rozpráva príbeh Zlatiny, vyrastajúcej v detskom domove, ktorá sa po odchode z neho snaží nad svojím životom získať kontrolu. Víťazný film z MFF v Sarajeve je realistickým i poetickým pohľadom na zmätené hľadanie vlastnej cesty životom. Film sa premieta v cykle EuroFilmClub, ktorého cieľom je vytvoriť priestor pre európsku filmovú tvorbu ako protipól komerčného filmu, premietaného v multiplexoch. Viac na www.bulkis.sk.

16. jún o 9.00 hod.

6. MF animovaných filmov stredných škôl Animofest 2011

(miesto konania – Bratislava – *Súkromná stredná umelecká škola animovanej tvorby – Vlastenecké nám. 1*)
Festival animovaných filmov stredných škôl Animofest vznikol so zámerom upozorniť mladých ľudí na široký dosah animovaného filmu a animácie ako takej a na jej uplatnenie. Konfrontácia slovenských filmov s tvorbou študentov zahraničných stredných škôl v súťažnom festivale dáva žiakom potrebnú spätnú väzbu. Porota Animofestu, ktorú tvoria známi slovenskí animátori, zhodnotí v prvom rade nápad, originalitu námety, podľa ktorého mladí animátori tvoria svoj film, ale aj výtvarné spracovanie, animátorskú zručnosť, strihovú skladbu a celkové vyznenie filmu. Prvé miesto v súťaži bude ocenené finančnou odmenou 500 Eur, druhé miesto 300 Eur a tretie miesto 200 Eur. Udelená bude

JÚN 2011

aj špeciálna cena študentského diváka Zlatá slza za najhorší animovaný film. Viac na www.uaf.sk.

17. – 19. jún

Kinobus – (nielen) filmový festival

(miesto konania – Košice – *U. S. Steel / Poproč / Štós / Medzev*)
Kinobus je nekomerčná a nesúťažná prehliadka so seminárnym charakterom. Je to hravá akcia, experimentujúca s formami prezentácie filmu, možnosťami umenia a jeho vzťahu k lokalite. Tento rok sa konajú dva Kinobusy. Kultúrne centrum Stanica v spolupráci s projektom Spots a kinom Biograf pozývajú v júni na prvý východný Kinobus – festival, ktorý oživuje staré dedinské kiná. V rámci prehliadky diváci navštívia štyri kiná ako monumenty z doby, kedy režim veril sile filmu. Trasa smeruje miestami, ktorých minulosť je spätá s kovom, ale súčasnosť skôr s hrdzou. Preto je témou, ktorá prepája filmový a sprievodný program, KOV. Nemý film Fritza Langa *Metropolis* ozvučí lokálna dychovka, organizátori predstavia aj retrospektívu filmov z východoslovenských železiarní, premietnu amatérske zábery z kúpeľného mesta a spolu s divákmi absolvujú aj exkurziu do U. S. Steel a workshop nožiarstva. Druhý Kinobus sa uskutoční v septembri v Žiline. Viac na www.kinobus.sk.

17. – 25. jún

19. MFF Art Film Fest 2011

(miesto konania – *Trenčianske Teplice / Trenčín*)
Filmový ovenčené oceneniami na prestížnych svetových festivaloch, majstrovské diela klasickej komédie, nové filmy domácich tvorcov, snímky priamo z ázijskej filmovej kuchyne či pocta oscarovému filmovému veľkánovi, a ešte viac filmovej nádielky ponúkne návštevníkom 19. ročník MFF Art Film Fest. Program festivalu tvoria sekcie Medzinárodná súťaž hraných filmov, Medzinárodná súťaž krátkych filmov, Slovenská sezóna, Európske zákutia, Okolo sveta, To najlepšie z komédie, Focus: Quebec Screen, Téma: Nebezpečné deti, Láska a anarchia, Nočná prehliadka a Prísľuby z Východu. V rámci sprievodného programu a projektu Fórum pripravovaných filmov sa bude konať prezentácia pripravovaných hraných filmov. Súčasťou 19. ročníka festivalu bude aj predajný stánok Slovenského filmového ústavu (SFÚ), kde zájemcovia nájdu obľúbené knihy, časopisy a DVD za zvýhodnené ceny. V ponuke budú aj novinky 2DVD *Martin Slivka – Výber z tvorby*, DVD *3 x Dušan Hanák*, monografia *Viktor Kubal. Filmár – výtvarník – humorista* a ďalšie, predávajú sa bude v infostánku Art Film Festu v Trenčianskych Tepliciach. Viac o MFF Art Film Fest nájdete na www.artfilmfest.sk a na str. 10 – 11.

26. jún – 15. september

9. Bažant Kinematograf 2011

(miesto konania – *35 slovenských miest*)
Letné pojazdné kino Bažant Kinematograf zavíta na námestia

JÚN 2011

slovenských miest už po deviatkrát. V tohtoročnom programe si vďaka dvom autobusom Škoda RTO diváci budú môcť pozrieť české filmy *Největší z Čechů* Roberta Sedláčka, *Občiansky preukaz* Ondřeja Trojana, *Kuky se vrací* Jana Svěráka a koprodukčný česko-slovenský celovečerný dokument *Nesvadbovo* Eriky Hníkovéj, ktorý sa bude premietiť so stredometrážnym hraným filmom *Prirodzená smrť* Michala Krajiňáka. Slovenským zástupcom v programe bude aj aktuálna filmová novinka *Marhuľový ostrov* Petra Bebjaka. Tohtoročnú letnú filmovú kolekciu doplnia tiež dve krátke animované snímky z produkcie VŠMU – *Twins* Petra Budinského a *Duch Vianoc* Tomáša Slančíka a Kataríny Krajčovičovej, ktoré sa budú premietiť ako pred filmy. Bažant Kinematograf bude tradične aj súčasťou niektorých letných kultúrnych podujatí. Viac na www.kinematograf.sk.

(sim)

Podujatia slovenského filmu v zahraničí

31. máj – 5. jún

21. svetový festival animovaného filmu Animafest – Záhreb (Chorvátsko)

Projekcia filmu *Pik a Nik* (r. M. Šnapek). Viac na www.animafest.hr.

2. – 11. jún

21. medzinárodný filmový a hudobný festival Mediawave – Szombathély (Maďarsko)

Projekcia filmov *Ďakujem, dobre* (r. M. Priklér) a *Ako sa varia dejiny* (r. P. Kerekes). Viac na www.mediawave.hu.

3. – 11. jún

39. MFF Huesca (Španielsko)

Projekcia filmu *Arsy-Versy* (r. M. Remo). Viac na www.huesca-filmfestival.com.

3. – 12. jún

27. MFF Festroia Setubal (Portugalsko)

Projekcia filmov *Sladké starosti* (r. J. Herz) v sekcii Jedlo a láska a *Ďakujem, dobre* (r. M. Priklér) v sekcii Študentské filmy. Viac na www.festroia.pt.

7. – 10. jún

Týždeň filmu V4 – Podgorica (Čierna Hora)

Projekcia filmov *Ja milujem, ty miluješ* (r. D. Hanák) a *Slepé lásky* (r. J. Lehotský). Viac na www.mzv.sk/podgorica.

JÚN 2011

8. – 12. jún

Sheffield Doc / Fest – Sheffield (Veľká Británia)

Projekcia filmu *Cigarety a pesničky* (r. M. Šulík). Viac na www.sheffdocfest.com.

11. – 18. jún

33. Novomestský hrniec smiechu – Nové Město nad Metují (Česká republika)

Projekcia filmov *Skalní v ofsajde* (r. J. Lacko), *Štvorylka* (r. J. Medved, K. Krška) a *Šťastie príde v nedeľu* (r. J. Lacko). Viac na www.mestskyklub.cz.

14. – 19. jún

13. MF environmentálneho filmu a videa FICA – Goiás (Brazília)

Projekcia filmu *Mongolsko: V tieni Džingischána* (r. P. Barabáš). Viac na www.fica.art.br.

16. – 18. jún

7. MFF európskeho umenia Arts and Film – Telč (Česká republika)

Projekcia filmov *Cigarety a pesničky* (r. M. Šulík), *Čas grimás* (r. P. Dimitrov), *Kamene* (r. K. Kerekesová) a *Múry sú vysoké a hrubé* (r. J. Johanides). Viac na www.arts-film.com.

17. – 23. jún

2. festival kreatívneho dokumentu MakeDox – 6 macedónskych miest (Macedónsko)

Projekcia filmu *Arsy-Versy* (r. M. Remo). Viac na www.makedox.mk.

18. – 25. jún

9. MF krátko filmového In the Palace – Balčik (Bulharsko)

Projekcia filmu *Arsy-Versy* (r. M. Remo). Viac na www.inthepalace.com.

25. jún – 1. júl

6. MF animovaného filmu NAFF – Neum (Bosna a Hercegovina)

Projekcia filmu *Blue Red* (r. D. Krajčová). Viac na www.naff.ba.

26. jún – 3. júl

40. Lubušské filmové leto – Lagow (Poľsko)

Projekcia filmov *Čas grimás* (r. P. Dimitrov), *Mongolsko: V tieni Džingischána* (r. P. Barabáš) a *Kto je tam?* (r. V. Raýmanová). Viac na www.lff.zgi.pl.

pripravila **Eva Michalková**
(REDAKcia NEZODPOVEDÁ ZA ZMENY V PROGRAME PODUJATÍ!)

Festival bohatý na kvalitu

Tohtoročný, už 19. MFF Art Film Fest prichádza so sviežim prázdninovým vizuálom a bohatou nádielkou kvalitných filmov z celého sveta. Uskutoční sa od 17. do 25. júna 2011 na tradičných miestach v Trenčianskych Tepliciach a v Trenčíne a pre svojich návštevníkov pripravil približne dvesto filmov v šesnástich programových sekciách.

Jadrom programu Art Film Festu sú dve súťažné sekcie. Medzinárodná súťaž hraných filmov predstaví diela talentovaných začínajúcich režisérov, o hlavnú trofej festivalu – Modrého anjela budú súťažiť tvorcovia s ich prvým, druhým alebo tretím nakrúteným filmom. „*Naša súťaž nemá ambíciu predstavovať výlučne filmy ocenené na najprestížnejších fórach, i keď sa im, samozrejme, nebránime. Do súťaže sa snažíme dostať snímky s výrazným autorským rukopisom, originálnou ideou a presvedčivým filmárskym spracovaním,*“ hovorí riaditeľ festivalu a zostavovateľ sekcie Peter Nágel. Takýmto je napríklad aj čínska snímka *Zimné prázdniny (Han jia)*, ktorá získala Zlatého leoparda na festivale v Locarne. Druhou súťažnou sekciou festivalu je obľúbená Medzinárodná súťaž krátkych filmov, ktorá prinesie zmes profesionálnych i študentských hraných, dokumentárnych, experimentálnych a animovaných filmov z celého sveta. Medzi 44 filmami budú môcť diváci zhliaďnuť aj niekoľko filmových držiteľov významných ocenení, napríklad dve snímky, ktoré vyhrali ceny na tohtoročnom Berlinale – čílsku *Sprchu (La Duchá)* a švédsku snímku *Neživi (Återfödelsen)*.

Filmy zo starého kontinentu predstaví sekcia Európske zákužia. „*Už dávno neplatí, že v Európe sa nakrúcajú nudné, nezábavné filmy, vhodné akurát pre salónnych snobov. Náš výber ponúka diela skúsených, uznávaných majstrov, ale upozorňuje aj na nové mená a očakávané talenty,*“ vysvetľuje jej zostavovateľ Peter Nágel. Sekcia nahliadne do najrôznejších európskych krajín, príbehov, jazykov, tradícií a mentalít a prinesie silné príbehy, ktoré v poslednom období najviac rezonovali v európskom priestore. Diváci sa môžu tešiť na nové diela Kena Loacha, Petra Mullana, Rachida Bouchareba alebo Jerzyho Skolimowskeho. Naopak, sekcia Okolo sveta objavuje pozoruhodné diela z mimoeurópskeho priestoru, ktoré už majú na konte ocenenia z prestížnych prehliadok. Takým je izraelský národný kandidát na Oscara *Manažér ľudských zdrojov (The Human Resources Manager)*, ktorý získal Cenu divákov na festivale v Locarne, alebo momentálne najslávnejší iránsky film *Odlúčenie Nadera a Simin (Jodaeije Nader az Simin)*, ktorý pred štyrmi mesiacmi vyhral Berlinale. Ďalšími programovými sekciami tohtoročného Art Film Festu sú To najlepšie z komédie – Mario

Záber z otváracieho filmu 19. Art Film Festu, ktorým je *Dom Zuzany Liovej*.

Monicelli, ktorá predstaví tvorbu známeho talianskeho režiséra, Láška a anarchia, venovaná nezávislému filmu, Prísľuby z Východu, ktoré ukázu to najlepšie z ázijskej filmovej kuchyne, či Nočná prehliadka, určene milovníkom neskorých filmových projekcií. Novinkami budú sekcia kanadských filmov Focus: Quebec Screen aj Téma: Nebezpečné deti. Tú poslednú približuje jej zostavovateľ Martin Ciel: „*Zámerom sekcie je predstaviť oblasť kinematografie, ktorá na rozdiel od prevažnej väčšiny bežných detských filmov ukazuje detstvo ako ťažké obdobie a nielen ako veselé zjednodušenie skutočnosti s milými, nežnými a sympatickými priateľskými detskými hrdinami.*“

Festivalová sekcia venovaná našej kinematografii Slovenská sezóna ponúkne najnovšie celovečerné snímky domácej produkcie, stredometrážne a krátké filmy a výber zo slovenskej študentskej tvorby. Do programu sú zaradené aj dva nové stredometrážne dokumenty z cyklu *Nechceme deti* po dvanástich rokoch: *Chcela by som byť matka* Mareka Šulíka a *Povieme si to v nebi* Jara Vojteka. Pre slovenskú kinematografiu bude tento ročník Art Film Festu

výnimočný, pretože vo svetovej konkurencii Medzinárodnej súťaže hraných filmov bude po prvýkrát v histórii bojovať o trofej Modrého anjela slovenský celovečerný film, a to debút *Zuzany Liovej Dom*, ktorý zožal úspech na nedávnom MFF v Berlíne. Liovej snímka so silným príbehom o generačnom konflikte rodičov a detí bude na festivale uvedená v exkluzívnej predpremiére a zároveň bude jeho otváracím filmom.

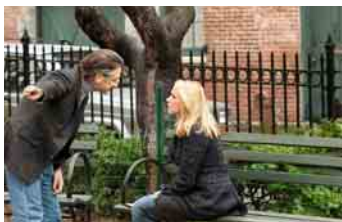
Na Art Film Feste sa každoročne udeľuje aj Zlatá kamera, čestné ocenenie osobnostiam svetovej kinematografie. Prvým známym tohtoročným laureátom Zlatej kamery je svetoznámy herec, režisér, producent, ale predovšetkým scenárista Jean-Claude Carrière. Spolupracovník Buñuela, Formana, Wajdu, Schlöndorffa, Malého či Godarda do Trenčianskych Teplic zavíta osobne. Festival pri tejto príležitosti premietne niekoľko Carrièreových filmov, medzi inými *Plechový bubienok* či *Krásku dľa*. Ďalšie ocenenie Art Film Feste Hercova misia si tento rok odnesie herec a scenárista Zdeněk Svěrák, ktorý vlastnoručne pripevnil mosadznú tabuľku so svojím menom vo Festivalom parku v Trenčianskych Tepliciach.

Súčasnou festivalu sú aj početné sripovedné podujatia a workshopy. Medzi ne patrí už druhý ročník medzinárodného programu dramaturgických workshopov MIDPOINT či Fórum pripravovaných slovenských filmov, určené pre filmových producentov, študentov a absolventov filmových škôl, ktorého sa zúčastnia aj predstavitelia renomovaných svetových filmových festivalov a koprodukčných trhov MFF Cannes, Berlinale, MFF Rotterdam a Cinemart. Súčasťou Fóra bude aj Prezentácia pripravovaných hraných slovenských filmov.

Eva Michalková

(Fair Game, USA / Spojené arabské emiráty, 2010) 35 mm, ŠUP, 104 min.,
MP 12, české titulky, **politický triler**

Fair Game

Réžia: Doug Liman. **Námet:** Joseph Wilson – kniha *The Politics of Truth* (2004). Valerie Plame – kniha *Fair Game* (2007). **Scenár:** Jez Butterworth, John-Henry Butterworth. **Kamera:** Doug Liman. **Strih:** Christopher Tellefsen. **Hudba:** John Powell. **Hrajú:** Naomi Watts, Sean Penn, Ty Burrell, Sonya Davison, Vanessa Chong, Stephanie Chai, Michael Kelly. **Distribútor:** Palace Pictures

Valerie pracuje ako dôstojníčka CIA v oddelení proti šíreniu jadrových zbraní. V priebehu vyšetrovania irackej zbrojnej stratégie zisťuje, že Irak nemá program na výrobu jadrových zbraní. Jej manžel Joe je medzitým vyslaný do Afriky, aby overil pravdivosť dohadov o predaji obohateného uránu do Iraku. Žiadne po-

dozivé obchodovanie neodhalí a výsledky svojho pátrania zverejní v New York Times. To rozpúta vinu diskusii. Čoskoro nato je odhalená Valerieina utajovaná identita. Valerie – manželka, matka a bezúhonná dôstojníčka slúžiacia vláde osemnásť rokov, sa teraz snaží zachrániť svoju reputáciu, kariéru aj manželstvo.

(Les amours imaginaires, Kanada, 2010) 35 mm, 97 min., MN 15, české titulky,
psychologický

Imaginárne lásky

Réžia: Xavier Dolan. **Scenár:** Xavier Dolan. **Kamera:** Stéphanie Weber-Biron. **Strih:** Xavier Dolan. **Hrajú:** Monia Chokri, Niels Schneider, Xavier Dolan, Anne Dorval, Anne-Élisabeth Bosse. **Distribútor:** Asociácia slovenských filmových klubov

Francis a Marie sú blízki priatelia. Jedného dňa sa zoznámia s Nicolasom, ktorý sa stane predmetom ich túžob. Nasleduje jedna katastrofálna schôdzka za druhou a bez ohľadu na to, či sa odohrajú v skutočnosti alebo len v ich predstavách, ani jedna z nich nedopadne dobre a Francis i Marie sú Nicholasom čoraz

viac posadnutejší. Čím náruživšie súperia o jeho priazeň, tým hlbšie trhlina jatria ich priateľstvo. Druhý film Xaviera Dolana je štúdiou zalúbenosti so všetkými štádiami typického milostného príbehu. Odhaľuje celú paletu fáz lásky a jej subjektívneho vnímania – rozpuťané vášne, očakávanie, zmätko, poníženie i samotu.

(London Boulevard, USA / Veľká Británia, 2010) 35 mm, 103 min., MN 15,
české titulky, **triler**

Kšeft za všetky prachy

Réžia: William Monahan. **Námet:** Ken Bruen – román *London Boulevard* (2001). **Scenár:** William Monahan. **Kamera:** Chris Menges. **Strih:** Dody Dorn, Robb Sullivan. **Hudba:** Sergio Pizzorno. **Hrajú:** Colin Farrell, Keira Knightley, David Thewlis, Anna Friel, Ben Chaplin, Ray Winstone, Eddie Marsan. **Distribútor:** Film Europe

Mitchell je šikovný chlapík, ktorý si vie poradiť v každej situácii. Keď ho pustia z väzenia, zaprisahá sa, že s podsvetím už nikdy nebude mať nič spoločné. Jeho plán znie: nájsť si normálnu prácu a viesť normálny život. Začne sa žiť ako osobný strážca atraktívnej herečky Charlotty. Jej krása a zraniteľnosť ho priťa-

hujú a Charlotta sa v jeho blízkosti konečne cíti bezpečne. Mitchellova minulosť sa však začne vynárať, preto sa dvojica rozhodne pred jeho hriechmi a Charlottinými papparazzami utiecť do Los Angeles. Gant, jeden z bossov londýnskeho podsvetia, má však o nich dvoch inú predstavu.

(Kung Fu Panda 2, USA, 2011) 35 mm + 3D digital, ŠUP, 90 min., MP,
slovenský dabing, **animovaná komédia**

Kung Fu Panda 2

Réžia: Jennifer Yuh. **Scenár:** Jonathan Aibel, Glenn Berger. **Hudba:** John Powell, Hans Zimmer. **V slovenskom znení:** Ivan Šándor, Helena Krajčiová, Pavol Plevčík, Igor Krempeký, Martin Kaprálik, Ivo Gogál, František Kovár, Petra Vajdová, Matej Landl. **Distribútor:** Tatrafilm

Po si plnými dúškami užíva život legendárneho Dračieho bojovníka, ktorý spoločne s päťcou priateľov chráni svoje rodné údolie. Všadeprítomnú pohodu však narušia správy o zlosynovi, ktorý plánuje krádež mocnej zbrane, pomocou ktorej by mohol dobyť Čínu a zničiť umenie kung fu. Po spolu s Piatimi postrachmi pre-

to vyráža na strastiplnú cestu naprieč Čínou, na konci ktorej ho čaká silný nepriateľ. Ako však môžu majstri kung fu zničiť zbraň, odolnú voči bojovnému umeniu? Po musí pátrať vo vlastnej minulosti, na ktorú už dávno zabudol. Iba tak môže získať schopnosti, ktoré ho privedú k víťazstvu...

(Nickyho rodina, Slovenská republika / Česká republika, 2011)
35 mm + 2D digitál, 96 min., MP 12, slovenský dabing, **dokumentárny**
film s hranými rekonštrukciami

Nickyho rodina

Réžia: Matej Mináč. **Scenár:** Patrik Pašš, Matej Mináč. **Kamera:** Jozef Šimončíč, Peter Zubaľ, Martin Kubala, Anton Daňhel, Peter Kelišek. **Hudba:** Janusz Stoklosza, Lubica Čekovská, Ivan Čermák. **Umelecký strih:** Patrik Pašš. **Strih:** Alena Spustová, Robert Cuprik. **Filmom sprevádza:** Joe Schlesinger. **Účinkujú:** Nicholas Winton, Jeho Svätosť Dalajláma, Michal Slaný (v úlohu Nicholasa Wintona), Klára Issová, Aneta Faitová, Marta Richterová. **Distribútor:** Continental Film

Nový film Mateja Mináča hovorí o doteraz neznámých osudoch Wintonových detí a je pokračovaním jeho filmov *Všetci moji blízki* a *Nicholas Winton – Sila ľudskosti* o takmer zabudnutom príbehu záchranu 669 českých a slovenských detí tesne pred začiatkom 2. svetovej vojny. Tvorcovia filmu sa rozhodli, že nedovolia,

aby sa novoobjavené príbehy zachránených detí spolu s novými faktami o samotnej záchrannej akcii a o pozitívnych aktivitách študentov stratili. Mináčov film chce ukázať, že do Nickyho rodiny nepatria len tisícky ľudí, ktorí za svoj život vďačia tomuto príbehu, ale aj všetci tí, ktorí chcú so svetom niečo pozitívne urobiť.

PREMIÉRA: 16. 6. 2011

(Odchádzaní, Česká republika, 2011) 35 mm + 2D digitál, 93 min., MP 12, komédia

Odchádzaní

Réžia: Václav Havel. **Námet:** Václav Havel – rovnomená hra. **Scenár:** Václav Havel. **Kamera:** Jan Malif. **Strih:** Jiří Brožek. **Hudba:** Michal Pavlíček. **Hrajú:** Josef Ahrhám, Dagmar Havlová-Veškrnová, Eva Holubová, Vlasta Chramostová, Oldřich Kaiser, Jaroslav Dušek, Tatiána Vilhelmová, Jan Budař, Jiří Lábus, Jiří Macháček, Stanislav Zindulka, Barbora Seidlová, Ivana Uhlířová, Miroslav Krobot, Jiří Bartoška. **Distribútor:** Garfield Film

Dramatik a bývalý prezident Václav Havel debutuje filmovou verziou svojej celosvetovo úspešnej hry *Odchádzaní*. Príbeh filmu sa odohráva v zlomovom okamžiku života Dr. Víléma Riegera, ktorý dlhé roky zastával funkciu kancelára. O svoj post však prišiel a akokoľvek sa snaží nechať nič na javo, v podstate sa mu zručil

svet. Musí sa vysťahovať z vládných vil a zároveň musí ustáť vnútorný rozklad svojich životných istôt. Z vyšších miest prichádza Riegerovi ponuka, ktorá sa neodmieta: mohol by vo vile ostať, ak verejne podporí svojho cynického politického protivníka. Dokáže odolať, alebo ho čaká ponižujúca a definitívna kapitulácia?

PREMIÉRA: 30. 6. 2011

(Mr. Popper's Penguins, USA, 2011) 35 mm + 2D digitál, ŠUP, MP 12, český dabing, **komédia**

Pán Popper a jeho tučniaci

Réžia: Mark Waters. **Námet:** Richard Atwater, Florence Atwater – rovnomenný román (1938). **Scenár:** Sean Anders, John Morris, Jared Stern. **Kamera:** Florian Ballhaus. **Strih:** Bruce Green. **Hrajú:** Jim Carrey, Carla Gugino, Ophelia Lovibond, Madeline Carroll, Angela Lansbury, Dominic Chianese, James Tupper, Philip Baker Hall. **Distribútor:** Tatrafilm

Život večne zaneprázdneného biznismana Toma Poppera naberie obrátky po tom, čo zdedí šesť tučniakov. Tí ho donútia zmeniť svoj newyorský apartmán na zasneženú ľadovú ríšu a prevrátia celý jeho život naruby. Z podnikania pána Poppera sa vďaka tučniakom stáva pekló. Skôr ako sa

nazdá, ocitá sa v kruhu rozrastajúcej sa rodiny nelietavých vtákov. Avšak všetko zlé je na niečo dobré a Popper tučniakov začne tréňovať do svojej putovnej šou. Kdekoľvek príde, prinášajú so sebou zmätok a chaos. Film je nakrútený na motívy rovnomennej obľúbenej knihy pre deti z roku 1938.

PREMIÉRA: 23. 6. 2011

(Paul, USA / Veľká Británia, 2011) 35 mm + 2D digitál, ŠUP, 104 min., MP 12, slovenské titulký, **komédia**

Paul

Réžia: Greg Mottola. **Scenár:** Nick Frost, Simon Pegg. **Kamera:** Lawrence Sher. **Strih:** Chris Dickens. **Hudba:** David Arnold. **Hrajú:** Simon Pegg, Nick Frost, Seth Rogen, Kristen Wiig, Jason Bateman, Sigourney Weaver. **Distribútor:** Tatrafilm

Graeme a Clive prišli do Ameriky stráviť dovolenku cestovaním po miestach známych údajným výskytom UFO. Cesta prebieha podľa plánu, pokiaľ nenarazia na Paula. Napriek tomu, že o existencii UFO sú obaja presvedčení, stretnutie s ním ich zaskočí. Paul vyzerá ako typický mimozemšťan, no správa sa ako oneskorený puberfák. Po po-

čiatočnom spoznávaní ale zistia, že si navzájom rozumujú a dvojica kamarátov Paulovi navrhuje, že ho zavezu do lesov, kde si preňho majú prísť jeho súkmeňovci. Idyly narúšajú len dve hrozby: tajný agent, ktorý sa Paula snaží chytiť, a náboženský fanatik, ktorý chce získať späť svoju unesenú dcéru s pomocou nabitej guľovnice.

PREMIÉRA: 9. 6. 2011

(Your Highness, USA, 2011) 35 mm + 2D digital, ŠUP, 102 min., MN 15, slovenské titulky, **fantasy komédia**

Princ a Prudás

Réžia: David Gordon Green. **Scenár:** Danny R. McBride, Ben Best. **Kamera:** Tim Orr. **Strih:** Craig Alpert. **Hudba:** Steve Jablonsky. **Hrajú:** Danny McBride, James Franco, Zoey Deschanel, Justin Theroux, Natalie Portman, Rasmus Hardiker, Toby Jones, Charles Dance. **Distribútor:** Tatrafilm

Thadeus, arogantný a lenivý princ, strávil celý život v tieni svojho staršieho brata Fabiosa. Ten sa v naleštenom brnení púšťa na hrdinské výpravy, a vífazi nad zlom, čím si získava srdcia ľudu. Avšak jeho snúbenicu Belladonnu unesie zlý čarodejník Leezar,

a preto sa obaja bratia vydávajú na odvážnu misiu. Prídáva sa k nim aj nebezpečná bojovníčka Isabel. Spoločne musia poraziť hrôzostrašné príšery a prekonať mnoho prekážok, aby Belladonnu zachránili. Komédiu zo stredoveku nakrútil režisér David Gordon Green.

PREMIÉRA: 23. 6. 2011

(Transformers: Dark of the Moon, USA, 2011) 35 mm + 3D digital, ŠUP, MP 12, český dabing, **akčná sci-fi**

Transformers 3

Réžia: Michael Bay. **Scenár:** Ehren Kruger. **Kamera:** Amir Mokri. **Strih:** Roger Barton, William Goldenberg, Joel Negron. **Hudba:** Steve Jablonsky. **Hrajú:** Rosie Huntington-Whiteley, Shia LaBeouf, Tyrese Gibson, Josh Duhamel, Patrick Dempsey, John Malkovich. **Distribútor:** Tatrafilm

Transformers 3 je tretím a posledným filmom z rovnomennej série režirovanej Michaelom Bayom a produkovanej Stevenom Spielbergom. V roku 1969 sa odohralo šokujúce odhalenie: posádka Apollo 11 na Mesiaci našla Archu, pradávnú strokotanú loď autobusov so Sentinelom Primeom na palube. Práve on je kľúčom k záchrane Cybertronu

a planéty Zem. Deceptikoni sa vracajú a opäť je na autobusoch, aby zachránili svet. Vylicený Megatron prichádza s novými posilami na čele so Shockwaveom, strážcom Cybertronu. Ale nebude to mať také ľahké, lebo deceptikoni sú omnoho silnejší ako kedkoľvek predtým. Rozhodujúca bitka o Zem sa môže začať.

PREMIÉRA: 30. 6. 2011

(Something Borrowed, USA, 2011) 35 mm + 2D digital, 110 min., MP 12, české titulky, **romantická komédia**

Tvoj snúbenec, môj milenec

Réžia: Luke Greenfield. **Námet:** Emily Giffin – rovnomenný román (2004). **Scenár:** Jennie Snyder Urman. **Kamera:** Charles Minsky. **Strih:** John Axelrad. **Hudba:** Alex Wurman. **Hrajú:** Kate Hudson, Ginnifer Goodwin, Colin Egglefield, John Krasinski, Steve Howey, Ashley Williams, Geoff Pierson. **Distribútor:** Palace Pictures

Na oslave svojich tridsiatych narodenín sa Rachel začína trápiť pocitom, že život jej nevychádza podľa predstáv. Má síce škelú prácu, to jej však ku šťastiu nestačí. Vzťah jej najlepšej kamarátky Darcy s okúzľujúcim snúbencom Dexom ešte podčiarkne Rachelin pocit osamelosti. Veci sa však vyvinú tak, že raz ráno

sa Rachel prebudí vedľa Dexa a obaja si nedokážu vysvetliť, ako mohli nechať všetko zájsť tak ďaleko. Svadba Darcy a Dexa sa blíži a Rachel si začína uvedomovať, že nečakaný románik s Dexom možno nebol omyl. Teraz stojí pred ťažkou voľbou: dá prednosť priateľstvu alebo láске svojho života?

PREMIÉRA: 30. 6. 2011

(Way Back, The, USA, 2010) 35 mm, ŠUP, 133 min., MP 12, české titulky, **dráma**

Útek zo Sibíri

Réžia: Peter Weir. **Námet:** Slavomir Rawicz – román *Dlhá cesta* (1956). **Scenár:** Keith R. Clarke, Peter Weir. **Kamera:** Russell Boyd. **Strih:** Lee Smith. **Hudba:** Burkhard Dallwitz. **Hrajú:** Dragos Bucur, Colin Farrell, Ed Harris, Mark Strong, Jim Sturgess, Saoirse Ronan, Gustaf Skarsgård, Alexandru Potocean, Zahary Baharov. **Distribútor:** Magic Box Slovakia

Príbeh založený na skutočnej udalosti z roku 1940 popisuje útek skupiny väzňov z ruského gulagu. Počas snehovej búrky sa utečencom podarí uniknúť z tábora a zanechať za sebou prenasledujúcich strážcov. Prejdú krutou sibírskou krajinou, dostanú sa k jazzeru Bajkal a prekróčia Transsibírsku magistrálu. Pred sebou

však majú ďalšie skúšky ľudskej odolnosti, sily a vôle. Čaká ich prechod cez púšť Gobi, cesta do Himalájí a Tibetu. Film je inšpirovaný knihou pamätí Slavomira Rawicza, poľského vojnového zajatca z ruského gulagu. Jeho kniha *Dlhá cesta* (*The Long Walk*) sa stala svetoznámu a bola preložená do 25 jazykov.

PREMIÉRA: 9. 6. 2011

(V peřině, Česká republika, 2011) 35 mm + 3D digital, 103 min., MP 12,

muzikál

V perine

Réžia: F. A. Brabec.
Scenáť: Miroslav Adamec.
Kamera: F. A. Brabec. **Hudba:** René Rypar. **Hrajú:** Lucie Bílá, Karel Roden, Bolek Polívka, Eliška Balzerová, Nina Divišková, Arnořt Goldflam, Jiří Mádľ, Anna Stropnická.
Distribútor: Continental Film

Magický svet dobrých aj zlých snov ožije v muzikálovej rozprávke F. A. Brabca. Na malebnom námestí oproti sebe stoja dva domy. V jednom je deduškova čistiareň peria, v druhom býva pani Hilda, vykladačka snov. Vládne medzi nimi nepriateľstvo na život a na smrť. Deduško z čistiarne totiž objavil skrytý svet snov v perinách a nočné mo-

ry dokáže odfiltrovať – končia zamknuté v pivnici pod čistiarňou. Vykladačka snov preto príde o prácu. Jedného dňa deduško záhadne zmizne a rodinu z čistiarne čaká dobrodružstvo, o ktorom sa im ani nespívalo. Boj s pani Hildou a snami vyvrcholí v magickom vankúšovom svete priamo v perinách...

PREMIÉRA: 16. 6. 2011

(X-Men: First Class, USA, 2011) 35 mm + 2D digital, ŠUP, 132 min., MP 12, slovenské titulky, **akčný | sci-fi | dráma**

X-Men: Prvá trieda

Réžia: Matthew Vaughn. **Námet:** Sheldon Turner, Bryan Singer. **Scenáť:** Ashley Miller, Zack Stentz, Jane Goldman, Matthew Vaughn. **Kamera:** John Mathieson. **Strih:** Eddie Hamilton, Lee Smith. **Hudba:** Henry Jackman. **Hrajú:** James McAvoy, Michael Fassbender, Jennifer Lawrence, Kevin Bacon, Rose Byrne, January Jones, Nicholas Hoult, Zoë Kravitz. **Distribútor:** Tatrafilm

Príbeh filmu *X-Men: Prvá trieda* sa odohráva v období 40. až 60. rokov minulého storočia a opisuje počiatky X-Menovskej ságy a tajnú históriu známych udalostí svetových dejín. Charles Xavier a Erik Lehnsherr boli dvaja mladíci, ktorí zatiaľ len skúmali svoje nadprirodze-

né schopnosti a spolu s inými mutantmi pracovali na odvrátení najväčších hrozieb pre ľudstvo. Z bývalých priateľov sa však postupne stali nepriateľmi na život a na smrť – stali sa z nich Professor X a Magneto, a vojne medzi X-Menmi a Bratstvom už nič nebráni...

prpravili **Eva Michalková** a **Miro Ulman**

(REDAKCIA NEZODPOVEDÁ ZA ZMENY TÝKAJÚCE SA DISTRIBUČNÝCH TITULOV!)

PREMIÉRA: 2. 6. 2011

Igrice a Ceny filmovej kritiky sú rozdané

Koncom mája boli vyhlásené výsledky už 22. výročných národných tvorivých cien Slovenského filmového zväzu. Únie slovenských televíznych tvorcov a Literárneho fondu Igric za audiovizuálnu tvorbu vyrobenú v uplynulom roku. Igrica za hranú tvorbu pre kiná získala Mariana Čengel Solčanská (*Legenda o Lietajúcom Cypriánovi*), tvorivú premiú v rovnakej kategórii si odniesol Martin Štrba za kameru filmu *Občiansky preukaz*. Igric za televíznu dramatickú tvorbu nebol udeľený, ale tvorivé prémie v tejto kategórii si podelili Ján Ďuriš (kamera filmu *Obhľadka*) a Stanislav Párnický (*Hon na legendu*). Držiteľom Igrica za filmovú a televíznu dokumentárnu tvorbu sa stal Ivan Ostrochovský (*Ilja*), tvorivé prémie putovali Ladislavovi Kabořovi (*Zmenil tvár Šanghaja*) a Martinovi Šulíkovi (*25 zo šesťdesiatych alebo Československá nová vlna*). Víťazkou kategórie animovaná tvorba sa stala Katarína Kerekesová (*Kamene*), tvorivé prémie boli udeľené Márii Oláhovej (*Drum'n'Bass*) a Vande Raýmanovej (*Kto je tam?*). Igrica za herecký výkon vo filmovom alebo televíznom diele si odniesla Gabriela Dolná za postavu matky (*Obhľadka*), tvorivú premiú v tejto kategórii získali Boris Farkaš za postavu otca (*In delirium*) a Lukáš Latinák za postavu Adama (*Dlhá cesta domov*). Tvorivé prémie za ostatnú televíznu a seriálovú tvorbu boli udeľené Petrovi Hledíkovi (*GEN.sk: Lubomír Feldek*) a Tomášovi Hulíkovi (*Návrat rysov*), v kategórii študentská tvorba premiú získali Arnold Kojnok (*Pomsta*) a Stano Petrov (*In delirium*). Tvorivou premiú v kategórii DVD a CD-ROM boli ocenení Peter Dubecký (DVD 3 x *Dušan Hanák*) a Marko Škop, Ján Meliš a František Kráhenbiel (DVD *Osadné*). V kategórii audiovizuálna teória a kritika získali premiú Petra Hanáková za knihu *Paľo Bielik a slovenská filmová kultúra* a Rudolf Urc za knihu *Viktor Kubal. Filmár – výtvarník – humorista*. O nových držiteľoch 22. Igricov rozhodla porota v zložení Peter Michalovič (predseda poroty), František Jurišič, František Kovár, Štefan Vraštiak, Emil Fornay, Ladislav Bariak a Ľubomír Fifiľ.

S udeľovaním výročných cien Igric boli zároveň vyhlásené aj výsledky 19. Cien slovenskej filmovej kritiky za domácu audiovizuálnu tvorbu roka 2010. V kategórii dlhometrážny (aj koprodukčný) hraný film pre kiná zvíťazila Mariana Čengel Solčanská (*Legenda o Lietajúcom Cypriánovi*), v kategórii celovečerný a stredometrážny dokumentárny film cenu získal Ladislav Kaboř (*Zmenil tvár Šanghaja*). V kategórii filmová kritika a publicistika bola ocenená Jena Opoldusová za dlhoročnú a stále trvajúcu publikačnú filmovú činnosť. Najlepším zahraničným filmom v slovenských kinách v minulom roku sa stala česká snímka *Kawasakihó rúže* (r. J. Hřebejk). Za distribúciu tohto filmu získala Cenu slovenských filmových novinárov spoločnosť Garfield Film. Cenu slovenských filmových novinárov si odniesol aj Fero Fenič za dlhoročnú spoluprácu so slovenskými režisérmi a tvorivými osobnosťami v spoločnosti FEBIO a za podiel na slovenskej časti Febiofestu. Cena mu bola udeľená príležitosťou jeho životného jubilea.

(uwe)

Wintonova rodina je nekonečná

Príbeh Nicholasa Wintona a jeho zachránených detí Slováci spoznali už v roku 1999 v dráme Mateja Mináča *Všetci moji blízki*. O tri roky neskôr Mináč nakrútil oceňovaný dokumentárny film o Wintonovi s názvom *Nicholas Winton – Sila ľudskosti*. Tento mesiac sa do kín dostáva ďalší celovečerný Mináčov dokument o tejto výnimočnej postave novodobých dejín. *Nickyho rodina* je film o tom, ako príklad jedného človeka môže inšpirovať ľudí na celom svete k dobrým skutkom.

NOVINKY

Po premiére dokumentu *Nicholas Winton – Sila ľudskosti* sa takmer zabudnutý príbeh záchranu 669 českých a slovenských detí pred začiatkom 2. svetovej vojny stal známym po celom svete. Dnes 102-ročnému Wintonovi bol udelený šľachtický titul Sir a ocenil ho aj americký Senát a Kongres. Film videli milióny „detí“ v rôznych krajinách sveta a mnohé z nich sa rozhodli pokračovať vo Wintonových šľapajach. Organizujú charitatívne projekty, pomáhajú zachraňovať choré deti v Kambodži a Afrike. Wintonova „rodina“ sa dnes rozrástla na viac než 5 000 ľudí. Mnohé zo zachránených detí sú dnes špičkovými vedcami, ekonómami, politikmi či reportérmi. Tvorcovia filmu *Nickyho rodina* sa preto rozhodli zachytiť novoobjavené príbehy Wintonových detí, nové fakty o samotnej záchrannej akcii a zároveň pozitívne aktivity študentov vo svete. *Nickyho rodina* chce ukázať, že do Wintonovej rodiny nepatria len tisíce zachránených, ale všetci tí, ktorí chcú vo svete vykonať niečo pozitívne. Aj napriek týmto faktom sa vynára otázka: Prečo vznikol ďalší dokument o Sirovi Nicholasovi Wintonovi?

„Všetko sa začalo rozhodnutím, že tému Winton ukončíme druhým filmom,“ vysvetľuje pozadie vzniku nového filmu režisér Matej Mináč. „Lenže naše predchádzajúce ‘wintonovské’ filmy spustili reťaz udalostí. Objavili sa neuveriteľné nové príbehy a desiatky nových Wintonových detí. Mladí ľudia pod vplyvom Wintonovho príbehu začali konať dobré skutky, začali sa objavovať novodobí ‘Wintonovia’. Okrem toho, pán Winton v máji 2011 oslavuje 102 rokov a možnosť získať na toto všetko, čo sa deje, jeho reakciu, je vzrušujúce.“ *Nickyho rodina* je dokumentárna dráma s hranými rekonštrukciami. Jej scenár napísal Matej Mináč spolu s Patrikom Paššom. „Filmom Nickyho rodina chceme celý Wintonov cyklus konečne uzavrieť. Chceme definitívny obraz všetkého, čo sa stalo, dostať do kín po celom svete,“ dodáva Mináč. V novom filme sú zverejnené dosiaľ neznáme detaily unikátnej záchrannej akcie a osudy ďalších zachránených detí. Matej Mináč takto opisuje hľadanie nových faktov a príbehov: „Je to dobrodružstvo objavovania. Ale na rozdiel od hľadania vecí dávno neživých, v tomto

foto: Continental Film

prípade natrafíte na niečo, čo žije, existuje, a dokonca priamo ovplyvňuje budúcnosť.“

Film *Nickyho rodina* začal vznikať v roku 2006, nakrúcalo sa spolu šesť rokov v rôznych krajinách sveta – na Slovensku, v Českej republike, Kambodži, Kanade, Izraeli, Dánsku a Maďarsku, výsledkom bolo 450 hodín zaznamenaného filmového materiálu. Po dokončení nakrúcania nasledovalo dlhých 4 000 hodín v strižni. „Práca v strižni bola doslova strašná. Keby som okolo seba nemal tím skvelých strihačov, tak by som sa v tom množstve materiálu doslova utopil. Dalo by sa z neho postríhať niekoľko ďalších filmov o Wintonových deťoch,“ opisuje náročný proces vzniku filmu režisér. Za strihací stôl si sadli Alena Spustová a Robert Cupřík, funkcie umeleckého strihača sa zhostil Patrik Pašš.

Do akej miery sa s pribúdajúcim nakrúteným materiálom menila pôvodná verzia scenára? „Pôvodný nápad, ktorý sa zrodil v lietadle, keď sme sa s Patrikom Paššom vracali z Londýna od Nickyho Wintona, sa vlastne nikdy nezmenil. Od začiatku sme chceli ukázať, ako z tragických udalostí, päťdesiat rokov kompletne zabudnutých,

môže vzniknúť príbeh pre súčasnosť, ktorý bude ľuďom pomáhať tvoriť budúcnosť.“ Do hraných pasáží filmu Mináč obsadzoval neznáme tváre, výnimkou je česká herečka Klára Issová. Kameramanmi filmu sú Dodo Šimončič, Peter Zubaľ, Martin Kubala, Anton Daňhel a Peter Kelíšek, hudbu zložili Janusz Stoklosza, Lúbia Čekovská a Ivan Čermák.

Matej Mináč je synom fotografky Zuzany Mináčovej a scenáristu Jána Mináča. Vyštudovaný režisér nakrútil snímky *Portrét režiséra* o Jurajovi Jakubiskovi, stredometrážny hraný film *Štyria rozehnaní muži*, je autorom viacerých filmových portrétov pre cyklus GEN a niekoľkých umeleckých a ľudobných dokumentov. Za filmy o Wintonovi získal mnoho ocenení, okrem iných aj cenu International Emmy Award za najlepší zahraničný dokumentárny film roku 2002. Dokumentárna dráma *Nickyho rodina* je slovensko-českou koprodukciou, vznikla v produkcii spoločnosti W.I.P., s.r.o. a Trigon Production, s.r.o. V Česku sa film premieta už od februára 2011, slovenská premiéra je naplánovaná na 16. júna 2011.

Eva Michalková

Nickyho rodina
(Slovenská republika / Česká republika, 2011)

Celkový rozpočet: 1 300 000 Eur

Počet kópií, v ktorých sa film distribuuje na Slovensku: 6 filmových kópií a 3 DCP nosiče

Aj dobrý scenár sa dá pokaziť

O scenári Zuzany Liovej *Dom* sa začalo intenzívnejšie hovoriť po tom, čo v roku 2007 vyhral scenáristickú súťaž ScripTeast v Cannes o najlepši stredoeurópsky a východoeurópsky scenár. Autorke sa podarilo tento ocenený príbeh nakrútiť a dnes má Liovej celovečerný hraný debut za sebou úspešné uvedenie na festivale v Berlíne. V júni jej *Dom* otvorí 19. MFF Art Film Fest a súčasne je zaradený aj do jeho hlavnej súťaže. Pozitívny ohlas, ktorý vyvolal na Berlinale, ukázal, že jeho téma bude zrozumiteľná nielen doma, ale že je dobre prenosná.

– Vo filme *Dom* rozprávam o rodine, ktorá je zdanlivo usporiadaná, ale vo vnútri úplne rozložená. Mám pocit, že vzťahy medzi rodičmi a deťmi sú pre život človeka zásadné, nech už sú akékoľvek a asi preto je film zrozumiteľný aj v zahraničí. Čo ma teší je, že diváci v Berlíne vnímali aj spoločenský rozmer témy.

Viacero filmov bolo pred domácou distribučnou premiérou najskôr uvedených na zahraničných festivaloch, či už to boli *Líštičky*, alebo hraný debut Petra Krištúfka *Viditeľný svet*, ktorý bude uvedený na MFF Karlove Vary. Aj *Dom* uvideli najskôr zahraniční diváci, lebo do našich kín sa dostane až na jeseň...

– Bolo to zvláštne. Až na ceste do Berlína som si uvedomila, že prví diváci budú vlastne cudzinci. Ale s producentmi sme od začiatku plánovali poslať film najprv na festivaly a až potom ho uviesť doma. Možno, keď zarezonuje vonku, bude sa o ňom doma viac hovoriť a zaujme aj našich divákov. Ale neviem, či ich to naozaj priláka do kina.

U nás každý nový slovenský film sprevádzajú očakávania a zvedavosť.

– Keďže našich filmov vzniká málo, filmári asi zákonite každému venujú veľkú pozornosť. Možno by prospelo brať to trochu uvoľnenejšie a slobodnejšie. Čo sa týka divákov, myslím si, že ich znalosť o našej súčasnej kinematografii nie sú nejakou prevratné, a tým pádom sa očakávaniami veľmi nezaoberajú. Skôr si od slovenského filmu odvykli a nahradili im ho seriály.

A v zahraničí sú ľudia zvedaví, čo sa u nás nakrúca? Streť sa si sa so záujmom o našu kinematografiu na uvedených *Domu* v zahraničí?

– Projekcie *Domu* sme mali v Berlíne zväčša vypredané. V diskusii sa diváci pýtali aj na iné filmy, ktoré u nás vznikajú, a zaujímal ich stav našej kinematografie. Myslím si, že to mu pomohol aj fakt, že riaditeľ sekcie Forum prezentoval *Dom* spolu s *Nesvadbovom* a filmom *Vaška Kadrnku 80 dopisů* ako trojicu zaujímavých filmov, ktorá po dlhom čase prišla z Česka – Slovenska.

foto: Matúš Zajac

Scenár filmu *Dom* získal na začiatku Cenu Tibora Vichtu, ale len málo scenárov, ktoré takto uspejú, sa aj zrealizuje. Ak sa na to pozrieme z tohto hľadiska, aký je význam podobnej súťaže, keď o scenáre napokon neprejavia záujem ani režiséri ani producenti?

– U nás sa celkovo zrealizuje len málo scenárov. A režiséri si často píšu scenáre sami. Ale myslím si, že Cena Tibora Vichtu zmysel má. Scenár, ktorý ju dostane, má možno oproti ostatným o jednu výhodu viac – nejaký producent alebo režisér si ho možno aspoň prečíta. Ak mám hovoriť za seba, tak v prvom rade ma tá cena povzbudila v písaní. Bol to krok niečomu ďalšiemu. Pomohla mi dostať sa na ScripTeast a na ďalšie dva workshopy. Mala som šťastie, že sa môjmu projektu dostal Kieślowskiho cenu, tiež po ňom hneď neskočili desiatki producenti. Ozvali sa traja, ale z rôznych dôvodov to nevyšlo. Časť fázy vývoja produktu zastrešili Psyché Film Mareka Kuboša. Po dvoch rokoch som sa stretla s Michalom Kollárom a dohodli sme

sa, že do toho pôjdeme spolu. Až vtedy sa začalo ďalšie zháňanie financií, čo je, ako vieme, dosť podstatná kapitola na to, aby zo scenára vznikol film.

Pomôžu scenáristovi zahraničné workshopy napríklad aj v tom, že potvrdia životnosť a zaujímavosť témy aj pre zahraničné publikum? V čom boli pre teba prínosom?

– V prvom rade to boli rozhovory so skúsenými zahraničnými tvorcami. Potešilo ma, že tým vnímali v širšom kontexte a nebola to pre nich len otca a dcéry. Vnímali, že scenár je o nás – o tom ako žijeme, čo sa s nami deje v neustálom procese spoločenskej zmeny. Ako sa s tým vyrovnávame, ako na seba narážajú rôzne generáčne pohľady. Workshop Pilots bol časovo náročný. Popri odborných prednáškach sme zároveň aj písali. Na ScripTeaste bolo viac času venovať sa samotnému premýšľaniu o látke. Je však pravda, že veľa názorov môže tvorcovi paradoxne uškodiť. Ja som v istej fáze mala pocit, že už je toho dosť, že musím scenár odložiť, pozrieť sa na to s odstupom a hlavne najšť v ňom zase seba.

Bola si súčasne v pozícii scenáristu aj režiséra, s kým si konzultovala? Kto ti dával spätnú väzbu?

– Scenár som písala pod dramaturgickým vedením Janky Skořepovej. Cennými pripomienkami mi pri posledných verziách pomohli Ondrej Šulaj, Marián Puobiš a František Kráhenbiel. Žiaľ, počas nakrúcania a v postprodukcii som pri sebe dramaturga už nemala. Nebolo to jednoduché, ale nastali také okolnosti. V strižni potom prišla s čerstvým pohľadom moja strihačka Anička Rynďová a v kritickej chvíli mi najviac pomohol Marek Leščák.

Problém absencie dramaturga sa opakuje v slovenskom filme často.

– Pre mňa ako tvorcu je dramaturg filmu absolútne dôležitá osoba, ale pre niekoho nie.

Je teda dobrý scenár základ úspechu?

– Asi áno, ale nemám v tom veľa skúseností, aby som mohla robiť závery. Nakrútila som zatiaľ iba dva filmy a nerobila som ani dramaturga pri žiadnom filme. Scenár je podľa mňa prvý dôležitý podklad k tomu, čo bude nasledovať ďalej. Je východiskom pre film. Aj dobrý scenár sa dá pokaziť, keď ho zoberie režisér, ktorý to vidí úplne inak. A naopak, horší scenár sa môže povýšiť na dobrý film. Práve sa pozerám na kopu papierov s verziami a poznámkami *Domu*. Za sedem rokov sa toho nazbieralo dosť. Možno je ten scenár dobrý, možno mohol byť lepší, neviem. Každopádne až po skončení zvukového mixu som mohla povedať, že je hotový. A či bude mať *Dom* úspech, či niekoho v živote inšpiruje, či sa ľudia nejakým spôsobom dotkne, to ukáže čas.

Ako dlho scenár vznikal?

A ako absorboval zmeny doby, tvoj vlastný vývoj...

– Prvá verzia bola napísaná ešte v roku 2003. Potom som nakrútila *Ticho* a všetky ďalšie verzie *Domu* boli poznačené touto skúsenosťou. Okrem toho látka starla, menili sa spoločenské okolnosti, vstúpili sme do Európskej únie, prišlo Euro. Udržiať napríklad postavu Evy vo veku 18 rokov vyžadovalo meniť vek otca. A tak sa z päťdesiatnika pomaly stával šesťdesiatnik. Ale napokon to príbeh pomohlo. Menili sa aj významy niektorých motívov, au-pairky zo Slovenska už tak hŕfnu do Anglicka nechodia, mnohí mladí ľudia sa zo zahraničia vracajú, oveľa ľahšie sa cestuje. Rôzne okolnosti spôsobili, že sa rozdiely v spôsobe života generácie otca a generácie Evy stále zväčšovali.

Dom vznikol v koprodukcii s Českom. Veľké koprodukcie v sebe nesú isté nevýhody aj na úrovni scenára, ktorý sa musí prispôbovať. V tomto prípade si to asi žiadne ďalšie zásahy do scenára nevyvnutilo.

– Nie. Nemusela som pretvárať scenár podľa požiadaviek niekoľkých koproducentkých strán a ako tvorca to vnímam ako veľké plus. Nemusela som vymýšľať umelé motívy, nakrúcať na miestach, ktoré nepoznám. Spolupráca s českými hercami vznikla prirodzene. Pána Krobota som chcela obsadiť ešte pred vznikom koprodukcie, herečku na rolu matky som na Slovensku nenašla. Z českej strany bola jediná podmienka urobiť českú verziu pre ich kiná.

Dabing je často ďalším kamenným úrazu.

– To je pravda. Robili sme dve jazykové verzie, ale aj keby sme tú českú nerobili, museľi by sme predabovali českých hercov do slovenčiny. Chceli

hrať v češtine, v ktorej sa cítili prirodzenejšie. Dramaturgicky však nesedelo, aby boli rodičia Česi. Ja som za prirodzenosť a dúfam, že sa nám to aj napriek dabingu v oboch verziách podarilo.

Počas nakrúcania sa menil aj kameraman, čo môže byť veľkým rizikom. Juraja Chlípka vystriedal Jan Baset Štířtežský.

– Áno. Táto okolnosť bola pre mňa veľmi ťažká, ale, našťastie, Baset v prvej časti nakrúcania robil švenkra a druhú kameru. Keď Juraj s nami v lete nemohol byť, pokračoval Baset v tom, čo dovtedy robil pod Jurajovým vedením. Podriadil sa filmu, vizuálnemu konceptu a do konca postprodukcii mi bol veľkou profesionálnou aj ľudskou oporou.

Ako sa rodil charakter otca?

– Charakter otca je sčasti odpozorovaný, sčasti domyslený, prispôbovaný príbehu a téme. Keď do filmu vstúpil pán Krobot, doladzovali sme jemnosti a jeho vyznenie. Chcela som, aby Imrich, teda otec vo filme nebol čierno-biely, zlý a bezdôvodne tvrdý na svoje okolie. Dôležité bolo, aby sme verili jeho vnútorným pohnútkam a osobnej tragédii. Pred nakrúcaním sme s pánom Krobotom strávili tri dni v Novej Bani pri Malej Lehote, kde sme nakrúcali, počítali sme slabiky pri úprave českých dialógov a veľa sa o Imrichovi rozprávali. A práve takáto komunikácia s hercami je pre mňa veľmi dôležitá. Baví ma pozorovať, ako vnímajú moju predstavu, ako v nich nanovo ožívajú emócie, ktoré som si ja prežila pri písaní.

Domáciom filmom sa často vyčíta absencia dobovej reflexie. Film *Dom* môže o dvadsiť rokov poskytnúť obraz našej súčasnosti, ukázať napri-

klad problémy ľudí, ktorí sa stále vyrovnávajú so zmenou spoločensko-politickej situácie, aká nastala, keď mali okolo štyridsať rokov. O tejto „generácii na prelome“ sa teraz dosť hovorí.

– Pre mňa je to veľmi zaujímavá téma. Vnímam okolo seba veľa ľudí, hlavne na dedinách, ktorí za socializmu neprotestovali, prispôbili sa, neangažovali sa – len si žili svoj obyčajný život. Naučili sa fungovať v istých pravidlách a mantinloch. V daných okolnostiach sa snažili vyžiť čo najviac pre seba a svoje rodiny. Veľa mužov sa realizovalo postavením domu, tak ako aj Imrich v mojom príbehu. Doba a systém ľudí formuje, naučí ich nejako myslieť a potom je zložité prispôbiť sa zrazu novým hodnotám. Pre postavu otca je veľmi ťažké žiť v nových okolnostiach. Jeho hlbokou súčasťou je hlavne to, čo sa naučil kedysi, bez toho, aby si to uvedomoval. To ovplyvňuje nielen spôsob, akým žije, ale hlavne vzťahy.

Film sa nakrútil na naše pomery za vzácne krátky čas. Veľa filmov dopláca na to, že sa nakrúcanie ťahá niekoľko rokov. Mala si šťastie na dobre producentské zázemie?

– Veľmi som si želala, aby som mohla točiť vkuse. Moji producenti boli schopní film finančne zastrešiť tak, že sa za rok nakrútil aj dokončil. Poznám sa a viem, že by pre mňa nebolo dobré, aby sa nakrúcanie rozbilo na niekoľko rokov. Tak sme o tom od začiatku hovorili aj s producentom Michalom Kollárom a povedali sme si, že do toho pôjdeme, až keď bude všetko viac-menej isté. V istom zmysle tam boli aj niektoré riskantné kroky, ale nakoniec sa nám to podarilo.

Mariana Jaremková

(autorka je filmová publicistka)

Odzvoniło kamenným kinám?

Nie je to tak dávno, keď Námestie SNP v Bratislave bolo naším prvým „multiplexom“. Priamo na ňom a v jeho najbližšom okolí stáli kamenné kiná s jedenástimi kinosálami. Dnes z nich nie je v prevádzke ani jedno jediné a centrum Bratislavy má v súčasnosti len jedno jednosálové kino Mladosť. Podobná situácia je na celom Slovensku. Zdá sa, že kamenné kiná „odchádzajú“ a spolu s nimi aj ich špecifická atmosféra.

Bratislava mala v roku 1915 v prevádzke 6 stálych kín, pred vypuknutím druhej svetovej vojny v roku 1939 ich bolo 11, čo je len o dve menej ako dnes. Najväčší rozkvet zaznamenali bratislavské kiná začiatkom 60. rokov minulého storočia. V roku 1961 bola ich kapacita celoročne využívaná na neuveriteľných 62,2 percent! V roku 1964 ich bolo v prevádzke až 30. A v rokoch 1957 – 1966 bola priemerná ročná návštevnosť bratislavských kín 5 221 345 divákov, čo s faktom, že v roku 2010 na celom Slovensku prišlo do kín 3 913 326 divákov, znie dokonca trochu skepticky.

Zánik kín však nie je charakteristický len pre obdobie po roku 1989, ako sa to často zjednodušuje. Na vývoj v oblasti kín mal totiž vždy vplyv celospoločenský hospodársky a politický vývoj. Podobná situácia bola v Bratislave i po skončení druhej svetovej vojny. Do 800-miestnej Reduty sa v roku 1945 nasťahovali Slovenská filharmónia a Vysoká škola múzických umení a kino Alfa v Živnodome na dnešnom Kollárovom námestí sa stalo domovom Novej scény. Zaniklo kino Olympia na Malinovského ulici, Kino-Rádio v Robotníckom dome na Dunajskej ulici sa stalo domovskou scénou Štátneho bábkového

divadla, na Hlavnej stanici sa zrušilo a asanovalo kino Čas a v roku 1965 ukončil svoju činnosť i Hradný amfiteáter. Napriek tomu však ešte i v roku 1985 bolo v Bratislave v prevádzke stále 23 kín.

K najnavštevovanejším kinám v minulosti patrili tie v centre Bratislavy. Oproti Manderláku bolo kino Nástup (neskôr Slovan). Otvorili ho v roku 1940 a malo kapacitu 457 sedadiel. Vchádzalo sa do neho cez dnešný vchod do reštaurácie McDonald's a samotné kino bolo na mieste dnešného divadla West. Do histórie sa zapísalo v roku 1984. Vtedy skončila v Bratislave rekordná 137-dňová premiéra slovenského filmu *Tisícročná včela* Juraja Jakubiska, ktorá sa začala 2. decembra 1983. Na 640 predstavení prišlo 236 002 divákov. Ďalším kinom na námestí SNP bol Atlon (neskôr Praha). V roku 1924 ho vstavali do severného nádvoria Kostola a kláštora Milosrdných bratov. Interiéry kina, predsália, schodišťa a ďalších priestorov vtedy dostali typickú štukovú dekoráciu, ktorá je dnes vo svojej jednote ojedinělým dokladom dekorácie typu Art Déco v Bratislave. Kino bolo v prevádzke od 26. októbra 1925 a po zrekonštruovaní bol v jeho priestoroch neúspešný

obchodný dom Atlon. Dnes je tam jedna z najkrajších reštaurácií v Bratislave. Len o pár dní skôr, 26. septembra 1925, otvorili oproti Atlonu na námestí SNP 38 kino Tatra (neskôr Pohraničník) so 486 sedadlami. Po zatvorení kina Palace v roku 1982 tam začalo prevádzku kino Non-stop. V 90. rokoch sa do jeho priestorov dočasne nasťahovalo divadlo Astorka, ktoré je tam dodnes.

Od roku 1928 bolo v prevádzke v podzemí hotela Palace na Poštovej ulici rovnomenné kino. Najväčšiu slávu si užilo, keď sa z neho stalo kino Čas s celodennou prevádzkou. V programe malo dokumentárne filmy o prírode i slávnych osobnostiach, krátke cestopisy, kinožurnál i grotesky. Kino bolo ideálnym miestom na „blicovanie“ a zadné rady obsadzovali záľúbenci. Z Poštovej bolo len na skok na Námestie 1. mája. Tam na čísle 7 bolo od roku 1932 kino Lux (neskôr Tatra) s 271 sedadlami. V roku 1956 bolo pri príležitosti výstavy *10 rokov slobodného Slovenska v slobodnom ČSR* ako prvé v ČSR upravené na širokouhlé kino. A na čísle 11 bolo od roku 1905 kino Fidélio (neskôr Uránia) a napokon Hviezda so 745 sedadlami. Po zrušení premietania v Redute bolo najväčším kinom v meste. Od roku 1985 bolo zatvorené kvôli prestavbe a v priestoroch priľahlých kinu mal byť Dom českej kultúry. Prijemné bolo i kino Hviezda – záhradné s 266 sedadlami, i keď to bolo vlastne skôr 266 miest na sedenie na drevených lavičkách, podobným tým v parku. Dnes je na mieste oboch kín stavebná parcela, ale vraj by tam opäť malo byť i kino.

Od Manderláku kúsok po Dunajskej je Liga pasáž. Do nej od roku 1937 vyúsťoval vchod z kina Liga (neskôr Mier) so 185 sedadlami. Vchod malo z Červej armády 25 (dnes Grösslin-

gová). Od 3. októbra 1952 bolo otvorené ako Kino dokumentárnych filmov, istý čas v ňom bolo nonstop kino a od decembra 1982 sa stalo kinom náročných filmov. Moja bývalá kolegyňa zo Slovenského filmového ústavu (SFÚ), pamätníčka Sylvia Lacková, mi prezradila, že v 40. rokoch minulého storočia sa plánovalo kino so 600 sedadlami i v priestore dnešnej predajne Teťa na Dunajskej ulici. Bola dokonca pripravená už i premietacia kabína. V porovnaní s doteraz spomínanými kinami je Filmový klub ústredia Slovenského filmu (dnešné Charlie Centrum) na Špitálskej 4 doslova mladíkom. Jeho štyri kinosály a klubové priestory boli otvorené až v roku 1976. Začiatkom 90. rokov ho navštívil i herec Jeremy Irons. Od roku 2007 však SFÚ, ktorý kino prevádzkuje, dočasne pozastavil premietanie z dôvodu súdneho sporu s predchádzajúcim nájomcom priestorov.

Osobité miesto medzi bratislavskými kinami má kino Mladosť na Hviezdoslavovom námestí 17. Je totiž v súčasnosti jediným jednosálovým kinom v centre mesta a súčasne je i „služobne“ najstarším. Pod názvom Elektrobioskop ho totiž otvorili už v roku 1905 v hoteli Zelený strom a od roku 1913 sa začala jeho prevádzka v dnešných priestoroch. Tie prešli v roku 1973 rekonštrukciou a Mladosť sa stala prvým kinom filmového umenia na Slovensku. Dnes je kino modernizované a v súčasnosti je jediným kinom siete Europa Cinemas, ktoré je v Bratislave v prevádzke. Napriek tomu jeho ďalšia existencia je ešte stále ohrozená. V širšom centre boli ešte ďalšie štyri kiná. Od roku 1928 bolo na Mickiewiczovej 18 kino Metropol s 500 sedadlami. V roku 1936 v ňom po prvý raz na území Slovenska premietali plastický film a v roku 1965 bolo ako prvé

v ČSR upravené na rozšírené plátno. V tomto kine bol inštalovaný kino-organ s prístálami po celej sále a za plátnom. Na Radlinského ulici bolo od roku 1939 až do 90. rokov kino Scala (neskôr Obzor) s 343 sedadlami a na Malinovského 2 (dnes Krížna) postavili v roku 1923 kino známe ako Dukla alebo YMCA. Malo 460 sedadiel a ako prvé v ČSSR bolo upravené na premietanie 70 mm panoramatických filmov. Dnes je v ňom hudobný Randall Club.

Posledným kinom postaveným pred nástupom multiplexov bol Dom ROH (neskôr Istropolis) na Trnavskom mýte, bývalom Nám. Fr. Zupku. Otvorili ho v roku 1981 a kino malo 513 sedadiel. Tento komunistický stánok však mal i veľkú zjazdovú/estrádnú sálu a priestory divadla, a tak sa tam v roku 1999 mohol konať prvý ročník MFF Bratislava. Známy švédsky režisér Roy Anderson bol priestorom a jeho históriou fascinovaný a povedal mi, že ak by niekomu napadlo zbúrať ho, nemali by sme to dovoliť. A keď hovoríme o búraní, mali by sme spomenúť i Amfiteáter 40, výročia SNP na Búdkovvej ceste, ktorý bol s veľkou slávou otvorený v roku 1984. Mal kapacitu 6 246 divákov, zažil pompézne premiéry Rapošových diváckych hitov *Fontána pre Zuzanu*, no dnes je už zrovnaný so zemou.

Bratislava má teda aj vďaka kamenným kinám, ktoré sú dnes ohrozeným druhom, osobitú históriu. Staré bratislavské kiná dotvárali kolorit mesta a filmy premietané v nich prinášali nezabudnuteľnú atmosféru. Takto si na ne spomína aj herec a milovník filmu Milan Lasička. Hovorí, že „*rád som chodil do všetkých kín, lebo skoro všetky boli na Námestí SNP. Najradšej azda do kina Slovan, ale rád som chodil aj do kina Praha, do kina Pohraničník, menej rád do kina Tatra a do Hviezdy. Do kina*

Metropol som chodil len v nutných prípadoch. Skvelé bolo kino Čas v budove hotela Palace, tam premietali americké grotesky. Kiná mali starosvetvú atmosféru. Do šatne si nikto kabát nedával, všetci mali kabáty na kolenách a ak človek nemal šťastie, tak pred ním sedel niekto vysoký alebo dáma v klobúku a vtedy ste videli len časť filmu.“ Napriek tomu za zaniknutými kinami Lasicovi ľúto nie je. „*Dnešné kiná sú neporovnateľne pohodlnejšie. Som starý, ale nie som sentimentálny. Tie kiná by dnes nemali šancu. Nedokonalá technika, nepohodlie. Je to, ako keby sme chceli jazdiť v trabantoch.“* Niekdajšie kiná technicky zodpovedali svojej dobe. Po modernizácii, vďaka ktorej by sa prispôbili súčasnosti, by ale mohli fungovať aj dnes. Bez nej však nemajú porovnateľné podmienky byť konkurenciou alebo alternatívou multiplexom.

Témou zániku kín sa zaoberala i nedávna verejná diskusia o budúcnosti klasických kín a kultúry v meste, ktorá bola sprievodným podujatím 13. ročníka Medzinárodného festivalu frankofónneho filmu Bratislava. Veľa podnetných riešení však nepriniesla. Možno i preto, že na rozdiel od hodín pred Carltonom, na ktorých obnovenie sa vďaka iniciatíve Komunitnej nadácie Bratislava podarilo vzbierať 450 000 Sk, na obnovenie nejakého konkrétneho kina zatiaľ žiadna iniciatíva nevznikla. Dobrou správou však bola informácia generálneho riaditeľa SFÚ Petra Dubeckého o plánovanom znovuotvorení Charlie Centra na jeseň tento rok i slová predsedu Audiovizuálneho fondu (AVF) Martina Šmatláka, ktorý potvrdil, že pokiaľ sa nájdu prostriedky na digitalizáciu niektorého kina, tak AVF druhú polovicu potrebnej sumy rád poskytne. Každý záujemca by si však mal uvedomiť, že

len obnoviť premietanie dnes už nestačí.

Postupný zánik kín sa však nečýka len Bratislavy. Napríklad v 42-tisícovom Zvolene nie je ani jedno kino už niekoľko rokov. A vzhľadom na to, že veľkí hráči na distribučnom trhu avizujú, že v roku 2013 budú

už asi všetky filmové novinky iba v DCP formáte, ktorý sa môže premietat len v digitalizovaných kinosálach, tak tých kín veľmi rýchlo zanikne asi oveľa viac. Na Slovensku je zo 144 jednoslových kín doteraz totiž digitalizované len jedno.

Miro Ulman

Ďalšie úspechy dokumentu Arsy-Versy

Dokument Mira Rema Arsy-Versy je životným príbehom matky a jej syna Ľuboša, vyčnievajúceho z „normálneho“ sveta, ktorý svoju životnú energiu vtesnáva do amatérskej fotografickej a filmovej tvorby. Film vznikol v roku 2009, stále však dosahuje úspechy v mnohých krajinách sveta. Naposledy ho ocenili na 9. medzinárodnom festivale dokumentárneho filmu DocFilm v poľskom Gdaňsku, ktorý sa konal od 4. do 8. mája 2011, kde získal Cenu Brána slobody (Gate of Freedom Award) za najlepší dokument. Členmi poroty festivalu boli Jean-Gabriel Périot, Alexis Krasilovsky a Krzysztof Ptak. Úspechom filmu Arsy-Versy je aj skutočnosť, že pred krátkym časom vyšiel v USA ako súčasť DVD kolekcie filmov spoločnosti Wholphin, zameriavajúcej sa na alternatívny krátky film. Wholphin je štvrtročný DVD magazín, pravidelne prinášajúci pozoruhodné krátke filmy z celého sveta. DVD kolekciu, obsahujúcu Remov film, nájdete na webovej stránke www.wholphindvd.com. Film Arsy-Versy je najoceňovanejším študentským filmom v histórii VŠMU. (uwe)

Slovenské kino v prvom polčase

Slovenské kino je cyklus 24 dokumentárnych filmov tematicky zameraných na dejiny a súčasnosť slovenskej kinematografie.

Každý z 52-minútových dokumentov sa vyznačuje autorským prístupom a bude režírovaný rôznymi slovenskými tvorcami.

Podmienkou prípravy Slovenského kina bola invenčnosť a nápaditosť pri filmovom zobrazení jednotlivých tematických oblastí, rovnako však aj dôraz na presnosť pri narábaní s faktami. Koncom minulého roka bola ukončená prvá realizačná fáza projektu, v súčasnosti je hotových šesť filmov: *Jánošík, vykrádaný superhrdina* (r. L. Moravčíková-Chovanec), *Duch v stroji* (r. R. Kirchhoff), *Partizáni slovenského filmu* (r. I. Ostrochovský), *Donaha* (r. D. Fabiánová), *Kam zmizla slovenská princezná* (r. D. Bustín) a *Slovenská krčma* (r. P. Kerekes), ktorá sa prezentovala na nedávnom 2. festivale dokumentárnych filmov DOCsk v Košiciach v termíne od 13. do 16. apríla 2011. Na projekte zatiaľ pracovalo 31 tvorivých pracovníkov, 84 členov výrobného šlábu, 18 odborných spolupracovníkov, počas 6 mesiacov sa na rôznych lokáciách pracovalo 52 nakrúpacích dní.

V súčasnosti prebieha scenáristicko-dramaturgická príprava ďalších deviatich častí. (uwe)

MEDIA Desk Slovensko informuje...

Začiatkom mája boli publikované nasledovné výzvy v programe MEDIA: Výzva 01/201 – Automatická podpora kinodistribúcie, čo je permanentná výzva, platná až do konca aktuálnej generácie programu v roku 2013. Začiatkom každého roka sa budú zverejňovať iba informácie o výške sumy, pričlenené v konkrétnom roku, dátumy pre jednotlivé stupne (generovanie a reinvestovanie) a dátum uzávierky. V roku 2011 je uzávierka pre túto výzvu **17. júna 2011**. Rovnakú uzávierku má aj ďalšia aktuálna Výzva 03/2011 – Podpora obchodných zástupcov. Potom nasleduje Výzva 05/2011 – Podpora pilotných projektov, ktorej uzávierka uplynie už **14. júna 2011**, a poslednou aktuálnou je Výzva 06/2011 – Podpora VOD s uzávierkou **20. júna 2011**. Všetky výzvy, formuláre a ďalšie informácie nájdete na www.mediadeskslovakia.eu. Pre záujemcov máme v kancelárii k dispozícii aj brožúrku *Where to Be Trained in Europe* s podrobným prehľadom o všetkých tréningových programoch, podporených v rámci programu MEDIA. Kancelária MEDIA Desk v máji už tradične vydala *Správu o stave slovenskej audiovizie v roku 2010* s podrobnými informáciami o všetkých aspektoch slovenského audiovizuálneho priemyslu. Jej slovenská a anglická verzia sú na webe a na Facebooku kancelárie MEDIA Desk, v prípade záujmu je k dispozícii aj tlačенá anglická verzia. (vs)

Termín na prihlasovanie do Cinematik.doc

Medzinárodný filmový festival Cinematik zverejnil výzvu na prihlasovanie do súťaže slovenských celovečerných dokumentárnych filmov Cinematik.doc 2011. Autori môžu prihlasovať slovenské celovečerné dokumentárne filmy s minimálnou dĺžkou 52 minút, ktoré mali alebo budú mať premiéru (prednostne v kinodistribúcii) medzi 15. septembrom 2010 a 15. septembrom 2011. Prihlášku spolu s DVD nosičom s filmom s anglickými titulkami záujemcovia môžu zaslať na adresu festivalu: CINEMATIK 2011_Cinematik.doc, MFF Piešťany, o.z., Bitúnková 23, 900 31 Stupava. Uzávierka prihlasovania filmov je **15. júna 2011**. Viac informácií nájdete na www.cinematik.sk. (uwe)

Uzávierka prvého kola súťaže Cena Tibora Vichtu

Scenáristická súťaž Cena Tibora Vichtu pre autorov do 35 rokov sa tento rok koná už po deviatykrát. Mladí slovenskí a českí scenáristi môžu do **30. júna 2011** prihlasovať svoje scenáre v kategóriách celovečerný hraný film, internetový seriál do 5 minút a hraný komediálny seriál. Súťaž je určená scenáristom do 35 rokov, hlavnou cenou v kategórii celovečerný hraný film je postup do poľskej scenáristickej súťaže ScripTeast vo Varšave. Víťazi súťaže budú mať možnosť zúčastniť sa medzinárodného dramaturgického programu MIDPOINT, prestížnych festivalov v Berlíne a Cannes, získajú aj finančnú odmenu a preklad svojho scenára do anglického jazyka. Viac informácií nájdete na www.artscript.sk. (uwe)

Výzva na prihlasovanie filmov na Ekotopfilm

Už 38. medzinárodný festival filmov, obsahovo orientovaných na problematiku trvalo udržateľného rozvoja, Ekotopfilm sa uskutoční v Bratislave v dňoch od 17. do 21. októbra 2011. Svoje filmy do jeho súťaže môžu záujemcovia prihlasovať do **15. júla 2011** v kategóriách: Populárno-vedecké – veda a technika, Prírodopisné, prírodovedné, Človek a zem / Environmentálne príbehy, Investigatívna publicistika, Nové médiá a Deti a mládež. Do medzinárodnej súťaže môžu byť prihlásené tituly, ktoré boli vyrobené po 1. januári 2009. Tituly, ktoré už boli na festival prihlásené v niektorom z minulých ročníkov, nebudú do súťaže prijaté. Viac informácií nájdete na www.ekotopfilm.sk. (uwe)

Prihláste svoj film na Festival slobody

Tohtoročné druhé pokračovanie medzinárodnej filmovej prehliadky Festival slobody sa uskutoční od 22. do 24. novembra 2011 v priestoroch DK Zrkadlový háj v Bratislave. Festival chce dať rozsiahly priestor filmovým tvorcom, venujúcim sa tvorbe filmov rôznych žánrov z tzv. obdobia neslobody, teda kinematografickým dielam, ktoré akýmkoľvek spôsobom spracúvajú tému nacizmu, komunizmu a slobody. Filmy je možné zaslať najneskôr do **31. augusta 2011**.

Prihlasovací formulár sa nachádza na www.upn.gov.sk, vyplnený v elektronickej podobe ho je potrebné poslať na adresu: vitek@upn.gov.sk, vytlačený a podpísaný spolu s filmom na DVD a heslom „Festival slobody“ na obálke je ho potrebné zaslať na adresu: Ústav pamäti národa, referát Oral history, Námestie slobody 6, 817 83 Bratislava 15. (uwe)

Uzávierky projektov na 15. MFDF Jihlava

Až do konca júna majú záujemcovia možnosť prihlásiť svoje filmy a filmové projekty do podujatí, organizovaných v rámci jubilejného 15. medzinárodného festivalu dokumentárnych filmov Jihlava 2011. Do programu MFDF Jihlava môžu autori prihlasovať dokumenty a experimentálne filmy vyrobené v roku 2011. Podmienky prihlasovania sú zverejnené na www.dokument-festival.cz. Už po ôsmykrát sa počas konania jihlavského festivalu od 25. do 30. októbra 2011 uskutoční aj dokumentárny trh East Silver. Ide o jediný trh celovečerných a televíznych dokumentov strednej a východnej Európy, do ktorého sa môžu prihlasovať dokončené východoeurópske filmy v anglickej verzii alebo s anglickými titulkami (rok výroby 2010 – 2011). Podmienky prihlasovania a viac informácií o trhu nájdete na www.eastsilver.net. Uzávierku má aj prezentácia Doc Launch, ktorá sa v Jihlave uskutoční od 27. do 28. októbra 2011. Tá predstavuje a podporuje výnimočné celovečerné dokumenty zo strednej a východnej Európy, mieriace na plátna kín. Prihlasovať do nej je možné projekty a filmy vo fáze hrubého strihu s plánovaným dátumom premiéry v termíne november 2011 – október 2012. Podrobné informácie a podmienky prihlasovania na Doc Launch nájdete na www.dokweb.net/cs/doc-launch/. Všetky podujatia majú rovnaký dátum uzávierky **30. júna 2011**. (uwe)

Za menej peňazí

Slovenský filmový ústav (SFÚ) ako jedna z inštitúcií v pôsobnosti Ministerstva kultúry SR každoročne pripravuje verejný odpočet svojej činnosti za uplynulý rok. Rok 2010 rekapituloval jej generálny riaditeľ Peter Dubecký dňa 4. mája 2011 v priestoroch VŠMU. Okrem dosiahnutých úspechov vlnajšieho roka, upozornil aj na súčasné zložité finančné podmienky SFÚ.

Napriek pretrvávajúcej hospodárskej kríze, SFÚ v roku 2010 zabezpečoval všetky svoje činnosti v zmysle audiovizuálneho zákona a dosiahol vyrovnaný rozpočet s miernym ziskom. Dôležitá bola realizácia štyroch prioritných projektov: Systematická obnova audiovizuálneho kultúrneho dedičstva a jeho sprístupňovanie, Integrovaný audiovizuálny informačný systém SKCINEMA a napokon Prezentácia slovenskej kinematografie v zahraničí. Jeho prioritou bolo aj zabezpečovanie úloh Zákonného depozitára audiovizuálnych diel. Tieto činnosti SFÚ vykonáva ako jediná národná inštitúcia v oblasti kinematografie a audiovizuálneho depozitára má nezaplatiteľné miesto. Na rok 2011 SFÚ nemá žiadne prioritné projekty. Celkový rozpočet inštitúcie bol totiž krátený o viac ako 350 000 Eur, čo sa už dnes odráža na chode celej inštitúcie. „Je to obrovská suma, ktorej výpadok nebude vedieť SFÚ ničím nahradiť. Aj keď sa nám vlní podarilo najmä licencovaním filmov, ku ktorým SFÚ vykonáva práva výrobcu, zabezpečiť vyššie zdroje, predstavujú len štvrtinu z výpadku spomínanej sumy,“ hodnotí zložitú situáciu, v ktorej sa SFÚ nachádza, Peter Dubecký.

Dôsledkom reštrikčných opatrení, ktoré bol a je SFÚ nútený vykonať, je krátenie alebo zastavenie niektorých dôležitých a základných činností. Podľa Dubeckého sa to najviac odzrkadlí v prezentácii slovenskej kinematografie v zahraničí. V minulom roku SFÚ zabezpečil uvedenie až 708 slovenských filmov na 119 podujatiach

v 33 štátoch sveta. „V súčasnosti ústav disponuje veľmi limitovanou finančnou čiastkou na prezentáciu našej kinematografie v zahraničí, nehovoriac o tom, že výrazným spôsobom je ohrozená aj budúročná prezentácia na dvoch kľúčových medzinárodných festivaloch a filmových trhoch v Cannes a v Berlíne. Nie je pre nás možné ani vysielaf tvorcov na prehliadky a festivaly v takom rozsahu, ako tomu bolo v ostatných rokoch,“ hovorí Dubecký a pokračuje: „Výrazne redukovaná bude aj edičná činnosť. V minulosti sme vydávali niekoľko publikácií ročne, v súčasnosti budeme môcť koproduktovať len knihu pamätí Pavla Branka Proti prúdu. Rovnako v oblasti vydávania DVD nosičov budú musieť všetky aktivity počkať, okrem dlhodobozmluvnovej edície slovenských filmov zo 40. a 50. rokov so spoločnosťou Petit Press. V neposlednom rade sa krátenie dotkne aj priameho výkonu činnosti SFÚ, ktoré súvisia s informačným systémom SKCINEMA, konkrétne s popisovaním spravodajských filmov.“

V nepriaznivej finančnej situácii sa nenachádza len SFÚ, týka sa celej kultúry a spoločnosti. V tomto zložitom období Peter Dubecký hovorí, že „moje obavy sú veľké. Nielen ostatné dva roky, ale obávam sa, že aj rok 2012, budú asi najťažšími rokmi tejto inštitúcie.“ Druhým dychom ale hneď dodáva: „Dúfam, že SFÚ sa z toho zadarmo dostane a dôstojne bude schopný pripraviť oslavy 50. výročia svojho vzniku v roku 2013.“

(sim)

Mesto českého filmu

Po siedmich rokoch v Plzni, na 24. ročníku Festivalu českých filmov Finále, ktorý sa konal od 17. do 23. apríla 2011, som si opäť raz uvedomila, že svojim česko-moravským kolegom, motajúcim sa okolo filmu, závidím. Že im závidím mnohé...

Český filmový biznis napriek lepším a horším rokom nikdy úplne nezastal. Česká televízia stále nielen vysiela, ale priamo vstupuje do filmov vznikajúcich v externom prostredí, a aj sama iniciuje a vyrába žánrovo aj formálne rôzne televízne formáty hraného a dokumentárneho filmu. Skutočnosť, že sa v Čechách stále nakrúca, sa zrkadlí v mnohom. V zdravšom konkurenčnom prostredí filmových producentov a distribútorov, v relatívnom dostatku práce pre filmových tvorcov a remeselníkov, vo filmovej kritike a publicistike. Aj v tom, že môžu každoročne organizovať prehliadku českých filmov Finále. Tá sa vyvinula do organizačne vysoko profesionálneho festivalu, ktorý nestratil nič zo svojej domáckej a príjemnej atmosféry. Ponúka presne to, čo mi na mnohých veľkých festivaloch (aj) na Slovensku chýba: koncentrovaný priestor pre stretávanie sa hostí z Čiech, Slovenska a širšieho zahraničia, ktorých európska/česká kinematografia zaujíma.

Samotný hlavný program Finále tvorí výlučne domáca kinematografia. Ťažiskom sú novinky z uplynulého roka, z ktorých tie najlepšie oceňujú medzinárodne zložené poroty. Hlavné súťažné programové sekcie dopĺňajú sprievodné, obzerajúce sa do minulosti. Tento rok medzi ne patrili komédie Ladislava Smoljaka a Zdeňka Svěráka, filmy manželského páru herečky Vlasty Chramostovej a kameramana Stanislava Mi-

lotu, ďalej samostatná časť venovaná herečke Ive Janžurovej a animátorovi Václavovi Chaloupkovi a jeho večerníkom, či filmy viacerých talentovaných členov rodu Procházkovcov. Medzi slovenských zástupcov na festivale patrili film Martina Hollého *Balada o siedmich obesených* (v sekcii Bájední lidé s klikou), snímka Dušana Hanáka *Ja milujem, ty miluješ* (v sekcii Pocta Ive Janžurovej) a v súťažných sekciách tri koprodukčné minoritné slovenské filmy *Prežij svoj život* Jana Švankmajera, *Občiansky preukaz* Ondřeja Trojana a *Nesvadbovo* Eriky Hníkovéj. Dva z týchto filmov boli aj ocenené. Občiansky preukaz získal Cenu divákov a *Nesvadbovo* Cenu Dagmar Táborskej za najoriginálnejší dokument autorky do 35 rokov. Ale nakoniec ani Švankmajerov film neodišiel naprázdno. Z festivalu si odniesol Zvláštnu cenu študentov pre celovečerný film. Hlavnú cenu Finále, Zlatého leďáčka získali v kategórii Hraný celovečerný film snímky *Kuky se vrací* Jana Svěráka a *80 dopisů* Václava Kadrnku a medzi celovečernými dokumentmi *Nejtěžší volba* Dagmar Smržovej.

Návrat domov v Plzni mi vlnu spriemňovala ešte jedna z ozvien Finále. V poradí už piata knižka z festivalovej edície venovanej významným osobnostiam českého filmu. Tohtoročná *S firmou MICHŘI svět ist sicher* je o Chramostovej a Milotovi. Zaujímavé a inšpiratívne čítanie.

Lubica Orechovská

Slovenský film na červenom koberci

Tento rok malo Slovensko svoju reprezentáciu na 64. MFF Cannes a filmovom trhu Marché du Film, ktorý sa konal od 11. do 22. mája 2011, už po ôsmy raz. Okrem spoločného pavilónu Slovenska a Českej republiky, ktorý zabezpečuje informačný servis o audiovizuálnom prostredí v týchto dvoch susediacich krajinách, malo Slovensko svojich zástupcov aj v ôsmich medzinárodných fórach a workshopoch.

Po minuloročnom úspechu študentského filmu Mátyása Priklera *Ďakujem, dobre* sa rovnakej súťaže študentských filmov a filmových škôl La Ciné-fondation zúčastnil tento rok slovenský študent FAMU Aramisova so svojím filmom *Cagey Tigers*. Táto 23-minútová snímka pripomína v mnohom rané filmy československej novej vlny a nie je vylúčené, že aj to je jeden z dôvodov sympatií zahraničného publika, ktoré si toto dielko v Cannes získalo. Film bol zaradený aj do ponuky 8. ročníka trhu krátkych filmov Short Film Corner. Počas festivalu v Cannes sa uskutočnili aj trhové projekcie (market screening) troch ďalších filmov, Slovensko úspešne reprezentovali *Nickyho rodina* Mateja Milánča a *Lidice* Petra Nikolaeva. Na uzavretej projekcii sa premietal aj pripravovaný film Martina Šulíka *Cigán*. „Na jeho trhovej projekcii sa stretli zástupcovia najväčších svetových festivalov a sales agentov a reakcie na film boli pozitívne,“ hodnotí prezentáciu Šulíkova filmu riaditeľka Národného kinematografického centra Slovenského filmového ústavu (SFÚ) Alexandra Strelková. Na stretnutí Producers Network prezentovala tento rok svoje projekty spoločnosť Trigon Production (v mi-

nulosti boli zastúpené spoločnosťami Artileria, ALEF Film & Media Group či Jakubisko Film) a popri Producers Network sa tento rok po prvý raz organizoval aj tzv. Producer Workshop, určený začínajúcim producentom, ktorí majú záujem pracovať v medzinárodnom prostredí. Zúčastnilo sa ho približne 150 producentov z celej Európy a medzi nimi i náš zástupca Peter Badač zo spoločnosti BFILM.

Vďaka členstvu SFÚ v medzinárodnej organizácii European Film Promotion (EFP) sa Slovensko v Cannes tento rok už po piaty raz zapojilo do projektu Producers on the Move, zameraného na prezentáciu vybraného perspektívneho producenta z každej členskej krajiny EFP a na medzinárodný networking medzi producentmi z celého sveta. V predchádzajúcich rokoch Slovensko zastupovali producenti Marek Veselický, Marko Škop, Peter Kerekes a vlni Silvia Panáková, tento rok nominovalo Slovensko producenta Michala Kollára zo spoločnosti Sokol Kollár. Michal Kollár je producentom hraného debutu *Zuzany Liovej Dom*, ktorý zaujal na tohtoročnom Berlíne, a v súčasnosti pracuje na sľubných projektoch s Jarom Vojtkom (*Cigáni idú do neba*), Viktorom Taušom (*Klauni*)

či fínskou režisérkou Taru Mäkelä (*August Fools*). Medzinárodného workshopu pre vývoj scenárov ScripTeast sa tento rok zúčastnili Biba Bohinská a Laura Siváková, spoluautorky scenára k pripravovanému celovečernému filmu *Mesto Otal*. Zatiaľ najúspešnejšou slovenskou účastníčkou tohto workshopu v minulosti bola Zuzana Liová, ktorej scenár k spomínanému *Domu* vyhral súťaž ScripTeastu v roku 2007. Slovenská účasť v Cannes sa tento rok ešte rozšírila aj o ďalšiu aktivitu. NISI MASA – European Network of Young Cinema v spolupráci so slovenským Medzinárodným festivalom študentských filmov Early Melons vydávali počas celých dvanásich dní trvania festivalu denník s názvom Nisimazine Cannes 2011, ktorého obsah vznikol na báze workshopu účastníkov zo Slovenska, Rakúska, Maďarska a Estónska. Zo Slovenska prišli Nisimazine spoluvytvárať Eva Ujljaková a Jana Dandárová (organizátorky festivalu Early Melons), Ľuboš Bišto (novinár) a Orlin Stanchev (blogger). A napokon, mimo oficiálnej reprezentácie slovenskej kinematografie v Cannes sa Slovensko môže pochváliť aj účasťou dvoch našich herečiek Zuzany Kronerovej a Zuzany Onufrákovovej v záverečnom filme festivalu, v koprodukčnej francúzsko-britsko-českej snímke *Les bien-aimés* (Milovanie) režiséra Christopa Honorého, kde hrajú po boku veľkých filmových hviezd, akými sú Catherine Deneuve, Ludivine Sagnier či Chiara Mastroianni.

Festival v Cannes máme už po ôsmykrát za sebou a dá sa povedať, že úspešne, aj keď nie zadarmo. Reprezentácia krajiny na najprestížnejšom európskom festivale pripravená SFÚ v spolupráci so Slovenskou asociáciou producentov v audiovizi (SAPA) si vyžiadala vynaloženie viac než celoročnej snahy

zúčastnených a aj finančné náklady, s ktorými im tento rok nepomohol ani Audiovizuálny fond (AVF). „Keby pavilón so slovenskou účasťou tento rok v Cannes nebol, znamenalo by to nielen stratu miesta na filmovom trhu, na ktorý existuje dlhá čakacia listina, ale aj celkový negatívny impulz do medzinárodného prostredia, a to práve v čase, keď sa prezentujeme zvýšeným objemom finančných prostriedkov do filmovej tvorby (práve prostredníctvom AVF) a v čase, keď sa realizuje stále viac zaujímavých filmových projektov, o ktoré je v zahraničí záujem,“ hovorí v tejto súvislosti Alexandra Strelková a pokračuje: „Na rozdiel od minulých dvoch rokov bola vzhľadom na rámcové šetriace opatrenia, žiaľ, oblasť prezentácie slovenskej kinematografie v zahraničí podporená zo strany Ministerstva kultúry SR minimálne. Osobne si myslím, že sa nám podarilo pavilón pripraviť tak, aby nedostatok financií bolo navonok cítiť čo najmenej, no v daných podmienkach sa pavilón v Cannes realizoval aj na úkor ďalších aktivít a projektov SFÚ, ktoré sú či boli plánované a rozpočtované na tento rok.“

Na záver by som k celkovej prezentácii Slovenska v Cannes hádam len prispela návrhom zobrať si príklad z českých kolegov a pripraviť na budúci rok prezentačné DVD s trailerami hotových aj pripravovaných filmov, o ktoré bol zo strany zástupcov zahraničných festivalov a distribútorov veľký záujem. Takýto projekt si žiada aktívnejší a precíznejší prístup filmových tvorcov a lepšie finančné zázemie. Slovenská kinematografia sa v zahraničí totiž prezentovať potrebuje.

Eva Krížková

(autorka je šéfredaktorka časopisu *Kinečko* a v Cannes pôsobila v prezentačnom pavilóne SR a ČR)

Frázy o pravde a láske

Václav Havel je osoba, ktorá svojím pôsobením vo verejnej a následne aj v umeleckej sfére vyvoláva antagonisticke pocity. Či už ide o jeho politické vyjadrenia a ich váhu (nie je neobvyklé, že takmer po desiatich rokoch od skončenia prezidentského úradovania ho českí občania vnímajú stále ako svojho jediného prezidenta), alebo o účinkovanie vo filmových dokumentoch typu *Občan Havel* (2007) či *Občan Havel príkluje* (2009). Bezprostredné reakcie publika sa potom pohybujú v širokej škále od komentárov typu: „nedela ráno, plná kinosála, exaltické tleskanie a zdvíhanie zo sedadiel pri 'správnych' replikách“ až po obsesívne odmietania a vulgárne komentáre v internetových diskusiách. Bod, ku ktorému tieto odozvy smerujú, je vždy v prvom rade Havel ako človek s niekoľkými rolami a až v druhom rade umelecká a iná hodnota diel. Filmová adaptácia Havlovej vlastnej hry *Odcházení* vstúpila v Českej republike na takúto živnú pôdu. Protichodné reakcie vyvolala vo filmovej publicistike a kritike, ktorá síce svoje rozporry zaobliekla do erudovanejších vyjadrení, ale ich podstata zostala nezmenená.

Nebýva zvykom, že filmom debutujú ľudia po sedemdesiatke, a preto sa namiesto úvah o budúcich umeleckých očakávaniach môžeme pri hodnotení filmu *Odcházení* sústreďiť na pretavenie predchádzajúcej Havlovej kompetencie ako autora absurdných drám, ktoré prekročili aj stredoEuró-

sky kultúrny priestor (bez špekulácií, do akej miery im bol nápomocný „exotizmus“ socialistického zriadenia) do tohto diela. Film *Odcházení* od úvodných záberov podnecuje divákov čítať ho v duchu absurdizmu – dramatickosť príbehu je potlačovaná, namiesto jeho vývoja sa len hromadia slová, predmety zahŕňujú scénu a akcie postáv sa len opakujú a variujú. Zásadná zmena nie je možná, lebo veď bývalý kancelár Rieger sa môže stať poradcom poradcovho poradcu a zasahovať do vecí verejných aj nadeľaj. Postavy sú depychologizované, ich reč/jazyk prispieva k nedorozumeniam medzi nimi, a tak ich charakterizujú kostýmy a mená. Nástupca kancelára Vlastík Klein predvádza kríklavé farebné kombinácie, za ktoré by sa nehanbil ani Dan Ne-konečný a hoci sú iniciály jeho mena zhodné s Havlovým rivalom Václavom Klausom, tvrdí, že bol jeho predobrazom, by bolo zjednodušujúce. Angažovaná študentka Bea Weissenmütelhofová s niekoľkými semestrami multikultúrnej sociopsychológie a intermedialnej komunikácie je mladá žena, ktorá kombináciou kostýmu roztlieskavačky s kolekciou H&M zasa útočí na mužskú dobyvačnosť. Oproti rovnomennej divadelnej hre, v ktorej je prítomný (autorský) hlas s komentármi k postavám, dianiu na scéne a s názormi o vlastných dramatických preferenciách, vo filme takýto nástroj absenteje. Spôsobuje to väčšiu dištanciu medzi postavou

foto: Garfield Film

odchádzajúceho kancelára Riegera a Václava Havla. Rieger sa viackrát odvoláva na Havla ako politika rovnocenného s Tonym Blairom či švédskou kráľovnou. Aby však situácia nebola až taká prehľadná, dovolí si ironické narážky na vlastnú (ne)obľúbenosť, keď na múroch obklopujúcich vilu čítame havlovské nápisy, či svoj postoj vyjadrí celkom otvorene aj nevkusnou šiltovkou odkazujúcou na neónové srdce, ktoré trónilo na Hradčanoch ku koncu jeho štátnickej kariéry.

Slovná zložka filmu dominuje nad obrazovou, prehovory postáv zasa nad vynaliezavosťou montáže. Občasné kruhové pohyby kamery potvrdzujú uviaznutosť postáv v súkolí mechanizmu moci, pravidelné snímanie zľava doprava a späť zasa odkazuje na nemožnosť zmeniť vlastnú situáciu a dostať sa mimo spoločenských

konvencií. Prevládajúca statickosť obrazu a inscenovanie postáv ako na divadelnom pódiu vzbudzujú rozpačitosť. Nutne teda táto podoba *Odcházení* prináša otázku, či diváci túžia opäť raz vidieť sfilmované divadlo bez pridanej hodnoty, keď inscenovanú hru mohli zhliaďnuť v bratislavskom SND, v pražskej Arche a v ďalších divadlách na západ od nás. Vzťah medzi filmom, divadlom a sfilmovaným divadlom sa pertraktuje takmer od začiatku 20. storočia a *Odcházení* je už x-tou ilustráciou toho, že možnosti jedného média stoja v úzadí možnosti druhého média bez zjavnej motivácie či tvorivého zámeru.

Václav Havel už od 60. rokov minulého storočia vo svojich hrách zachytával absurdné princípy, ktorými sa riadil vtedajší spoločenský systém. V *Odcházení* využíva rokmí overenú metódu, a dokazuje, že fungovanie toho dnešného spoločenského systému nie je až také odlišné. Hoci ho tematicky aktualizuje (najzjavnejšie úlohou bulváru a negramotných novinárov), zakomponoval do Riegerových výpovedí niekoľko citátov zo Shakespearovho *Kráľa Leara* a nepohrdol ani modelovou situáciou z Čechovovho *Višňového sadu* (odkazy sú neštandardne uvedené aj v záverečných tituloch), ale punci nenápaditosti a starostvostnosti sa, žiaľ, nevyhol.

Zoňa Bosáková

(autorka je študentka filmovej vedy na FTF VŠMU)

Odcházení (Odcházení, Česká republika, 2011)

Réžia: Václav Havel. **Námet:** Václav Havel – rovnomenná hra. **Scenár:** Václav Havel. **Kamera:** Jan Malíř. **Strih:** Jiří Brožek. **Hudba:** Michal Pavlíček. **Hrajú:** Josef Ahrám, Dagmar Havlová-Veškrnová, Eva Holubová, Vlasta Chramostová, Oldřich Kaiser, Jaroslav Dušek, Tatiana Vilhelmová, Jan Budař, Jiří Lábús, Jiří Macháček, Stanislav Zindulka, Barbora Seidlová, Ivana Uhlířová, Miroslav Krobot, Jiří Bartoška a ďalší. **Minutáž:** 93 min.

Bok po boku, sami v láske

Ťažko si predstaviť transparentnejšiu oslavu fyzickej intimity, dotýkov a nehy, evokáciu priam duchovnej emócie tohto súznenia a harmónie, ako v štýlizovanom audiovizuálnom obraze, ktorý tvorí spomalené detaily intenzívnych objatí a prelúdiom Bachovej suity č. 1 pre sólové violončelo. V *Imaginárnych láskach* sa tento obraz nehy vracia opakovane v rôznych variáciách *monochróneho* farebného tónovania. „Problém“ však je, že tieto zábery nestoja sami osebe, ale majú veľmi konkrétny kontext, ktorý ich nepodporuje – príbeh Francis a Marie, príbeh priateľov, ktorí sa beznádejne (?) zamilovali do toho istého muža. Obaja utrápení hrdinovia intimitu zdieľajú s niekým iným, než s objektom svojej túžby. To, čo by samo osebe mohlo byť považované za oslavu (opätovanej) lásky, je súčasťou textu o láske, kde sa ako jej hlavné atribúty konštituuju iluzívnosť, nástočivosť a zároveň prchavosť, sebazaprenie i sebeckosť, pochabá oddanosť, mnianie sa, osamelosť. Ale podme pekne od začiatku...

Prvé kontakty s televíznou a filmovou produkciou mal quebecký filmár Xavier Dolan už v detstve, kedy sa ako herec objavil v niekoľkých kanadských seriáloch a filmoch. Jeho meno sa však stalo medzinárodne známe v roku 2009. Vtedy ako dvadsaťročný získal v Cannes za svoj nízkorozpočtový autorský film, režijný debut *Zabil som svoju matku*, hneď tri ocenenia. Autobiograficky ladené dielo, na ktorom sa po-

dielal ako režisér, scenárista, strihač i predstaviteľ hlavnej úlohy, síce mrazivým názvom môže evokovať film o zločine, v skutočnosti je subtilnou a zároveň tak trochu hrubozrnnou úprimnou svedčou mladého adolescenta o turbulenciách dospievania a o ambivalentnom vzťahu s rozvedenou matkou. Ak sa prostredníctvom debutu Dolan vyrovnával s problémami adolescencie (vzťah s rodičmi, sexualita, samota), *Imaginárne lásky* približujú skúsenosti, ktoré sú príznačné pre bezstarostných, existenčnými problémami nezafazovaných dvadsiatnikov, a ich námet je prostý: partnerská láska a (neúspešné) hľadanie toho pravého. Dolan je opäť scenáristom, režisérom, strihačom, hercom (introvertný homosexuál Francis) a v tomto prípade i dramaturgom soundtracku, v ktorom sa vážna hudba stretáva s elitami súčasnej tanečnej a elektronickej popmusic (The Knife, Fever Ray), ako i s coververziami vintage hitov (Bang Bang). Pokým je pre film *Zabil som svoju matku* príznačná rozorvanosť, pôvab *Imaginárnych lások* spočíva v kinematografickej hravosti a sviežosti a v akejsi mladíckej arogantnosti filmového textu, v ktorom žiadne kompromisy a falošné zmieniaria dojmu zo stavu vecí neprichádzajú do úvahy. Dolan vytvára filmové významy s neuveriteľnou ľahkosťou a priamočiarosťou, emócie, ktoré sprostredkúva, sú veľmi jasné, napriek tomu ťažko verbalizované. „Rozpravu“ o láske realizuje Dolan prostredníctvom dvoch

foto: ASFK

samostatných línií, ktoré sa vo filme prelínajú. Jednu môžeme nazvať dokumentaristicky vecnou – ide o strohé záznamy monológov, výpovedí mladých ľudí, ktorí rozprávajú o svojich niekdajších neúspešných vzťahoch, platonických vzplnutiach, rozchodoch a s ironickým odstupom komentujú svoje niekdajšie fatálne lásky. Druhá línia je daná filmovým rozprávaním konkrétneho fikčného príbehu, ktorý je redukovaný na detailné predvádanie nuáns milostného poblúznenia, ktoré sa neustále zráža so zdôrazňovaním iluzívnej povahy lásky. Zatajované veľké očakávania, neovládateľná túžba, elektrizujúca radosť v kombinácii s prísnou sebakontrolou, neistotou a obavami, to všetko priam hmatateľne sála z poeticky rozprávaného príbehu priateľov Francis a Marie, ktorých emocionálnu rovnováhu i vzájomné priateľstvo naruší stretnutie s anticky krásnym, nedosiahnuteľným Nicolasom. Objektom Dolanovho záujmu však nie je ani tak Nicolas, ale Francis a Marie a ich pohľad na Ni-

colasa. Práve v tomto odstupe medzi diváckou pozíciou a pozíciou postáv sa vytvára priestor pre iróniu, ktorá je príznačná i pre túto líniu filmu. Podporovaná je tiež potláčanou, ale zjavnou rivalitou oboch priateľov, očividnou neprirodzenou sebaštylizáciou do polôh, ktoré by Nicolasovi mohli ulahodiť (Marie cituje Nicolasovu obľúbenú Audrey Hepburn, Francis Jamesa Deana). Dolan nepochybňuje intenzitu milostného ošiaľu, práve naopak, spomalenými zábermi a vizuálnou podmanivosťou ju intenzifikuje, aby ju následne „schladil“, či už scénami veľké očakávania, neovládateľná túžba, elektrizujúca radosť v kombinácii s prísnou sebakontrolou, neistotou a obavami, to všetko priam hmatateľne sála z poeticky rozprávaného príbehu priateľov Francis a Marie, ktorých emocionálnu rovnováhu i vzájomné priateľstvo naruší stretnutie s anticky krásnym, nedosiahnuteľným Nicolasom. Objektom Dolanovho záujmu však nie je ani tak Nicolas, ale Francis a Marie a ich pohľad na Ni-

Zita Hossziúová
(autorka pôsobí v Audiovizuálnom informačnom centre SFU)

Imaginárne lásky (Les amours imaginaires, Kanada, 2010)

Réžia: Xavier Dolan. **Scenár:** Xavier Dolan. **Kamera:** Stéphanie Weber-Biron. **Strih:** Xavier Dolan. **Hrajú:** Monia Chokri, Niels Schneider, Xavier Dolan, Anne Dorval, Anne-Élisabeth Bosse a ďalší. **Minutáž:** 97 min.

Český hraný film film 1981 – 1993

(Národní filmový archiv, Praha 2011, 699 strán, 47,80 Eur)

Šiesty, do modrej farby zaoberajúci zväzok unikátneho katalógu českých filmov završuje prehľad filmov štyristo desiatimi opusmi z poslednej normalizačnej dekády a z posledných rokov filmovej produkcie v rámci štátneho monopolu na výrobu filmov, ktorý sa začal Dekrétom prezidenta v auguste roku 1945 a bol ukončený 11. novembra 1993. Katalógový súbor je informačným fundamentom pre ďalší reflexívny, historický a teoretický výskum. Prináša detailné údaje o filmoch, členoch štábu, kompletnom hereckom obsadení, miestach nakrúca-

nia exteriérov, použitých piesňach, materiálových verziách, v akých je film archivovaný, dobovom dokumentačnom sprivode... Obsah každého filmu je popísaný dvoma či tromi desiatkami viet, aj s prekladom do angličtiny. Pri niektorých filmoch je pripojená nejaká významná zaujímavosť. K tomu ešte bibliografie dôležitých článkov, prehľad ocenení, na konci šesť registrov. Prílohu knihy tvorí 388 farebných a 40 čiernobielych fotografií a 24 reprodukcí farebných plagátov. Národný filmový archiv (NFA) údajne pripravuje aj siedmy zväzok na rok 2015, v príprave sú tiež viaczväzkové katalógy českého animovaného, resp. dokumentárneho filmu.

Melvyn Bragg: Sedmá pečeť

(Casablanca, Praha 2011, 88 strán, 26 čiernobielych fotografií, 6,80 Eur)

V edícii Filmová klasika vydavateľstva Casablanca už vyšli publikácie o filmoch Andrej Rubľov, Občan Kane a Metropolis, tentoraz sa dostalo na slávny film švédskoho klasika Ingmara Bergmana z roku 1957. Britský spisovateľ, scenárista (o. i. aj autor scenárov k výbornému filmu Kena Russella z roku 1971 Milovníci hudby alebo k známemu Jewisonovmu filmovému prepisu muzikálu Jesus Christ Superstar z roku 1973 – pozn. aut.) a programový tvorca BBC neprístupuje k Bergmanovej Siedmej pečati

formou jeho odbornej analýzy, skôr sa zameriava na historický pohľad a dobové spomienky. Zaujímá ho, ako film pôsobil v čase svojho uvedenia v kinách na divákov, ako bol prijatý kritikou, čo nové priniesol, aký bol jeho vzťah k dobovým prúdom a aký je jeho kontext v režisérovm živote a jeho tvorbe. Siedma pečeť bola najskôr inscenovaná do divadelnej podoby, neskôr nasledovala rozhlasová adaptácia. Bragg preto skúma aj prepojenosť Bergmanovej práce v oblasti divadla, filmu a rozhlasu. Ako býva pri tejto edícii zvykom, na konci knižky je okrem bibliografie aj titulkový súpis tvorcov a technických parametrov diela.

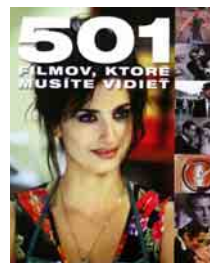

David Čeněk, Tereza Porybná (eds.): Vizuální antropologie – Kultura žitá a viděná

(Pavel Mervart, Červený Kostelec 2010, 332 strán, 16,80 Eur)

Zborník, prvý svojho druhu v Českom vydaní, obsahuje tuce štúdií venovaných etnograficky zameraným dokumentárnym filmom, resp. historickému prepojeniu antropológie s kinematografiou. Zostavovatelia (Čeněk vyberal a prekladal štábe z francúzštiny, Porybná z angličtiny) nemali ambíciu uchopiť tému celistvo, len poukázaf na niektoré aspekty prostredníctvom pohľadu renomovaných antropológov, filmových teoretikov a režisérov. Vizuálna antropológia študuje produkty kultúry

a možnosti výskumného využitia audiovizuálnych médií. Ako odbor existuje zhruba pol storočia, etnograficky zamerané filmové záznamy ale vznikali už od počiatkov kinematografie. Prvý dlhometrážny etnografický film Nanuk, človek primitívny nakrútil s použitím inscenačných postupov Američan Robert Flaherty v roku 1922 v prostredí Inuitov na ďalekom severe. Styčné body medzi etnológiou a filmom sú v dielach Rivetta, Buñuela, Godarda či Roucha, zaujímavé sú aj odkazy na vplyv surrealistu alebo provokatívne analógie tradičnej techniky etnografického filmu s pornografiou.

kol: 501 filmov, ktoré musíte vidieť

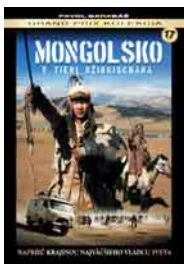
(Slovart, Bratislava 2011, 544 strán, 24,90 Eur)

Publikácia nie je skrátene o vereziu knihy editora S. J. Schneidera, ktorej český preklad 1001 filmů, které musíte vidět, než umíte vydal pred piatimi rokmi Volvox Globator. Navyše kým tých 1001 bolo radených v časovej chronológii, týchto 501 je v rovnomernom počte rozčlenených do desiatich žánrov: akčný (dobrodružný a historický) film, komédia, dráma, horor, muzikál, romantický film, science fiction a fantasy, detektívka a triler, vojnový film, western. Zhruba každý siedmy zaradený film bol vyprodukovaný v ostat-

nom desaťročí. Stručné texty napísali šiesti bližšie nepredstavení autori, neznámym ostáva pre čitateľa prípadný editor a tiež autor úvodu. Pestrá, fotografiami nabitá kniha ponúka poučenie a inšpiráciu. Hoci podobnému výberu len ťažko vymyslieť ideálnu koncepciu fazonu, tento pôsobí voľbou titulov až príliš náhodným dojomom a zaradenie niektorých medzi tie, ktoré „musíte vidieť“, z neho robí pomerne rozpačité, ešteže aspoň žánrovým rozdelením sprehľadnenú zmes. Prekvapuje však napríklad slovenský preklad názvu filmu Mzda za strach, ktorý sa u nás stabilne prezentuje ako Mzda strachu.

Peter Ulman

(autor je knihkupec – Artforum)

Mongolsko: V tieni Džingischána

(K2 Studio)

Dlhometrážna snímka režiséra Pavla

Barabáša *Mongolsko: V tieni Džingischána* vyšla po vlnajšej premiére v kinách na DVD ako sedemnásť časť Grand Prix kolekcie filmov tohto úspešného slovenského tvorca. Ten sa tentoraz spolu so starším synom a štyrmi priateľmi vydal na cestu po najľudoprázdnejšej krajine sveta, ktorá je trikrát väčšia než Francúzsko a ktorá bola v trinástom storočí najväčšou ríšou sveta. Rozhodli sa prejsť 2 800 kilometrovú trasu od západu na východ mimo ciest.

Vystúpili na najvyššie ľadovcové štíty, na rafte splavili divoké rieky, stretli sa s pohostinnými obyvateľmi a snažili sa nájsť odpoveď na otázku, ako dokázali obyčajní nomádi realizovať myšlienku o prvej globalizácii sveta. Zo snímky, v ktorej Barabáš po prvý raz použil aj prvky hraného filmu, cítiť jeho fascináciu krajinou, jej históriou, ľuďmi a ich zvykmi. Pôsobivé zábery dopĺňa hudba Michala Novinského. Film je na DVD vo formáte 16:9 so slovenským a anglickým zvukom DD2.0. Ako bonusy sú na DVD fotogaléria, mapa Mongolska a základné informácie o Džingischánovi a Mongoloch v Európe.

Záprah

(K2 Studio)

Snímka *Záprah* Pavla Barabáša z roku 2008

je 14-minútový film o Pavlovi Mlynárovi, ktorý bol nádejným mladým musherom, no po tragédii, ktorá postihla vodcu jeho psej svorky, odišiel ďaleko do cudziny. Tam pochopil, čo pre neho znamená žiť a dýchať so svojimi psami, cítiť každých pohyb, že len v súhre s nimi pociťuje slobodu a šťastie. Keď sa vrátil, splnil si svoj sen – účasť na náročných trojdňových pretekoch Majstrovstiev Európy v psích záprahoch na Donovaloch. Film je na DVD vo formáte 16:9 so slovenským zvukom

DD2.0 a anglickými titulkami. Podobne ako *Záprah* i ďalšie štyri filmové bonusy zavedú diváka do prostredia musherov, psích záprahov a pretekov na Donovaloch. Či už je to 20-minútová *Súhra* (2002), ktorá ako jediný z bonusových titulov má i anglické titulky, 16-minútový *Nočný záprah* (2004, r. Henrich Bródy), približujúci nočnú etapu pretekov, 12-minútový dokument *Donovaly 2006: Návrat mushera* (2006) alebo 16-minútový *Donovaly 2007: Raj musherov* (2007, r. Stano Gužák). Vďaka textovým a obrazovým bonusom má divák možnosť zoznámiť sa s traťami na Donovaloch, súťažnými kategóriami i čistokrvnými severskými plemenami súťažiacich psov.

Čas grimás

(Magic Box Slovakia)

Dlhometrážny debut Petra Dimitrova *Čas grimás* je

jednou zo zatiaľ troch doterajších domácich tohtoročných premiér. Film rozpráva príbeh excentrického sochára Franza Xavera Messerschmida, odohrávajúci sa v druhej polovici 18. storočia. Sústreďuje sa najmä na desať rokov na sklomá jeho života, ktoré strávil po odchode od dvora vo Viedni vo vtedajšom Prešporuku. Dimitrov spoločne so scenáristom Dušanom Mitanom rozprávajú o umelcovi, ktorý predstihol svoju dobu a preslávil sa najmä

svojimi charakterovými hlavami. O umelcovi bojujúcom so svojimi vlastnými démonmi. Snažia sa preniknúť do tajomstva jeho rozpoltenej duše a zistiť, kto vlastne bol. Ako bonusy na DVD sú fotogaléria, plagát a dve časti televíznej relácie *Kinorama*. Prvá obsahuje rozhovory s producentkou Silviou Panákovou, režisérom Petrom Dimitrovom a hercom Marekom Vašutom počas nakrúcania, druhá rozhovory s režisérom a predstaviteľom slávneho sochára tesne pred premiérou. Film je na DVD vo formáte 16:9 s voliteľnými anglickými, francúzskymi, nemeckými, maďarskými, poľskými a českými titulkami.

Občiansky preukaz

(Sony Music Entertainment Czech Republic)

Dva mesiace potom, ako sa novinke úspešné h o

producenta a režiséra Ondřeja Trojana *Občiansky preukaz* podarilo na Slovensku prekročiť hranicu sto tisíc divákov, vychádza tento česko-slovenský koprodukčný projekt na 2DVD. Film je po snímkach *Šakalí léta*, *Pelíšky* a *Pupendo* už štvrtým dlhometrážnym titulom, ktorého scenár vychádza z literárnej tvorby Petra Šabacha. Jeho dej divákov tentoraz zaviedol do 70. rokov minulého storočia. Na rozdiel od *Pupenda* ponúka okrem úsmevných scén i niekoľko okamihov, pri ktorých za-

mrazí. Na osudoch štvorice dospievajúcich mladíkov, ich priateľov a rodičov sa snaží priblížiť atmosféru normalizačných čias s „máničkami“ a „esenbákmi“, džinsami z Tuzexu či pokusmi získať modrú knižku a vyhnúť sa tak vojenskej službe. Podstatná pre celkové vyznenie filmu je najmä skutočnosť, že Trojanovi sa podarilo prepojiť nehercov v hlavných úlohách so skúsenými hercami. Film je na DVD vo formáte 16:9 a zvukom DD2.0 a DD5.1, českými titulkami pre nepočujúci a anglickými titulkami. Ako bonusy sú na druhom disku Film o filme, upútavky, scény, ktoré sa nevošli do filmu, fotodenník režiséra a fotogaléria.

Miro Ulman

strihač Dušan Milko

„Nemožné je možné, nemožné je možné...“ Tieto dni naplno sedíme nad scenárom k pripravovanému celovečernému filmu *Okhwan* o kórejskom chlapíkovi, ktorý vytrvalo brázdil svet na bicykli už desiaty rok. Spolu s parťákmi Aloisom Ditrichom a Marekom Mackovičom skloňujeme jeho životnú filozofiu: „Nemožné je možné“. V letných mesiacoch vyrazíme za Okhwanom na tvrdú cestu po všetkých kontinentoch sveta. Takto sa pripravujeme čo najlepšie a autenticky zachytiť dych vy-

foto: archív D. M.

rážajúci príbeh do vizuálne atraktívnej formy tak, aby sme divákovi aj sami sebe dokázali, že nemožné je možné.

dokumentaristka Jana Mináriková

foto: archív J. M.

Práve dokončujem film s názvom *25km²*. Je to trochu bizarný príbeh o šperkárovi, ktorý musel žiť s olovenou prilbou na hla-

ve. Nakrúcali sme na surovinu, so starou mechanickou 8 mm kamerou. Film je momentálne vo fáze zvukový výroby a bude čo nevidieť hotový. Napriek tomu, že má iba 12 minút, pracujeme na ňom už dlho, pretože na ňom pracujeme s láskou a za peniaze z rozbitého prasaťa... Bez „dedajnov“. Okrem toho sa venujem rajčinám v záhrade, obávam sa blížiacej sa dizertačnej skúšky a rada by som spravila film o človeku, ktorý túžil byť rybou. Plánujem natočiť aj rozprávku. Ale to až okolo 60-tky. Dovtedy budem robiť projekcie s kamerou obskúrou.

majster zvuku Martin Merc

V súčasnosti v K2 Studiu dokončujeme dokumentárno-dobrodružný film Pavla Barabáša *Trou de Fer* o nadšencoch, ktorí sa podujali prejsť ťažký kaňon na ostrove Reunion. Zmiešaním poľského traileru sme dokončili prácu na poľskej verzii filmu *Legenda o Lietajúcom Cypriánovi*, ktorý je pripravený na letnú premiéru v Poľsku. A začali sme aj prípravné práce pre večerníckový seriál s pracovným názvom *Mima a Líza*.

foto: archív M. M.

(Mimobratisklavské kiná a filmové kluby sú vyznačené trojuholníkom!) ▽
(Vo Film.sk uvádzame program ten tých kín, ktoré ho dodali do uzávierky Film.sk)

FILMOVÉ KLUBY

Filmový klub Charlie centrum

Špitálska 4, Bratislava, tel: 02/5296 8994, www.ic.sk

nepremieta sa

Filmový klub Igric

Saratovská 2/A, Bratislava, tel.: 02/6436 5669, www.dkudubravka.sk
predstavenia o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 9.6. – **Bibliothèque Pascal**, r. S. Hajdu, Maď./SRN, 2010, 111 min.
23.6. – **Sama v Afrike**, r. C. Denis, Franc., 2009, 106 min.

Filmový klub Lúky

Dom kultúry Lúky, Víglašská 1, Bratislava, tel.: 02/6382 3930, www.kzp.sk
predstavenia o 19.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 7.6. – **Marhuľový ostrov**, r. P. Bebjak, SR, 2011, 102 min.
14.6. – **Imaginárne lásky**, r. X. Dolan, Kan., 2010, 97 min.
21.6. – **Zdrojový kód**, r. D. Jones, USA/Franc., 2011, 110 min.
28.6. – **Všemocný**, r. N. Burger, USA, 2011, 115 min.

Filmový klub Nostalgia

Budova SvF, Starohorská 2, Bratislava, tel. 02/5296 1713, www.nostalgia.sk
predstavenia o 19.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 1.6. – **New York, milujem ňu**, r. F. Akin, Y. Attal, A. Hughes, S. Iwai, W. Jiang, J. Marston, M. Nair, S. Kapur, N. Portman, Franc./USA, 2009, 103 min.
3.6. – **Vytie**, r. R. Epstein, J. Friedman, USA, 2010, 90 min.
6.6. – **Občiansky preukaz**, r. O. Trojan, ČR/SR, 2010, 137 min.
8.6. – **Pán Nikto**, r. J. van Dormael, Kan./Belg./Franc./SRN, 2009, 133 min.
10.6. – **Vicky Cristina Barcelona**, r. W. Allen, Špan./USA, 1970, 96 min.
13.6. – **Správny chlap**, r. H. P. Moland, Nóv., 2010, 107 min.
15.6. – **Imaginárne lásky**, r. X. Dolan, Kan., 2010, 97 min.
17.6. – **Náuka o snoch**, r. M. Gondry, Franc./Tal., 2006, 106 min.
20.6. – **Kuky se vrací**, r. J. Svěrák, ČR, 2010, 95 min.
22.6. – **Štyri levy**, r. Ch. Morris, VB, 2010, 94 min.
24.6. – **Užívaj si, ako sa len dá!**, r. W. Allen, USA/Franc., 2009, 92 min. +
X=X+1, r. J. Krasnohorský, SR, 2009, 15 min.

Filmový klub Za zrkadlom

Dom kultúry Zrkadlový háj, Rovnínkova 3, Bratislava, tel.: 02/6383 6764, www.kzp.sk
predstavenia o 18.06 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 1.6. – **Ja a ty a všetci ostatní**, r. M. July, USA, 2005, 90 min.
8.6. – **Paranoid Park**, r. G. Van Sant, Franc./USA, 2007, 85 min.
22.6. – **Interview**, r. S. Buscemi, USA, 2007, 83 min.
29.6. – **Nepozvaný hosť**, r. T. McCarthy, USA, 2007, 104 min.

Filmový klub Alternatíva

Námestie S. H. Vajanského 2, Martin, tel.: 043/422 4994, www.dostrojarsk
predstavenia o 17.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 1.6. – **Ďalší rok**, r. M. Leigh, VB, 2010, 129 min.

- 8.6. – **Projekt Frankenstein**, r. K. Mundruczó, Maď./SRN/Rak., 2010, 105 min.
 15.6. – **Sama v Afrike**, r. C. Denis, Franc., 2009, 106 min.
 22.6. – **Imaginárne lásky**, r. X. Dolan, Kan., 2010, 97 min.
 29.6. – **Hranica**, r. J. Vojtek, SR, 2009, 72 min.

Filmový klub Fontána

MKS, Beethovenova 1812/1, Piešťany, tel.: 033/772 5375
 predstavenia o 20.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 6.6. – **Kráľovstvo zverstiev**, r. D. Michôd, Aust., 2010, 113 min.
 13.6. – **Ďalší rok**, r. M. Leigh, VB, 2010, 129 min.
 20.6. – **Socializmus**, r. J.-L. Godard, Švajč./Franc., 2010, 102 min.
 27.6. – **Projekt Frankenstein**, r. K. Mundruczó, Maď./SRN/Rak., 2010, 105 min.

Filmový klub Naoko

Kino Hviezda, Paulínska 1, 917 01 Trnava, tel.: 033/551 1042, www.naoko.sk

- 7.6. – **Príbeh '88**, r. Z. Zemanová-Hojdová, ČSSR, 1989, 88 min. (18.00 h.)
 7.6. – **Vytie**, r. R. Epstein, J. Friedman, USA, 2010, 90 min. (20.00 h.)
 14.6. – **Strašidlo**, r. R. Bykov, ZSSR, 1983, 127 min. (18.00 h.)
 14.6. – **Projekt Frankenstein**, r. K. Mundruczó, Maď./SRN/Rak., 2010, 105 min. (20.00 h.)
 21.6. – **Já, truchlivý Bůh**, r. A. Kachlík, ČSSR, 1969, 82 min. (18.00 h.)
 21.6. – **Valčík s Baširo**, r. A. Folman, Izr./Franc./Nem./USA/Jap./Fin./Švajč./Belg./Austr., 2008, 91 min. (20.00 h.)
 28.6. – **V záru kráľovské lásky**, r. J. Němec, ČSFR, 1990, 87 min. (18.00 h.)
 28.6. – **Imaginárne lásky**, r. X. Dolan, Kan., 2010, 97 min. (20.00 h.)

Filmový klub Nitra

Prí Ústave literárnej a umeleckej komunikácie FF UKF v Nitre, Tr. A. Hlinku 1, tel.: 0905/580 297
 predstavenia o 19.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

nepremieta sa

Filmový klub Otáznik

MsKS, Sládkovičova 2, 934 01 Levice, tel.: 036/622 5835, kulturalv@mail.t-com.sk
 predstavenia o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 2.6. – **Precious**, r. L. Daniels, USA, 2009, 109 min.

ARTKINÁ

Artkino Za zrkadlom

Dom kultúry Zrkadlový háj, Rovniankova 3, Bratislava, tel.: 02/6383 6764, www.kzp.sk
 predstavenia o 20.06 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 1.6. – **Občiansky preukaz**, r. O. Trojan, ČR/SR, 2010, 137 min.
 5.6. – **Největší z Čechů**, r. R. Sedláček, ČR, 2010, 100 min.
 6.6. – **Kuky se vrací**, r. J. Svěrák, ČR, 2010, 95 min.
 8.6. – **Marhuľový ostrov**, r. P. Bebjak, SR, 2011, 102 min.
 12.6. – **Imaginárne lásky**, r. X. Dolan, Kan., 2010, 97 min.
 13.6. – **Submarino**, r. T. Vinterberg, Dán./Švéd., 2010, 105 min.
 15.6. – **Vojdi do prázdna**, r. G. Noé, Franc./Tal./SRN/Jap., 2009, 161 min.
 19.6. – **Projekt Frankenstein**, r. K. Mundruczó, Maď./SRN/Rak., 2010, 105 min.
 20.6. – **Pán Nikto**, r. J. van Dormael, Kan./Belg./Franc./SRN, 2009, 133 min.

- 22.6. – **Ja tiež**, r. A. Pastor, A. Naharro, Špan., 2009, 103 min.
 26.6. – **Biutiful**, r. A. G. Iñárritu, Špan./Mex., 2010, 147 min.
 27.6. – **Sama v Afrike**, r. C. Denis, Franc., 2009, 106 min.
 29.6. – **Iluzionista**, r. S. Chomet, VB/Franc., 2010, 90 min.

A4 – nultý priestor

Nám. SNP 12, Bratislava, www.a4.sk

- 1.6. – **Trans večer** (17.00 h.)
 3.6. – **Zahrievací predvečer s Filmovým festivalom inakosti** (20.00 h.)
 14.6. – **Víťazné filmy Envirofilmu 2011** (17.00 h.)
 15.6. – **Skvelá príležitosť**, r. V. Janeček, ČR, 2011, 64 min. (17.00 h.)

KINÁ

Kino Igric

Saratovská 2/A, Bratislava, tel.: 02/6436 5669, www.dkdubravka.sk
 predstavenia o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 5.6. – **Všemocný**, r. N. Burger, USA, 2011, 115 min.
 7.6. – **Marhuľový ostrov**, r. P. Bebjak, SR, 2011, 102 min.
 12.6. – **Rodinka**, r. D. Klein, ČR, 2010, 92 min. (17.00 h.)
 14.6. – **Skús ma rozosmiať**, r. D. Dugan, USA, 2011, 112 min.
 19.6. – **Zdrojový kód**, r. D. Jones, USA/Franc., 2011, 110 min.
 26.6. – **Thor**, r. K. Branagh, USA, 2011, 130 min.

Kino Lúky

Dom kultúry Lúky, Víglašská 1, Bratislava, tel.: 02/6382 3930, www.kzp.sk
 predstavenia o 20.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 5.6. – **Projekt Frankenstein**, r. K. Mundruczó, Maď./SRN/Rak., 2010, 105 min.
 12.6. – **Rituál**, r. M. Háfström, USA, 2011, 114 min.
 19.6. – **Iluzionista**, r. S. Chomet, VB/Franc., 2010, 90 min.
 26.6. – **Fighter**, r. D. O. Russell, USA, 2010, 115 min.

Kino Mladost

Hviezdoslavovo nám. 17, Bratislava, tel.: 02/5443 5049

- 1.6. – **Projekt Frankenstein**, r. K. Mundruczó, Maď./SRN/Rak., 2010, 105 min. (20.00 h.)
 1.-5.6. – **Fimfárum**, r. K. Dufková, V. Pospišilová, D. Súkup, ČR, 2011, 75 min. (1.-3.6. o 18.30 h., 4.-5.6. o 16.45 h.)
 2.-8.6. – **Imaginárne lásky**, r. X. Dolan, Kan., 2010, 97 min. (20.00 h., 4.-6.6. aj o 18.15 h.)
 7.-8.6. – **Decká sú v pohode**, r. L. Cholodenko, USA, 2010, 106 min. (18.00 h.)
 9.6. – **Vojdi do prázdna**, r. G. Noé, Franc./Tal./SRN/Jap., 2009, 161 min. (18.30 h.)
 10.6. – **Submarino**, r. T. Vinterberg, Dán./Švéd., 2010, 105 min. (18.00 h.)
 10.6. – **Mamut**, r. L. Moodysson, Švéd./Dán./SRN, 2009, 125 min. (20.00 h.)
 11.6. – **Na ceste**, r. J. Žbanič, Bos.-Herc./Rak./SRN/Chor., 2010, 100 min. (20.00 h.)
 11.-13.6. – **Marhuľový ostrov**, r. P. Bebjak, SR, 2011, 102 min. (18.00 h., 12.-13.6. aj o 20.00 h.)
 14.6. – **Lady Zee**, r. G. Djulgerov, Bulh., 2005, 96 min. (18.00 h.)

- 14.-15.6. – **Neznámý**, r. J. Collet-Serra, USA/VB/SRN/Franc., 2011, 110 min.
(14.6. o 20.00 h., 15.6. o 18.00 h.)
- 15.6. – **Ja tiež**, r. A. Pastor, A. Naharro, Špan., 2009, 103 min. (20.00 h.)
- 16.6. – **Vytie**, r. R. Epstein, J. Friedman, USA, 2010, 90 min. (18.00 h. a 20.00 h.)
- 17.6. – **Pán Nikto**, r. J. van Dormael, Kan./Belg./Franc./SRN, 2009, 133 min.
(17.30 h. a 20.00 h.)
- 18.-19.6. – **Biutiful**, r. A. G. Iñárritu, Špan./Mex., 2010, 147 min. (20.00 h.)
- 18.-19.6. – **Láska a iné závislosti**, r. E. Zwick, USA, 2010, 112 min. (18.00 h.,
19.6. aj o 16.00 h.)
- 20.-21.6. – **Štyri levy**, r. Ch. Morris, VB, 2010, 94 min. (18.15 h. a 20.00 h.)
- 22.6. – **Bibliothèque Pascal**, r. S. Hajdu, Maď./SRN, 2010, 111 min. (20.00 h.)
- 22.-23.6. – **Autorozprávky**, r. J. Kohák, B. Pojar, M. Žabka, F. Váša, L. Pixa, ČR,
2011, 87 min. (22.6. o 18.00 h., 23.6. o 16.45 h.)
- 23.6. – **Správny chlap**, r. H. P. Moland, Nór., 2010, 107 min. (18.00 h.)
- 23.6. – **Kráľovstvo zverstiev**, r. D. Michód, Aust., 2010, 113 min. (20.00 h.)
- 24.-29.6. – **Útek zo Sibíri**, r. P. Weir, USA, 2010, 133 min. (17.30 h., 24.-25.6.
aj o 20.00 h.)
- 25.-29.6. – **Týždeň bez záväzkov**, r. B. a P. Farrelly, USA, 2011, 105 min.
(25.6. o 15.30 h., 26.6. o 15.30 h. a 20.15 h., 27.-29.6. o 20.15 h.)
- 30.6. – **Odchádzaní**, r. V. Havel, ČR, 2011, 97 min. (18.15 h. a 20.00 h.)
- 30.6. – **Kung Fu Panda 2**, r. J. Yuh, USA, 2011, 90 min. (16.30 h.)

Kino Fontána Piešťany

MKS, Beethovenova 1812/1, Piešťany, tel.: 033/7729 971
predstavenia o 17.30 a 20.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 1.-2.6. – **Decká sú v pohode**, r. L. Cholodenko, USA, 2010, 106 min.
- 5.6. – **Decká sú v pohode**, r. L. Cholodenko, USA, 2010, 106 min.
- 8.6. – **Večer filmových reklám** (19.00 h.)
- 9.-12.6. – **Macko Pú**, r. S. Anderson, USA, 2011, 64 min. (17.30 h., 11.-12.6.
aj o 15.30 h.)
- 9.-12.6. – **Kráľova reč**, r. T. Hooper, VB/Aust., 2010, 118 min. (20.00 h.)
- 15.-16.6. – **Skús ma rozosmiať**, r. D. Dugan, USA, 2011, 112 min.
- 18.-19.6. – **Správcovia osudu**, r. G. Nolfi, USA, 2011, 106 min. (17.30 h.)
- 18.-19.6. – **Biutiful**, r. A. G. Iñárritu, Špan./Mex., 2010, 147 min. (20.00 h.)
- 23.-26.6. – **Thor**, r. K. Branagh, USA, 2011, 130 min. (20.00 h.)
- 23.-28.6. – **Kung Fu Panda 2**, r. J. Yuh, USA, 2011, 90 min. (17.30 h., 25.-26.6.
aj o 15.30 h., 28.6. aj o 20.00 h.)
- 30.6. – **Vo štvorici po opici 2**, r. T. Phillips, USA, 2011, 100 min.

Kino Hviezda Trnava

Paulínska 1, 917 01 Trnava, tel.: 033/5511 042, www.naoko.sk
predstavenia o 17.30 a 19.30 hod. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 1.6. – **Skús ma rozosmiať**, r. D. Dugan, USA, 2011, 112 min. (19.30 h.)
- 1.-2.6. – **Bella**, r. A. G. Monteverde, USA/Mex., 2006, 91 min. (17.30 h.)
- 2.-6.6. – **Thor**, r. K. Branagh, USA, 2011, 130 min. (17.00 h. a 19.30 h.)
- 8.-9.6. – **Láska a iné závislosti**, r. E. Zwick, USA, 2010, 112 min.
- 10.-12.6. – **Zdrojový kód**, r. D. Jones, USA/Franc., 2011, 110 min.
- 13.6. – **Občiansky preukaz**, r. O. Trojan, ČR/SR, 2010, 137 min. (17.00 h.
a 19.30 h.)
- 15.-16.6. – **Občiansky preukaz**, r. O. Trojan, ČR/SR, 2010, 137 min. (19.30 h.)
- 17.-20.6. – **X-Men: Prvá trieda**, r. M. Vaughn, USA, 2011, 132 min. (17. a 20.6.
len o 19.30 h.)
- 23.-27.6. – **Kazateľ**, r. S. Ch. Stewart, USA, 2011, 87 min. (24. a 27.6. len
o 19.30 h.)

- 28.-29.6. – **Týždeň bez záväzkov**, r. B. a P. Farrelly, USA, 2011, 105 min.
(28.6. o 16.30 h.)
- 30.6. – **Všemocný**, r. N. Burger, USA, 2011, 115 min.

Detské predstavenia

- 5.6. – **Monštrá vs. Votrelci**, r. R. Letterman, C. Vernon, USA, 2009, 98 min.
(13.30 h. a 15.30 h.)
- 11.-12.6. – **Shrek: Zvonec a koniec**, r. M. Mitchell, USA, 2010, 92 min. (15.30 h.,
12.6. aj o 13.30 h.)
- 16.-22.6. – **Kung Fu Panda 2**, r. J. Yuh, USA, 2011, 90 min. (16., 17. a 20.6.
o 17.30 h., 18.6. o 15.30 h., 19.6. o 13.30 h. a 15.30 h., 21.6. o 16.00 h.)
- 24.-27.6. – **Medveď Yogi**, r. E. Brevig, USA/NZ, 2010, 80 min. (24. a 27.6. o 17.30 h.,
25.6. o 15.30 h., 26.6. o 13.30 h. a 15.30 h.)

Kino Junior Levica

MsKS, Sládkovičova 2, 934 01 Levica, tel.: 036/622 5835, kulturalv@mail.t-com.sk
predstavenia o 18.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 1.6. – **Skús ma rozosmiať**, r. D. Dugan, USA, 2011, 112 min.
- 3.6. – **Paranormal Activity 2**, r. T. Williams, USA, 2010, 91 min.
- 4.-5.6. – **Na vlásku**, r. B. Howard, N. Greno, USA, 2010, 101 min. (15.30 h.)
- 7.-8.6. – **Bella**, r. A. G. Monteverde, USA/Mex., 2006, 91 min.
- 9.-10.6. – **Rodinka**, r. D. Klein, ČR, 2010, 92 min.
- 11.-12.6. – **Fimfárum**, r. K. Dufková, V. Pospišilová, D. Súkup, ČR, 2011, 75 min.
(15.30 h.)
- 11.-12.6. – **Týždeň bez záväzkov**, r. B. a P. Farrelly, USA, 2011, 105 min.
- 14.-15.6. – **Kráľova reč**, r. T. Hooper, VB/Aust., 2010, 118 min.
- 16.-17.6. – **Zdrojový kód**, r. D. Jones, USA/Franc., 2011, 110 min.
- 18.-19.6. – **Rango**, r. G. Verbinski, USA, 2011, 107 min. (15.30 h.)
- 18.-19.6. – **Neznámý**, r. J. Collet-Serra, USA/VB/SRN/Franc., 2011, 110 min.
- 21.-22.6. – **Všemocný**, r. N. Burger, USA, 2011, 115 min.
- 23.6. – **Pamätnice**, r. V. Stancel, ČR, 2009, 93 min.
- 24.-26.6. – **Marhuľový ostrov**, r. P. Bebjak, SR, 2011, 102 min.
- 25.-26.6. – **Hop**, r. T. Hill, USA, 2011, 100 min. (15.30 h.)
- 28.-29.6. – **Hlavne nezavážne**, r. I. Reitman, USA, 2011, 108 min.
- 30.6. – **Thor**, r. K. Branagh, USA, 2011, 130 min.

Kino Scala Prešov

Masarykova 7, Prešov, tel.: 051/7723 7412, pkoprogram@condornet.sk, www.pkopresov.sk
predstavenia sú o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 7.6. – **Ďalší rok**, r. M. Leigh, VB, 2010, 129 min.
- 9.6. – **Kdo chce zabíť Jessii?**, r. V. Vorlíček, ČSSR, 1966, 81 min.
- 14.6. – **Socializmus**, r. J.-L. Godard, Švajč./Franc., 2010, 102 min.
- 21.6. – **Control**, r. A. Corbijn, VB, 2007, 118 min.
- 28.6. – **Kráľovstvo zverstiev**, r. D. Michód, Aust., 2010, 113 min.

Kino Strojár Martin

Námestie S. H. Vajanského 2, Martin, tel.: 043/422 4994, www.dostrojarsk

- 4.-7.6. – **Hlavne nezavážne**, r. I. Reitman, USA, 2011, 108 min. (17.30 h.)
- 4.-7.6. – **Kazateľ**, r. S. Ch. Stewart, USA, 2011, 87 min. (20.00 h.)
- 8.-13.6. – **Týždeň bez záväzkov**, r. B. a P. Farrelly, USA, 2011, 105 min. (20.00 h.)
- 9.-13.6. – **Rio**, r. C. Saldanha, USA, 2011, 96 min. (17.30 h.)
- 14.-20.6. – **Neznámý**, r. J. Collet-Serra, USA/VB/SRN/Franc., 2011, 110 min.
(17.30 h. a 20.00 h.)

28.-29.6. – **Štyri levy**, r. Ch. Morris, VB, 2010, 94 min. (20.00 h., 28.6. aj o 17.30 h.)
 30.6. – **Kung Fu Panda 2**, r. J. Yuh, USA, 2011, 90 min.

pripravila **Eva Michalková**
 (ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ!)

Televízia českých a slovenských filmov Slovenské pondelky 2011

6. jún 2011

20.00 – **Tri razy svitá ráno**, r. J. Medved', 1961, 90 min.

22.00 – **Láska neláskavá**, r. D. Plichta, 1969, 96 min.

13. jún 2011

20.00 – **Srdce na lane**, r. O. Krivánek, 1973, 91 min.

22.00 – **Trofej neznámeho strelca**, r. V. Pavlovič, V. Rosinec, 1974,
 101 min.

20. jún 2011

20.00 – **Život na úteku**, r. J. Režucha, 1975, 85 min.

22.00 – **Krvavá pani**, r. V. Kubal, 1980, 77 min.

27. jún 2011

20.00 – **Rabaka**, r. D. Rapoš, 1989, 82 min.

22.00 – **Po horách, po dolách**, r. K. Plicka, 1959, 66 min.

www.csfilm.cz, www.filmpost.cz

Zmena programu vyhradená!

REBRÍČEK NÁVŠTEVNOSTI – TOP TEN

TOP 10 SLOVENSKO (1. 1. – 31. 3. 2011)

	počet divákov
1. Občiansky preukaz	134 943
2. Na vlásku	86 958*
3. Turista	50 316**
4. Sammyho dobrodružstvá 3D	42 803
5. Medveď Yogi	42 072
6. Gulliverove cesty	29 907
7. Fotri sú lotri	29 507***
8. Tron: Dedičstvo	24 802
9. Zámena	23 715
10. Hon na čarodejnice	22 707

* film mal premiéru 16. 12. 2010 a jeho celková návštevnosť je 127 775 divákov

** film mal premiéru 30. 12. 2010 a jeho celková návštevnosť je 54 111 divákov

*** film mal premiéru 23. 12. 2010 a jeho celková návštevnosť je 43 639 divákov

Zdroj: Únia filmových distribútorov SR

VÝROČIA

JÚN 2011

- 2. 6. 1946 Peter **Glocko** – spisovateľ, scenárista
- 3. 6. 1946 Soňa **Valentová** – herečka
- 6. 6. 1911 Anton **Michalička** – herec († 7. 8. 1977)
- 6. 6. 1936 Peter **Kováčik** – scenárista
- 6. 6. 1946 Milan **Pribiš** – režisér, dokumentarista
- 7. 6. 1931 Magda **Paveleková** – herečka
- 8. 6. 1921 Ján **Klimo** – herec († 15. 11. 2001)
- 8. 6. 1941 Eduard **Klenovský** – strihač
- 10. 6. 1921 František **Trutz** – kameraman († 15. 12. 1997)
- 10. 6. 1926 Anton **Trón** – herec († 26. 10. 1996)
- 10. 6. 1941 Peter **Mikulík** – televízny a divadelný režisér
- 11. 6. 1911 Jozef **Budský** – režisér, herec († 31. 1. 1989)
- 14. 6. 1926 Michal **Rábek** – režisér dokumentárnych filmov († 2. 8. 2008)
- 14. 6. 1931 Ondrej **Polomský** – zvukový majster († 20. 12. 2004)
- 21. 6. 1951 Vladimír **Černý** – herec
- 23. 6. 1946 Peter **Opálený** – televízny režisér
- 24. 6. 1941 Dušan **Skokan** – herec
- 26. 6. 1921 Vladimír **Zimmer** – režisér, herec († 20. 1. 1990)

Za prvé tri mesiace roku 2011 prišlo do slovenských kín 792 518 divákov. Je to o 219 555 divákov (21,69 percent) menej než za rovnaké obdobie roku 2010. Pre porovnanie v susednej Českej republike zaznamenali dokonca 37-percentný pokles návštevnosti. Kinári na hit roku 2011, akým bol napríklad počas vlaňajšieho prvého štvrtfoka *Avatar* s 236 236 divákmi, stále čakajú. Opäť však nesklamali české filmy. *Občiansky preukaz* sa stal prvou českou snímkou, ktorej stačil mesiac na prekročenie hranice stotisíc divákov. A vďaka minoritnej koprodukcii tak máme po dlhom čase na čele rebríčka slovenský film a neuveriteľný podiel všetkých slovenských filmov na celkovej návštevnosti (17,88 percent). Po odrátaní počtu divákov na minoritných koprodukciách sa však dostaneme k číslu 6 335 a podiel slovenských

filmov a majoritných koprodukcii na návštevnosti tak klesne na 0,80 percent. Počas prvých troch mesiacov mali v priebehu jedného týždňa premiéru tri slovenské a koprodukčné filmy – okrem *Občianskeho preukazu* ešte *Devínsky masaker* (31., 4 631 divákov) a *Čas grimás* (84., 369 divákov). Štvrtý film – minoritná koprodukcija *Nesvadbovo* – sa dostal do kín 31. marca. Počas prvých trinástich týždňov roku 2011 malo v slovenských kinách premiéru celkovo 52 filmov (o tri viac ako za rovnaké obdobie roku 2010) a na čele týždenného rebríčka najnavštevovanejších titulov sa ich vystriedalo šesť. Štyrikrát bol prvý *Občiansky preukaz*, ktorý videlo i najviac divákov za jeden týždeň, a to 33 436. Najmenej divákov na prvenstvo potreboval film *Gulliverove cesty*, na ktorý prišlo 9 101 divákov.

Miro Ulman

SLOVENSKÁ KINEMATOGRAFIA V ROKU 2010

V roku 2010 sme v slovenskom audiovizuálnom priemysle zaznamenali dramatický pokles počtu premiér slovenských filmov v kinách. Po 17 filmoch v roku 2009 sa ich dostalo do kín v roku 2010 iba 9, z toho len 4 majoritné, pričom iba jeden z nich bol celovečerný hraný film, zvyšné 3 boli dokumenty. Audiovizuálny fond zaznamenal enormný nárast žiadostí vo všetkých podprogramoch a rekordný bol i počet tých podporených. V distribúcii sme boli svedkami mierneho poklesu návštevnosti, ale zvýšenia tržieb. Všetky tieto i ďalšie informácie sú zhrnuté v *Správe o stave slovenskej audiovizie v roku 2010*, ktorú každoročne vydáva a prezentuje na MFF v Cannes kancelária MEDIA Desk Slovensko. Vo Film.sk ju publikujeme v skratenej verzii, v kompletnej podobe ju nájdete na internetovej stránke www.mediadeskslovakia.eu.

Legislatíva

Dňa 1. januára 2010 nadobudlo účinnosť ustanovenie § 32, upravujúce podmienky udeľovania koprodukčných štatútov, jedného z najdôležitejších zákonov v oblasti audiovizie – zákona č. 516/2008 Z. z. o Audiovizuálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Činnosť Audiovizuálneho fondu (AVF) sa naplno rozbehla v roku 2010. Kým výber príspevkov do fondu prebiehal plynulo a bez väčších rozporov, tak rozdelenie prostriedkov fondu žiadostiam predloženým na základe výzvy č. 1/2010 vyvolalo viacero otázok, ktoré sa stali predmetom verejných diskusií o ďalšom fungovaní fondu. Tieto diskusie sa týkali kritérií pridelovania finančných prostriedkov a dôslednejšieho zamedzenia konfliktu záujmov členov orgánov a odborných komisií AVF.

Vlani sa uskutočnili aj zmeny vo vedení krajiny. Dňa 12. júna 2010 sa konali voľby do Národnej rady SR a vzápätí bol na post ministra kultúry v novej slovenskej vláde menovaný Daniel Krajcer. Ako jeden zo svojich prvých krokov tlmočil rade AVF požiadavku na dôslednejšie zamedzenie možnému konfliktu záujmov, na základe ktorej spolu s vyhodnotením pripomienok odbornej verejnosti fond pripravil zmenu vnútornej smernice aj úpravu systému zostavovania a práce odborných komisií. Smernica AVF na zamedzenie konfliktu záujmov bola aj po konzultácii návrhu s ministrom kultúry prijatá Radou fondu 5. októbra 2010 a aktualizovala tak predchádzajúcu smernicu z 12. januára 2010. Ďalšie zmeny svojich vnútorných predpisov fond pripravil a prerokoval s odbornou verejnosťou v priebehu druhého polroka 2010 a Rada tieto zmeny schválila na svojom zasadnutí v januári 2011.

S cieľom predísť ďalšiemu zadlžovaniu verejnoprávneho vysielania a vytvoriť podmienky pre jeho postupnú konsolidáciu bol predložený návrh zákona, ktorý zlúčil Slovenský rozhlas a Slovenskú televíziu do jednej verejnoprávnej inštitúcie. Dňa 30. novembra 2010 bol v skrátenom legislatívnom konaní, odôvodnenom možnosťou hroziacich značných hospodárskych škôd, schválený zákon č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2011. Na základe tohto zákona má Slovensko novú verejnoprávnu inštitúciu. Rozhlas a televízia Slovenska (RTVS)

V termíne od 26. apríla do 1. mája sa v Tepliciach v Českej republike konal už 10. medzinárodný festival animovaných filmov Anifest. Čestné uznanie v kategórii krátky film v dĺžke od 15 do 60 minút získala snímka Kataríny Kerekesovej *Kamene* ● V dňoch od 4. do 6. mája sa v bratislavskom kine Mladost konal prvý ročník Izraelského filmového festivalu, ktorý divákovi ponúkol šesť rôznych izraelských snímok ● V termíne od 5. do 8. mája v Budapešti prebiehal už 42. Maďarský filmový týždeň, v ktorého programe boli uvedené dva slovenské filmy. V informatívnej sekcii sa premietal *Optimista* Dušana Trančíka, v súťažnej sekcii Krátke hrané filmy Slovensko reprezentoval film Mátýása Priklera *Ďakujem, dobre*, ktorý získal Hlavnú cenu Národnej študentskej poroty festivalu ● V dňoch 6. a 7. mája sa v Bratislave, Banskej Bystrici, Košiciach a Prešove po prvýkrát uskutočnil Medzinárodný festival veľmi krátkych filmov, ktorého jedným z hlavných cieľov je hľadanie talentov v krajinách a mestách, v ktorých sa koná. Podujatie je celosvetovou udalosťou, tento rok prebiehalo simultánne v 70 mestách v 15 krajinách od 6. do 8. mája už po trinásťkrát. Festival pozostáva z viacerých sekcií, hlavnou je Medzinárodný súťažný výber ● Dňa 10. mája sa vo veľkej kinosále FTF VŠMU uskutočnila verejná prezentácia Výročnej správy Audiovizuálneho fondu, ktorej súčasťou bol aj odpočet výsledkov jeho podpornej činnosti v roku 2010 a otvorená diskusia s odbornou verejnosťou ● Dňa 14. mája sa v Poľsku v Suchoom Lazie konala projekcia filmu Jaroslava Siakela *Jánošík* v sprievode živej hudby v podaní zoskupenia Kwartet Jorgi ● V termíne od 17. do 19. mája sa v bratislavskom filmovom klube Nostalgia konal festival Buddhovia v meste 2011, ktorého hlavným pilierom bola filmová prehliadka.

pripravila (sim)

NAJPREDÁVANEJŠIE PUBLIKÁCIE A DVD NOSIČE

(máj 2011)

KNIŽNÉ PUBLIKÁCIE

1. **Bill Nichols: Úvod do dokumentárneho filmu**
(AMU Praha v spolupráci s JSAF / MFDJ Jihlava)
2. **Mária Ferenčuhová: Odložený čas**
(SFÚ a VŠMU, Bratislava)
3. **Renáta Šmatláková – Martin Šmatlák: Filmové profily**
(SFÚ, Bratislava)

AUDIOVIZUÁLNE NOSIČE

1. **DVD Perinbaba, r. Juraj Jakubisko**
(SFÚ a Petit Press, Bratislava)
2. **2-DVD Martin Slivka – Výber z tvorby**
(ASFK v spolupráci so SFÚ, Bratislava)
3. **DVD Mahuliena, zlatá panna, r. Miloslav Luther**
(SFÚ a Petit Press, Bratislava)

vznikla k 1. januáru 2011 zlúčením Slovenskej televízie (STV) a Slovenského rozhlasu (SRo). Toto zlúčenie predstavuje prvý z viacerých krokov procesu tvorby nového modelu verejnoprávneho vysielania v Slovenskej republike.

Finančná podpora

Audiovizuálny fond. Dňa 1. januára 2009 nadobudol účinnosť zákon č. 516/2008 Z. z. o Audiovizuálnom fonde. Na Slovensku tak vznikla nová verejnoprávna inštitúcia na podporu a rozvoj audiovizuálnej kultúry a priemyslu, v roku 2010 na jej čele stáli predseda Rady AVF Patrik Pašš a riaditeľ Martin Šmatlák. Fond nahradil grantový program Ministerstva kultúry SR AudioVízia a výrazne rozšíril možnosti aj zdroje podpory. Základom zdrojov fondu je spojenie verejných financií (štátny rozpočet) a príspevkov od neštátnych subjektov, ktoré vo svojom podnikaní používajú audiovizuálne diela: verejnoprávna televízia (5 percent z príjmov za reklamu a telenákup), súkromná televízia (2 percentá z príjmov za reklamu a telenákup), prevádzkovatelia kín (0,03 percent za každú predanú vstupenku), distribútori audiovizuálnych diel (1 percento z príjmov za distribúciu audiovizuálnych diel okrem príjmov z kín), prevádzkovatelia retransmisie (1 percento z príjmov za poskytovanie retransmisie). Platí pritom zásada, že príspevok štátu nesmie byť nižší ako celková suma príspevkov od neštátnych subjektov. V roku 2010 AVF zaevidoval 508 žiadostí s celkovou výškou požadovanej dotácie 44 859 647 Eur. Podporených bolo 265 žiadostí a celková výška schválených dotácií bola 6 907 530 Eur. Len 5 žiadostí bolo vyradených, 7 bolo stiahnutých a 4 boli doručené po termíne. Ide o rekordné čísla v histórii slovenskej audiovizie. Pre porovnanie – v roku 2009 bolo v grantovom programe MK SR AudioVízia predložených 176 žiadostí, podporených bolo 104, celková suma podpory predstavovala 4 179 450 Eur. Znamená to teda nárast o viac než 50 percent. Stalo sa tak najmä vďaka vyšším príspevkom do rozpočtu fondu z neštátnych zdrojov, štátny príspevok si zachoval zhruba úroveň predchádzajúcich rokov.

Literárny fond. Výbor Sekcie pre tvorivú činnosť v oblasti televízie, filmu a videotvorby Literárneho fondu podporil v roku 2010 vznik nových pôvodných literárnych predloh pre hrané, dokumentárne a animované filmy prostredníctvom programu ALFA. Výbor sekcie mal v roku 2010 rozpočet v celkovej sume 111 000 Eur, z ktorého na starostlivosť o tvoriacich pracovníkov a umelcov poskytol do 31. decembra 2010 sumu 108 479,27 Eur. Takmer polovica tejto sumy (51 400 Eur) bola vyplatená 53 tvorcom vo forme štipendia. V roku 2010 získalo 61 tvorcov tvorivé štipendium vo výške 63 100 Eur.

Program MEDIA. V roku 2010 z programu MEDIA získali slovenské subjekty finančnú podporu v celkovej výške 508 489 Eur, z toho v jednotlivých schémach: Výberová podpora kinodistribúcie 24 500 Eur, Podpora festivalov 80 000 Eur, Podpora tréningov 189 306 Eur a Automatická podpora kinodistribúcie 214 683 Eur. Celková úspešnosť uchádzačov o podporu ostáva naďalej veľmi vysoká, pohybuje sa v rámci jednotlivých schém okolo 83 percent. Nepramami podpora v rámci siete Europa Cinemas pre 19 slovenských kín, ktoré sú členmi siete, bola 78 777 Eur, čiže celková suma podpory za rok 2010 pre slovenské subjekty predstavovala 587 266 Eur. Ide o druhú najvyššiu sumu ročnej podpory, odkedy je Slovensko členskou krajinou programu MEDIA.

Program EURIMAGES. Kinematografický fond Rady Európy Eurimages je jediný európsky fond podporujúci nadnárodné koprodukcie celovečerných filmových diel. V roku 2010 fond podporil na týchto zasadnutiach 56 filmov sumou 19 260 000 Eur, podporu Eurimages vlastní získali tri slovenské projekty. Dlhometrážny hraný debut Zuzany Liovej

Dom (CZ/SK), na ktorom sa ako minoritný koproducent podieľala spoločnosť Sokol Kollar, s.r.o., bol podporený sumou 150 000 Eur. Hraný film režiséra Petra Oukropca *Modrý Tiger* (CZ/DE/SK), na ktorom sa ako minoritný koproducent podieľala spoločnosť Arina, s.r.o., získal 220 000 Eur a film režiséra Davida Ondříčka *V tieni koňa* (CZ/PL/SK), na ktorom sa ako minoritný koproducent podieľala spoločnosť Trigon Production, získal sumu 400 000 Eur. Projekt *Konfident* (SK/CZ/PL) spoločnosti Attack Film, ktorý režíruje Juraj Nvota, zostal nepodporený. Slovenské koprodukčné projekty získali v roku 2010 v Eurimages spolu 770 000 Eur, vklad Slovenska do fondu v roku 2010 bol 107 630,39 Eur. Od nášho vstupu do Eurimages do 31. decembra 2010 získalo podporu spolu 24 projektov, v ktorých boli slovenské produkčné spoločnosti v pozícii majoritného alebo minoritného koproducenta.

Filmové školstvo

Hoci je v súčasnosti na Slovensku niekoľko vysokých škôl umeleckého smeru, výučba na nich sa audiovizuálnemu umeniu venuje stále len okrajovo – napr. Fakulta masmediálnej komunikácie Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave, Katedra fotografie a nových médií Vysokiej školy výtvarných umení v Bratislave, Katedra výtvarných umení a intermédií Fakulty umení Technickej univerzity v Košiciach, Fakulta výtvarných umení Akadémie umení v Banskej Bystrici. Na Fakulte dramatických umení Akadémie umení v Banskej Bystrici sa študujú odbory Divadelné umenie a Filmové umenie a multimédiá. Filmovú dokumentárnu tvorbu študovalo v bakalárskom a magisterskom stupni štúdiá v školskom roku 2010/2011 spolu 83 študentov, filmovú dramaturgiu a scenáristiku 27 študentov. Študenti Katedry dokumentárnej tvorby vytvorili v roku 2010 spolu 48 filmov, niektoré z nich získali ocenenia. Na Univerzite sv. Cyrila a Metoda v Trnave sa zasa dňa 29. marca 2010 uskutočnila súťažná prehliadka najlepších študentských filmov Fakulty masmediálnej komunikácie s názvom Frame, 1. miesto získal film Miroslava Ardona *Šedma pečeaň*.

Hlavná časť prípravy nových tvorcov a producentov i naďalej spočíva na Filmovej a televíznej fakulte Vysokiej školy múzických umení (FTF VŠMU) v Bratislave. FTF VŠMU je členom medzinárodnej organizácie vysokých filmových škôl celého sveta CILECT i jej európskej odnože GEECT. Jej dekanom je od októbra 2010 doc. Anton Szomolányi, ArtD.. V súčasnosti prebieha výučba v deviatich študijných programoch – Scenáristická tvorba, Režijná tvorba, Dokumentárna tvorba, Animovaná tvorba, Kameramanská tvorba a fotografia, Strihová skladba, Zvuková skladba, Produkcia a distribúcia filmového umenia a multimédií a napokon Umelecká kritika a audiovizuálne štúdiá. V roku 2010 študovalo na FTF VŠMU 340 študentov, z toho 10 zahraničných. 201 študentov študovalo na bakalárskom, 95 na magisterskom a 21 na doktorandskom stupni (13 v externej forme štúdiá). V roku 2010 na FTF VŠMU vzniklo 22 bakalárskych a 20 magisterských filmov. FTF VŠMU si v roku 2010 pripomenula 20. výročie svojho založenia. Pri tejto príležitosti sa na jej pôde konala konferencia na tému *Fenomén kreativity: kreativita, umelecké myslenie, estetické hodnotenie a intermedialita* a tiež slávnostné stretnutie absolventov, súčasných i bývalých pedagógov a zamestnancov VŠMU.

Práce študentov FTF VŠMU patria v posledných rokoch k najreprezentatívnejšej časti slovenskej filmovej tvorby. V roku 2010 bolo 95 filmov študentov FTF VŠMU uvedených na festivaloch v 38 krajinách sveta. Študentské filmy na týchto festivaloch získali 25 zahraničných a 22 domácich ocenení. K úspechom nesporne patrilo uvedenie filmu Mátýasa Priklara *Ďakujem, dobre* v oficiálnom programe MFF Cannes – v sekcii študentských krátkometrážnych a stredometrážnych filmov Cinéfondation – La Sélection. Film zvíťazil vo svojej kategórii na festivale Early

Melons a získal Slnko v sieti za Najlepší krátky film. Najocitovanejším titulom nielen v roku 2010, ale i v histórii FTF VŠMU, sa stal dokument *Arsy-Versy* Miroslava Rema, ktorý získal viac než tucet ocenení, vrátane hlavných cien na festivaloch Zlínsky pes a Lubušské filmové leto Lagow. Mimoriadnym úspechom roku 2010 bol Bronzový študentský Oscar v kategórii Hraný film, ktorého získal Slováč Lubomír Mihailo Kocka, študent americkej Savannah College of Art and Design, za film *Obedár* (2009, SK/US). Po štrnásty raz FTF VŠMU v minulom roku zorganizovala festival študentských filmov Áčko, národnú súťažnú prehliadku študentských filmov, otvorenú pre študentov stredných a vysokých filmových škôl, umeleckých škôl zameraných o. i. aj na audiovizuálnu tvorbu a nové médiá. Hlavnú cenu festivalu Grand Prix a cenu za najlepší dokumentárny film si odniesol režisér Arnold Kojnok za film *Pomsta*. Cenu za najlepší hraný film získali *Praví chlapi* Matúša Krajiňáka, ako najlepší animovaný film bol ocenený *Drum 'N' Bass* Márie Oľhovej. V marci 2010 sa uskutočnil i 3. medzinárodný festival študentských filmov Early Melons, na ktorom uspeli aj slovenskí študenti. Hlavnú cenu festivalu Grand Prix získala slovenská režisérka Viera Čákanová za svoj film *100 dní*. Cenu za najlepší hraný film si odniesol Mátýas Priklér za film *Ďakujem, dobre* a Cenu za najlepší animovaný film Veronika Obertová za snímku *Viliam*. Za najlepšie video súťaže Videosekt bol vyhlásený titul *Hiding Myself* Michala Holého.

Filmová produkcia

Zatiaľ čo v roku 2009 vzniklo 18 filmov, z toho 9 majoritne slovenských, čo bolo najviac od vzniku samostatného Slovenska v roku 1993, produkcia roku 2010 tak bohatá nebola. Rok výroby 2010 malo len 8 filmov (pozri – *tabuľka 1*), z toho polovica dokumentov. Štyri filmy vznikli ako čisto slovenské alebo majoritné koprodukcie. Inými príbeh prerodu mlčanlivého mnícha *Legenda o Lietajúcom Cypriánovi* (r. Mariana Čengel Solčanská) a čierna komédia o životoch dvoch zamestnancov univerzity *Mŕtvola musí zomrieť* (r. Jozef Paštéka) sú celovečerné hrané debuty, ostatné dva z nich sú dokumenty: film *Chránené územie* (r. Adam Hanuljak) zachytáva trojtýždňové turné Divadla z Pasáže s mentálne hendikepovanými hercami po USA a *Mongolsko: V tieni Džingischána* (r. Pavol Barabáš), v ktorom režisér špecializujúci sa najmä na filmy s horskou tematikou po prvý raz použil aj prvky hraného filmu. S výnimkou Paštékoveho filmu, ktorý sa dostane do kín až na jeseň 2011, všetky tituly už mali svoju kinopremiéru a distribúciu. Na zvyšných štyroch snímkach s rokom výroby 2010 sa podieľali slovenské produkčné spoločnosti ako minoritní koproducenti. Vznikli trpká komédia *Občiansky preukaz* (r. Ondřej Trojan), psychoanalytická komédia *Prežiť svoj život* (r. Jan Švankmajer), dvojdielny dlhometrážny dokument *25 zo šesťdesiatich alebo Československá nová vlna* (r. Martin Šulík) a dokument z východoslovenskej obce *Nesvadbovo* (r. Erika Hníková). Do kín sa dostal aj jediný animovaný film roku 2010 – stredometrážny muzikál Kataríny Kerekesovej *Kamene*, novinka Vandy Raymanovej *Kto je tam?* sa zatiaľ premietala len na festivaloch.

V roku 2010 však vzniklo aj niekoľko pozoruhodných stredometrážnych filmov: hraný *OneManShow* (r. Peter Magát), tanečný film *voiceS* (r. Peter Bebjak) a niekoľko dokumentárnych titulov, medzi nimi *Cigarety a pesničky* (r. Marek Šulík, Jana Kovalčíková), *Identify Petržalky* (r. Juraj Chlipík), *Z kola von: Čo je za tým* (r. Jaroslav Vojtek), *Ilja* (r. Ivan Ostrochovský), *Teraz ťa máme radi* (r. Peter Hodál, Zuzana Lišková) a celý rad študentských snímok. Najväčším producentom v oblasti dokumentárnej tvorby zostáva Slovenska televízia, ktorá sama alebo v spolupráci s nezávislými tvorcami v roku 2010 vyrobila 178 titulov.

tabuľka 1

SLOVENSKÉ A KOPRODUKČNÉ FILMY SO SLOVENSKOU ÚČAŠŤOU PRE KINÁ VYROBENÉ V ROKU 2010*

film	réžia	krajina	premiéra	distribútor
25 zo šesťdesiatich alebo Čs. nová vlna (1. a 2. časť)	Martin Šulík	CZ/SK	14.10.2010	Asociácia slovenských filmových klubov
Chránené územie	Adam Hanuljak	SK	2.12.2010	Asociácia slovenských filmových klubov
Legenda o Lietajúcom Cypriánovi	Mariana Čengel Solčanská	SK/PL	29.7.2010	SPI International
Mongolsko: V tieni Džingischána	Pavol Barabáš	SK	16.9.2010	SPI International
Mŕtvola musí zomrieť	Jozef Paštéka	SK	15.9.2011	Continental Film
Nesvadbovo	Erika Hníková	CZ/SK	31.3.2011	Asociácia slovenských filmových klubov
Občiansky preukaz	Ondřej Trojan	CZ/SK	10.2.2011	Continental Film / PubRes
Prežiť svoj život	Jan Švankmajer	CZ/SK	9.9.2010	Asociácia slovenských filmových klubov

* filmy sú radené abecedne

Filmová distribúcia a videodistribúcia

Filmová distribúcia. V roku 2010 prišlo do slovenských kín o 227 557 divákov menej než v roku 2009, čo znamená medziročný pokles o 5,49 percent. Po mimoriadne úspešnom roku 2009, keď Slovenská republika mala rekordný počet divákov v kinách (4 140 883), čo predstavovalo druhý najvyšší medziročný nárast počtu divákov v Európe a najvyšší medziročný nárast tržieb (o 38,03 percent), došlo síce k poklesu, ale napriek tomu je minuloročných 3 913 326 divákov v našich kinách druhá najvyššia návštevnosť od roku 1998. Na druhej strane, tržby v celkovej sume 18 032 111,40 Eur nielenže znamenajú medziročný nárast o 6,55 percent, ale sú dokonca najvyššie v ére samostatného Slovenska.

Dvanásť distribučných spoločností uviedlo v roku 2010 do našich kín 188 filmov, čo je o 11 menej ako v roku 2009, z toho 32 bolo vo filmových kluboch. Celkovo sa v našich kinách v roku 2010 hralo až 519 rôznych titulov z 22 krajín. Poradie na prvých troch miestach sa za posledné tri roky nezmenilo. Viac než polovica novínok bola z USA (108 – z toho 6 vo filmových kluboch), druhá priečka patrila Českej republike (22 – z toho 4 vo filmových kluboch) a tretia Francúzsku (15 – z toho 3 vo filmových kluboch). Najviac premiér mali distribučné spoločnosti Tatrafilm (39), Continental Film (36) a Asociácia slovenských filmových klubov (ASFK, 32). Podľa podielu na počte divákov (27,90 percent) a tržbách (31,51 percent) patrí i vďaka titulom *Avatar* (US, 2009, r. James Cameron) a *Shrek: Zvonec a koniec* (US, 2010, r. Mike Mitchell) už po šiesty raz za sebou prvenstvo Tatrafilmu, druhý bol Continental Film (24,31 / 24,47) a tretie miesto obsadila spoločnosť Saturn Entertainment (12,19 / 12,60).

V roku 2010 mali v našich kinách premiéru len 4 slovenské filmy (v roku 2009 ich bolo 10) – hraný film *Legenda o Lietajúcom Cypriánovi* a dlhometrážne dokumenty *Mongolsko: V tieni Džingischána*, *Erotic Nation*, *Chránené územie* a 5 minoritných koprodukcí (v roku 2009 ich bolo 7) – hrané filmy *3 sezóny v pekle* (r. Tomáš Mašín), *Prežiť svoj život* (r. Jan Švankmajer), *Okno ve zdi* (r. Miloš J. Kohout) a dokumenty *25 zo šesťdesiatich alebo Československá nová vlna* (1. a 2. diel, r. Martin Šulík) a *Vojnové hry a muž, ktorý ich zastavil* (r. Dariusz Jabłoński). Spolu ich videlo

75 598 divákov, z toho viac než dve tretiny (57 120) patrili jedinému majoritne slovenskému hranému filmu *Legenda o Lietajúcom Cypríánovi*, ktorý sa tak dostal medzi desať najnavštevovanejších slovenských filmov v ére samostatnosti Slovenska. Všetky slovenské filmy premietané v kinách mali len 2,25-percentný podiel na návštevnosti (11,29 percent v roku 2009). Potešiteľné je, že sa v roku 2010 do kín dostali ako predfilmy dve krátke snímky, a to animovaný muzikál Kataríny Kerekesovej *Kamene* a hraný film Juraja Krasnohorského *X=X+1*.

Počas roka 2010 sa na čele rebríčka najnavštevovanejších filmov vystriedalo 28 titulov. Celkové prvenstvo patrí filmu *Avatar* (pozri – *tabuľka 2*), ktorý videlo 242 375 divákov a na čele rebríčka bol od premiéry 17. decembra 2009 až do 3. marca 2010, teda celých 11 týždňov (z toho 9 v roku 2010). Najviac divákov za jeden týždeň videlo film *Shrek: Zvonec a koniec*, a to 69 182. Zo slovenských filmov sa najviac darilo *Legende o Lietajúcom Cypríánovi*, ktorú počas prvého týždňa videlo 13 953 divákov. Celkovo jej s 57 120 divákmi patrí 19. priečka. Žiadny ďalší domáci titul sa medzi sto najnavštevovanejších snímok roku 2010 nedostal.

Alternatívnou formou distribúcie je na Slovensku projekt Bažant Kinematograf, ktorý sa v roku 2010 konal už po ôsmy raz. Z dvoch profesionálne upravených autobusov Škoda RTO vybavených 35 mm premietačkou sa počas leta v historických centrách miest zdarma premietalo 5 českých a slovenských filmov. Bažant Kinematograf v roku 2010 navštívil rekordných 35 zastávok a na jeho predstavenia prišlo 52 072 divákov.

Video distribúcia. V oblasti videodistribúcie prišlo v roku 2010 do predaja 703 nových titulov, čo je o 13 percent menej než v roku 2009. Od roku 1998, keď vstúpil formát DVD na slovenský a český trh, uviedli distribútori spolu už 8 100 titulov. Podľa informácií DVD Group.cz sa v roku 2010 na slovenskom trhu predalo 646 055 DVD nosičov, čo znamená nárast o 14,5 percent. A november 2010 sa so 123 409 predanými kusmi stal najúspešnejším mesiacom v slovenskej histórii videodistribúcie vôbec. V roku 2007 na náš trh nastúpil nový nosič Blu-ray disk (BD), ktorý porazil vo svetovej technologickej súťaži systém HD DVD. K doteraz vydaným slovenským filmom na BD v roku 2010 žiadny ďalší nepribudol, ale v roku 2010 sa na Slovensku predalo celkom 25 600 kusov BD, čo znamená nárast o 112 percent, pričom celkové tržby vzrástli o 85 percent. V roku 2010 bolo vydaných 43 DVD so 146 slovenskými a koprodukčnými audiovizuálnymi dielami, z toho s 27 dlhometrážnymi filmami pre kiná.

tabuľka 2

NAJNAVŠTEVOVANEJŠIE FILMY V SR V ROKU 2010

film	krajina	distribútor	premiéra	počet divákov
1. <i>Avatar</i>	US	Tatrafilm	17.12.2009	242 375*
2. <i>Shrek: Zvonec a koniec</i>	US	Tatrafilm	15.7.2010	230 498
3. <i>Harry Potter a Dary smrti I</i>	US/GB	Continental Film	18.11.2010	168 674
4. <i>Alica v krajine zázrakov</i>	US	Saturn Entertainment	11.3.2010	163 505
5. <i>Twilight Saga: Zatmenie</i>	US	Film Europe	1.7.2010	117 422
6. <i>Počiatok</i>	US	Continental Film	22.7.2010	111 166
7. <i>Román pro muže</i>	CZ	Garfield Film	23.9.2010	91 469
8. <i>Súboj titanov</i>	US	Continental Film	15.4.2010	81 859
9. <i>Toy Story 3 3D</i>	US	Saturn Entertainment	19.8.2010	79 205
10. <i>Kajínok</i>	CZ	Palace Pictures	12.8.2010	78 617

* spolu od premiéry 351 959 divákov

Kiná, multiplexy a filmové kluby

Kiná a multiplexy. V roku 2010 klesol počet kín na Slovensku na historické minimum. V prevádzke bolo 183 kín s 248 kinosálami a 84 852 sedadlami. Z toho bolo 144 jednosálových kín s 37 374 sedadlami, 15 viacsálových kín a multiplexov (kino s 8 a viac sálami) s 80 kinosálami a 20 721 sedadlami, 21 letných s 26 631 sedadlami a tri videokiná so 126 sedadlami. K poklesu došlo i napriek tomu, že v roku 2010 boli otvorené dve nové kiná s 13 kinosálami. Dňa 25. marca 2010 bol slávnostne otvorený v poradí už tretí multiplex na Slovensku – Palace Cinemas Eurovea v Bratislave, v novom nákupno-spoločenskom centre Eurovea, ktorý má 9 kinosál s celkovým počtom 1 607 sedadiel. Tri kinosály umožňujú digitálnu projekciu a v dvoch z nich je možné premietaj 3D filmy. Na Slovensku sú tak už tri multiplexy s 29 kinosálami, z toho s 9 digitálnymi. Všetky sa nachádzajú v Bratislave a prevádzkuje ich jediná spoločnosť – Palace Cinemas Slovakia. Dňa 15. novembra 2010 bolo otvorené kino CityCinemas Žilina. Má štyri kinosály, z toho dve digitálne umožňujúce ako prvé na Slovensku 3D projekcie so zvukom Dolby Surround 7.1. Prevádzkuje ho spoločnosť Tatrafilm. K 31. decembru 2010 tak bolo na Slovensku v prevádzke 12 viacsálových kín s 51 kinosálami. Celkový počet digitálnych kinosál vzrástol z 10 v roku 2009 na 35 v roku 2010, pričom 31 z nich môže premietaj 3D filmy. Je medzi nimi i jediné jednosálové digitálne kino na Slovensku – Kultúrny dom Andreja Hlinku na Ružomberku. V roku 2010 malo premiéru 24 filmov, ktoré sa premietali v 3D digitálnom formáte.

Na druhej strane stále máme na Slovensku 23 kín s drevenými sedadlami (12,56 percent všetkých kín) a 84 kín (45,90 percent) má ešte stále mono zvuk. I preto na rozdiel od rekordného priemerného vstupného 4,61 Eur zaplatil divák za vstupenku v letnom kine v priemere 2,03 Eur a v jednosálovom kine dokonca len 1,81 Eur. Letné kiná mali i najväčšiu priemernú návštevnosť na jedno predstavenie – 44,19 divákov.

Do viacsálových kín prišlo celkom 1 896 612 divákov, ich podiel na celkovej návštevnosti bol 48,47 percent. Zvýšil sa i počet divákov v multiplexoch. Navštívilo ich 1 376 919 divákov a ich podiel na celkovej návštevnosti bol 35,19 percent. Viacsálové kiná a multiplexy tvoria síce len asi tretinu všetkých kinosál na Slovensku, ich podiel na celkovej návštevnosti však bol 83,67 percent.

Súčasnou sieťou európskych kín Europa Cinemas (2 080 kinosál v 816 kinách v 175 mestách v 42 krajinách) je na Slovensku 19 kín s 55 kinosálami v 47 mestách: bratislavské kiná Mladost a Charlie centrum, v ktorom sa však kvôli prebiehajúcim súdnym sporom medzi prenajímateľom a nájomcom nepremieta, ďalej kiná v Liptovskom Mikuláši (Nicolaus), Martine (Strojár), Piešťanoch (Fontána), Rimavskej Sobotě (Orbis), Ružomberku (Kultúra), Spišskej Novej Vsi (Mier) a Trenčine (ArtKino Metro), tiež miniplex Europa Cinemas v Banskej Bystrici a CINEMAX-y v Dunajskej Strede, Košiciach, Nitre, Poprade, Prešove, Skalici, Trenčíne, Trnave a Žiline.

Filmové kluby. K 31. decembru 2010 pôsobilo na Slovensku 44 filmových klubov, združených v Asociácii slovenských filmových klubov (ASFK). Počet členov FK klesol, ku koncu roka 2010 ich bolo 4 846, čo je o 1 446 menej než k rovnakému obdobiu roku 2009. Najviac členov mal FK Europa v Banskej Bystrici (1 221). Celkom prišlo v období od 1. januára do 31. decembra 2010 na 1 757 projekcií vo filmových kluboch 69 282 divákov, čo je priemer 39,43 divákov na predstavenie. Na klubové filmy vo všetkých kinách na Slovensku prišlo 87 848 divákov, čo je o 7,7 percent viac než v roku 2009. Klubové tituly sa v roku 2010 podieľali na celkovej návštevnosti v slovenských kinách 2,24 percentami. Priemerné vstupné bolo 1,85 Eur vo filmových kluboch a 1,78 Eur

na predstavenie klubového filmu vo všetkých kinách. Po prvenstvách slovenských dokumentov *Slepé ľavky* v roku 2008 a *Osadné* v roku 2009 sa najnavštevovanejším klubovým titulom v roku 2010 stal český dokument *Katka* (CZ, 2010, r. Helena Třešňíková)

Filmové festivaly a prehliadky

V roku 2010 nedošlo k žiadnym zásadným zmenám v programových štráboch ani v programovej štruktúre troch najväčších medzinárodných filmových festivalov na Slovensku – Art Film Festu Trenčianske Teplice / Trenčín, MFF Bratislava a MFF Cinematik v Piešťanoch. 18. ročník MFF Art Film Fest v Trenčianskych Tepliciach a Trenčína sa konal v dňoch 18. až 26. júna. V Medzinárodnej súťaži hraných filmov, zameranej na prvé až tretie snímky tvorcov, hlavnú cenu festivalu – Modrého anjela získal film *Ako som prežil toto leto* (*Kak ja previol etim letom*, RU, 2010, r. Alexei Popogrebski) a v medzinárodnej súťaži krátkych filmov zvíťazil titul *Viera* (*Believe*, GB, 2009, r. Paul Wright). 240 krátkych i celovečerných, hraných, dokumentárnych aj animovaných filmov zo 48 krajín na 270 filmových projekciách videlo 28 305 divákov. V dňoch od 9. do 15. septembra sa v Piešťanoch konal 5. MFF Cinematik. Vo festivalových kinách bolo za 7 dní odpremietaných v trinástich sekciách 101 filmov, ktoré si spolu so sprievodným programom prišlo pozrieť 17 100 divákov. Súťažnú sekciu Meeting Point Europe opäť tvorila kolekcia najlepších európskych filmov vyrobených v rokoch 2009 a 2010, ktorá vznikla ako výsledok hlasovania mladých európskych filmových kritikov z 15 krajín. Cenu za najlepší film získala *Biela stuha* (*Das weiße Band – Eine deutsche Kindergeschichte*, DE/AT/FR/IT, 2009, r. Michael Haneke). Z ôsmich slovenských dokumentov v súťaži Cinematic.doc si Cenu Film Europe Award odniesol film *Hranica* (SK, 2009, r. Jaroslav Vojtek). Cenu divákov na festivale získal *Fish Tank* (GB, 2009, r. Andrea Arnold). Súčasťou podujatia bol po prvý raz panel pripravovaných slovenských dokumentárnych filmov. 12. MFF Bratislava sa konal v dňoch 5. až 11. novembra. Festival následne putoval do Košíc, Banskej Bystrice a po prvýkrát aj do Žiliny. Festivalový program tvorilo 111 celovečerných a 85 krátkych filmov, ktoré v novom novembrovom termíne prilákali rekordný počet takmer 25 000 návštevníkov. Slovensko malo zastúpenie len v jednej z troch súťažných sekcií, film *Kto je tam?* (2010, r. Vanda Raymanová) bol uvedený v súťaži krátkych filmov. Zo súťaže hraných filmov si Grand Prix odniesol film *Štyrikrát* (*Le quattro volte*, IT/DE/SZ, 2010, r. Michelangelo Frammartino). Cenu za najlepší dokument získala snímka *Familia* (SE, 2010, r. Mikael Wiström, Alberto Herskovits) a v súťaži krátkych filmov zvíťazil film *Ako sa zbiera Jesné ovocie* (*Mifen marjoja poimitaan*, FI, 2010, r. Elina Talvensaari). Cenu FIPRESCI získal titul *10 1/2* (CA, 2010, r. Daniel Grou) a Cenu MFF Bratislava za umeleckú výnimočnosť vo svetovej kinematografii si odniesol Jan Švankmajer.

K najvýznamnejším akciám, ktoré každoročne pripravuje ASFK, aj v roku 2010 patrili putovná filmová prehliadka Projekt 100 – 2010, ktorej desať celovečerných filmov a dva krátke predfilmy videlo spolu 14 013 divákov, čo je o 1 597 viac než v roku 2009, a slovenská časť 17. medzinárodnej prehliadky filmu, televízie a videa Febiofest, ktorá vlani ponúkla v 9 slovenských mestách 130 filmových blokov v 13 programových sekciách. Jej 58 celovečerných, 33 stredometrážnych a 30 krátkych filmov z 22 krajín videlo 12 281 divákov. Na Febiofeste boli po druhý raz vyhlásení i držiteľia Výročných cien ASFK za rok 2009.

Miroslav Ulman

(skrátla a redakčne upravila Simona Nótová)

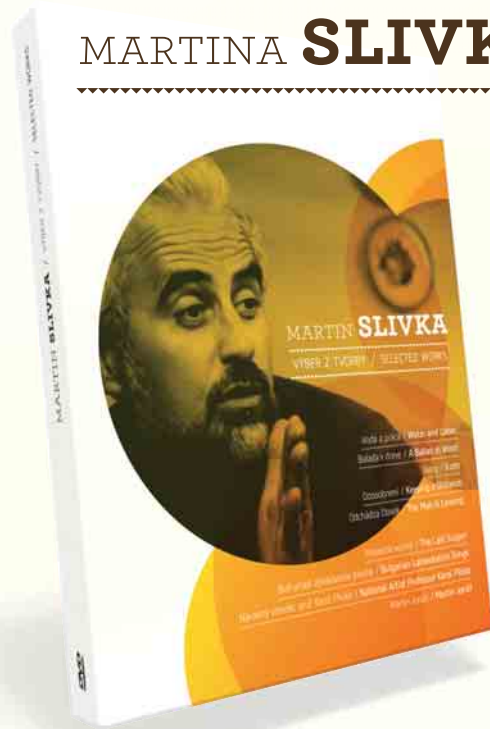
2-DVD S 9 DIELAMI

JEDNÉHO Z NAJVÝZNAMNEJŠÍCH

TVORCOV SLOVENSKEHO

DOKUMENTÁRNEHO FILMU

MARTINA SLIVKA

vydala Asociácia slovenských filmových klubov
v spolupráci so Slovenským filmovým ústavom

Vydanie DVD podporili Vysoká škola múzických umení / Asociácia slovenských producentov v audiovizii

Výrobu a distribúciu DVD finančne podporil Audiovizuálny fond

INFO WWW.ASKF.SK • WWW.SFU.SK • WWW.KLAPKA.SK

kalendárium

premiéry

distribúcia

rozhovor

publikácie

téma

filmové novinky

festivity

recenzia

profil

ohlasy

rebríčky a jubileá

programy

vybraných

premiérových kín

a filmových klubov

 **SLOVENSKÝ
FILMOVÝ ÚSTAV**
SLOVAK FILM
INSTITUTE

na miestach:

kníhkupectvá:

Artforum

Ladon, s.r.o. –

kníhkupectvo Alexis

Bene Libri – Modul

Svet knihy –

prevádzka Obchodná

filmové kluby,

kiná a artkiná:

A4 – nultý priestor

Mladost'

FK Naoko Trnava

FK Univerzita Nitra

Kino Fontána

Piešťany

Kino Junior Levice

Kino Scala Prešov

Kino Strojár Martin

Slovenský filmový

ústav – Klapka.sk

Divadelný ústav –

Prospero

vrátnica VŠMU

Film . Sk je evidovaný MK SR pod ev. č. EV 947/08

ISSN 1335-8286

